

JAARSTUKKEN 2019

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

Inhoudsopgave Jaarstukken 2019

Inleiding	4
Financieel resultaat op hoofdlijnen.....	5
Leeswijzer	8
Jaarverslag	10
Programma's	11
Bestuur en Ondersteuning	12
Veiligheid.....	15
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	17
Economie	19
Onderwijs	21
Sport, Cultuur en Recreatie	23
Sociaal Domein en Volksgezondheid	27
Duurzaamheid en Milieu	31
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	34
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	37
Paragrafen	40
Lokale heffingen.....	41
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	50
Onderhoud kapitaalgoederen.....	59
Financiering	69
Bedrijfsvoering.....	77
Verbonden partijen.....	80
Grondbeleid.....	105
Jaarrekening	110
Jaarrekening overzicht	111
Balans.....	158
SISA	184
Overzicht per taakveld	189
Controleverklaring accountant.....	191
Bijlage 1: Restantkredieten.....	197

Inleiding

Tijdig bakens verzetten

Bij haar start presenteerde de nieuwe gemeente West Betuwe een structureel sluitende meerjarenbegroting. De verkoop van aandelen Eneco heeft nog niet zo lang geleden een fors bedrag opgeleverd en nu laat de voorliggende jaarrekening 2019 een positief resultaat zien van afgerond vijf miljoen euro. Dit resultaat toont aan, dat onze dagelijkse bedrijfsvoering prima op orde is. Bij elkaar opgeteld een positief beeld. Het gaat goed met West Betuwe. Inmiddels zal om te voldoen aan allerlei voorgeschreven financiële richtlijnen en als gevolg van het nog te nemen raadsbesluit, over dit resultaat, het bedrag nagenoeg volledig worden bestemd.

Belangrijk bij het voeren van een financieel verantwoord beleid ligt is het goed oog te houden op mogelijke risico's en ontwikkelingen om ons heen die een positief beeld in negatieve zin kunnen kantelen. Waar en wanneer nodig moet je daarop tijdig anticiperen. Dat brengt ons bij een nuancering van de eerste alinea. Er is op dit moment allerminst reden tot paniek, maar er is wel reden tot zorg.

Bij het resultaat van 2019 behoort de kanttekening dat het vooral te danken is aan incidentele meevallers op verschillende beleidsterreinen. Hoe welkom ook, hiermee kun je structurele uitgaven niet afdekken. We hebben én voorzien voor de nabije toekomst forse financiële tegenvallers binnen het Sociaal Domein, waar overigens vele gemeenten in Nederland mee te maken hebben. Ook pakt de toekomstige herverdeling van de uitkering uit het Gemeentefonds hoogstwaarschijnlijk voor West Betuwe negatief uit. De nog niet geheel afgeronde afstemming van wisselend beleid vanuit de drie voormalige gemeenten (harmonisatieslag) laat zien dat we ook binnen verschillende beheerplannen tegenvallers kunnen verwachten. Vooral het achterstallig onderhoud van wegen baart ons zorgen. Uitgesteld onderhoud creëert immers hogere kosten voor de toekomst. Tenslotte zijn de incidentele en mogelijk structurele gevolgen van de bestrijding van het Coronavirus op dit moment nog nauwelijks te voorspellen. Wel durven we te voorspellen dat lang niet alle gevolgen door de Rijksoverheid zullen worden gecompenseerd.

Kortom, zwaar weer op komst en tijd om de bakens te verzetten. Dat moet weloverwogen gebeuren. Inmiddels loopt er een onderzoek naar de verschillende mogelijkheden, zowel aan de kant van de inkomsten als aan de kant van de uitgaven. Uitgangspunten voor het college daarbij zijn een structureel evenwichtige begroting, behoud van voorzieningen en acceptabele lasten voor inwoners en bedrijven. Ongetwijfeld komt bestuurlijk West Betuwe voor lastige keuzes te staan. Keuzes die op onderdelen onvermijdelijk grote gevolgen zullen hebben en dus vragen om een goede onderbouwing én communicatie. We vertrouwen erop, dat we ook deze lastige opgave samen zullen oplossen.

West Betuwe, juni 2020

College van Burgemeester en Wethouders

Financieel resultaat op hoofdlijnen

De financiële huishouding van een gemeente werkt in de basis zoals iedere andere financiële huishouding. Naast de jaarlijkse baten en lasten die in de exploitatie staan, kan er voor aanvullende lasten geld uit reserves worden gehaald. Via de balans en de exploitatierekening kan snel inzicht worden verkregen in de financiën van West Betuwe.

In de balans komt de verhouding tussen de bezittingen (activa) en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden) tot uitdrukking.

In de exploitatierekening wordt duidelijk welke inkomsten de gemeente heeft en waar het geld aan wordt uitgegeven. Het jaarrekeningresultaat is het saldo van de inkomsten en uitgaven in dat jaar (gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten) en de verrekening met de reserves (gerealiseerd resultaat). Het saldo van inkomsten en uitgaven voor verrekening met reserves geeft aan of er per saldo middelen aan het eigen vermogen kunnen worden toegevoegd (bij een positief saldo), of dat er middelen aan het eigen vermogen moeten worden onttrokken (bij een negatief saldo).

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat 2019 voor budgetoverhevelingen bedraagt 4.990.657 euro. Dit is het resultaat ten opzichte van de laatste begrotingswijziging in december 2019.

In onderstaande tabel ziet u hoe het overzicht van het resultaat:

Bedragen x € 1.000

Financieel resultaat	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
Baten	137.165	128.943	-8.222
Lasten	-141.167	-123.934	17.233
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	-4.002	5.009	9.011
Onttrekkingen uit de reserves	16.975	12.712	-4.263
Toevoegingen aan de reserves	-12.975	-12.731	244
Gerealiseerd resultaat voor overhevelingen	0	4.991	4.991

Budgetoverhevelingen

In 2019 zijn niet alle activiteiten, waarvoor een incidenteel budget beschikbaar is, geheel of gedeeltelijk afgerond. Wij stellen voor om de volgende budgetten over te hevelen naar 2020 zodat de activiteiten afgerond kunnen worden. Een groot deel van de budgetten is pas in december 2019 verkregen via het gemeentefonds (Decembercirculaire 2019).

Bedragen x € 1.000

Budgetoverhevelingen	
Accountantskosten	68
Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie	71
Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte	202
Klimaatmiddelen Transitievisie Wijkaanpak	10
Klimaatmiddelen Transitievisie Energieloketten	40
Jaarrekening	18
Bevordering toerisme	22
Cultuurhistorische waarde	56
Totaal budgetoverhevelingen	487

Toelichting budgetoverhevelingen

Accountantskosten

De controle over het boekjaar 2019 wordt in 2020 afgerond. In 2019 was voor het eerste jaar na fusie een hoger bedrag voor de accountantscontrole beschikbaar (159.170 euro) dan vanaf 2020 (100.000 euro) beschikbaar is. In 2019 hebben we 36.500 euro meerwerkkosten voor de controle 2018 betaald. Over boekjaar 2019 verwachten wij nog minimaal 65.000 euro te moeten betalen. Daarom stellen we voor het restantbudget over 2019 over te hevelen naar 2020.

Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie

In de Decembercirculaire 2019 zijn deze gelden beschikbaar gesteld. Uitgaven worden in 2020 gemaakt

Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte

In de Decembercirculaire 2019 zijn deze gelden beschikbaar gesteld. Uitgaven worden in 2020 gemaakt

Klimaatmiddelen Transitievisie Wijkaanpak

In de Decembercirculaire 2019 zijn deze gelden beschikbaar gesteld. Uitgaven worden in 2020 gemaakt

Klimaatmiddelen Transitievisie Energieloketten

In Decembercirculaire 2019 zijn deze gelden beschikbaar gesteld. Uitgaven worden in 2020 gemaakt

Jaarrekening

Diverse jaarrekeningwerkzaamheden hebben vertraging opgelopen of hebben meer tijd gekost waardoor dit niet is afgerond in 2019.

Bevordering toerisme

De planning was om het beleid met uitvoeringsagenda in 2019 vast te stellen. Dit heeft vertraging opgelopen. In 2020 stellen we het beleid op. Het over te hevelen budget hebben we nodig voor het opstellen van dit beleid. .

Cultuurhistorische waarde

In 2019 lukte het niet om de activiteiten rondom cultuurhistorische waarde te harmoniseren. In 2020 voeren we dit uit. Het over te hevelen bedrag gebruiken we voor deze harmonisatie.

Resultaat na budgetoverhevelingen

Het resultaat na budgetoverhevelingen bedraagt:

Bedragen x € 1.000

Gerealiseerd resultaat na budgetoverhevelingen	
Gerealiseerd resultaat	4.991
Budgetoverhevelingen	487
Totaal	4.504

Afwijkingen per programma

Om een goed beeld te krijgen van de oorzaak van afwijkingen laat de volgende tabel zien binnen welke programma's verschillen optreden en hoe groot die verschillen zijn.

Bedragen x € 1.000

Programma	Saldo na December wijziging	Saldo jaarrekening 2019	Resultaat 2019
1. Bestuur en Ondersteuning	-20.473	-20.062	411
2. Veiligheid	-5.130	-5.113	17
3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-7.372	-5.152	2.220
4. Economie	-373	-109	264
5. Onderwijs	-4.575	-3.842	733
6. Sport, Cultuur en Recreatie	-8.069	-7.873	196
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	-33.281	-34.822	-1.541
8. Duurzaamheid en Milieu	455	-355	-810
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	-2.847	-1.592	1.255
10. Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	81.664	83.910	2.246
Totaal	0	4.991	4.991

Hieronder worden de grootste afwijkingen toegelicht. Voor een uitgebreide analyse per programma verwijzen wij u naar de financiële analyses bij de jaarrekening.

Bedragen x € 1.000

Belangrijkste verschillen ten opzichte van gewijzigde begroting		
Bedrijfsvoeringskosten	Voordeel	808
Automatisering	Nadeel	-322
Pensioenvoorziening	Nadeel	-781
Gladheid, straatreiniging, onkruid	Voordeel	205
Grondexploitaties	Voordeel	167
Leerlingenvervoer	Voordeel	188
Onderhoud groen - baggeren	Nadeel	-199
Inkomensvoorzieningen en participatie	Voordeel	544
Jeugd/WMO	Nadeel	-2.273
Vrijval onderhoudsvoorzieningen	Voordeel	3.794
Voorziening begraafplaats	Nadeel	-340
Milieubeheer	Nadeel	-412
RO opbrengsten	Voordeel	132
Grondexploitaties - woningbouw	Voordeel	809
Omgevingsleges	Voordeel	201
Algemene Uitkering	Voordeel	747
Treasury - rente	Voordeel	463
Stelposten Algemene uitkering	Voordeel	920
Overige kleine verschillen	Voordeel	340
Totaal afwijkingen		4.991

Leeswijzer

De jaarstukken West Betuwe bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor. De jaarstukken worden gezien als de "spiegel" van de begroting West Betuwe 2019.

De jaarstukken beginnen met de inleiding, leeswijzer en het financieel resultaat over 2019 op hoofdlijnen.

Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de algemene dekkingsmiddelen en de paragrafen.

De Programmaverantwoording bestaat uit de volgende programma's:

- Programma 1 Bestuur en ondersteuning
- Programma 2 Veiligheid
- Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat
- Programma 4 Economie
- Programma 5 Onderwijs
- Programma 6 Sport, cultuur en recreatie
- Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid
- Programma 8 Duurzaamheid en Milieu
- Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
- Programma 10 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Conform de opzet van de begroting wordt per programma door middel van een stoplicht aangegeven wat de status is van de realisatie van de doelen en resultaten vanuit de Programmabegroting 2019. De legenda van het stoplicht is als volgt:

- Groen is gerealiseerd in 2019
- Oranje uitvoering ligt op schema
- Rood is niet gerealiseerd in 2019

In de programmaverantwoording hebben veel resultaten de kleur "rood". Dit komt omdat bij het opstellen van de doelen en de resultaten de ambities erg hoog waren qua realiseerbaarheid. Gebleken is dat voor sommige resultaten deze ambities te hoog zijn geweest.

Van de gemeenschappelijke regelingen is per programma aangegeven "wat er heeft gespeeld" in 2019. Ook geven we inzicht in de (verplichte) indicatoren. Tot slot presenteren we bij elke programma de gerealiseerde lasten en baten van het programma.

De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft de volgende paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit het totaal overzicht van de baten en lasten per programma en diverse overzichten (aanwending van de post Onvoorzien, incidentele baten en lasten, structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves, Wet normering topinkomens, Single Information Single Audit (SISA).

Daarnaast geven we per programma inzicht in de financiële afwijkingen. De werkelijke kosten en baten vergelijken we met de begroting 2019 inclusief alle vastgestelde wijzigingen en verklaren we de afwijkingen. Tevens maakt ook de balans onderdeel uit van de jaarrekening. De balans met de toelichting verschaft op systematische wijze informatie over de samenstelling van de bezittingen (activa) en schulden (passiva) aan het eind van het begrotingsjaar en over de ontwikkelingen daarvan.

Jaarverslag

Programma's

Bestuur en Ondersteuning

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is dat de gemeente West Betuwe een betrouwbare overheid is.	
Het resultaat zal zijn dat we in 2019 de waardering door de inwoners van de gemeentelijke dienstverlening zullen kennen door deze met een klanttevredenheidsonderzoek te meten.	
In 2019 ging onze aandacht vooral naar de continuïteit van dienstverlening en minder naar het meten. Om klanttevredenheid te kunnen meten en tegelijkertijd te kunnen vergelijken met andere gemeenten sluiten we aan bij "Waar staat je gemeente".	
Het resultaat zal zijn dat we doen wat we zeggen wat we doen.	
Dit is een continu streven. In de burgerpeiling als onderdeel van "Waar staat je gemeente" wordt dit onderwerp gemeten.	
Het doel is dat we gebiedsgericht werken in de vijf gebieden van de gemeente West Betuwe.	
Het resultaat zal zijn dat we eind 2019 over analyses van de vijf gebieden beschikken. Deze gebiedsanalyses komen onder meer op grond van het bidbook en de dorpsplannen tot stand en zijn in feite de nulmeting van de leefbaarheid.	
In 2019 startten we met het bundelen van informatie over de kernen in zogenaamde kerncanvassen. Het bidbook, de kernenfoto's en de dorpsplannen vormen hiervoor een belangrijke basis. In de komende twee jaar stellen we samen met de inwoners voor alle 26 kernen een kerncanvas op en aansluitend een kernagenda.	
Het resultaat zal ook zijn dat de vijf gebiedsmakelaars zichtbaar zijn en dat zij in de kernen bekend zijn.	
We hebben vijf gebiedsmakelaars aangesteld in de vijf gebieden en zij zijn volop actief in de kernen.	
Het doel is een uitstekende dienstverlening voor de inwoners, ondernemers en organisaties in West Betuwe.	
Het resultaat zal zijn dat inwoners merken dat de bereikbaarheid van de gemeente is verbeterd, dichtbij en op maat.	
In 2019 zijn naast de verruimde openingstijden van het gemeentehuis (locatie Geldermalsen) steunpunten in Asperen en Waardenburg ingericht op twee dagdelen in de week. Daarnaast is het aanvragen en verstrekken van een aantal burgerzakenproducten bij inwoners thuis mogelijk gemaakt. Eind 2019 besloten wij de steunpunten te sluiten door het zeer geringe aantal bezoekers.	
Het resultaat zal ook zijn dat we vervolgens de uitgangspunten van 'hostmanship' werken. Zie hiervoor ook de paragraaf over de bedrijfsvoering.	
De uitgangspunten van 'hostmanship' worden mede als uitgangspunt genomen voor het verbeteren van onze dienstverlening.	

Het doel is incidenten en rampen te voorkomen, te beperken of te bestrijden.	
Het resultaat zal zijn dat onze lokale sleutelfunctionarissen vakbekwaam zijn op grond van een nieuw vast te stellen beleidsplan voor de jaren 2019-2022 op het gebied van opleiden, trainen en oefenen (OTO)	
Wij stelden het Multi Opleidings-, trainings- en oefeningsplan (MOTO) vast op 19 december 2019.	
Het resultaat zal zijn dat het team Bevolkingszorg zich professionaliseert volgens een nieuw vast te stellen OTO-beleidsplan voor de jaren 2019-2022.	
Wij stelden het Multi Opleidings-, trainings- en oefeningsplan (MOTO) vast op 19 december 2019. Team Bevolkingszorg valt onder dit beleidsplan. De professionalisering heeft zich aangetoond tijdens de coronacrisis in 2020.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Formatie	fte per 1.000 inwoners	2019	5,02	n.v.t.
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	2019	4,25	n.v.t.
Apparaatskosten *)	kosten per inwoner	2019	493	n.v.t.
Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2019	21,38%	n.v.t.
Overhead	% van totale lasten	2019	8,73%	n.v.t.
Overhead	kosten per inwoner	2019	235	n.v.t.

*) De apparaatskosten bestaan uit de overheadkosten, salarissen op de overige taakvelden (exclusief griffie en bestuur) en de lasten van de tractie en werkplaats van de buitendienst.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Regio Rivierenland

- Op 4 juli is Regio Rivierenland verhuisd naar het voormalige pand van de ODR aan de Burgemeester Van Lidth de Jeudelaan 3 te Tiel.
- De ruimtelijke strategische visie is op 19 juni 2019 vastgesteld.
- Het uitvoeringsplan mobiliteit 2019-2022 is op 19 juni 2019 vastgesteld.
- Er is een zienswijze op 10 juli 2019 vastgesteld over de vrachtwagenheffing aan de minister. Voor het gebruik van de N-wegen wordt alleen op de N322 en N323 een substantiële uitwijk van vrachtwagens verwacht (>200).
- Er is een zienswijze op 10 juli 2019 vastgesteld over de nota van uitgangspunten Spoor aan provincie Gelderland.
- Verdere vormgeving Gemeenschappelijke Regeling Breedband Rivierenland.
- Voor het Regionaal Investeringsfonds zijn 16 uitvoeringsprojecten en 12 haalbaarheidsstudies ingediend. Besluitvorming vindt 1^e kwartaal 2020 plaats.
- Op 29 november 2019 is de regiodeal Fruitdelta Rivierenland ingediend.
- Het AB heeft besloten de deelname in de besloten vennootschap ARN B.V. te beëindigen en de betreffende 588 aandelen te koop aan te bieden aan de vennootschap zelf tegen een bedrag van 512.266 euro.

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)

- De governancestructuur is aangepast om te komen tot een verbeterde manier van aansturen en samenwerken.
- De organisatiestructuur van BWB is aangepast naar een teamorganisatie waar vakmanschap centraal staat en een management is aangesteld dat stuurt op de doorontwikkeling van dit vakmanschap.
- Er is verzakelijkt door het opstellen en ondertekenen van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) en een Producten- en dienstencatalogus (PDC).
- Er is een verrekeningsystematiek ontwikkeld voor het verdelen van de kosten van BWB en afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop we omgaan met de effecten hiervan.
- Afronding van het harmonisatieprogramma en nazorg fusie West Betuwe.
- Implementatie van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren met extra specialistische personele inzet van P&O, opleiding van medewerkers en aanpassing van de systemen.
- Start met diverse ICT-projecten, onder andere Digitaal Stelsel Omgevingswet, Geografisch basisregistraties en een nieuwe helpdesk.
- Gestart met de aanbesteding nieuwe accountant voor West Betuwe, Culemborg, Tiel en BWB.
- Afronding Europese Aanbesteding warme dranken voor de drie gemeenten en BWB.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Bestuur en Ondersteuning	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-19.962	-21.663	-19.934
Baten	765	732	1.556
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-19.197	-20.931	-18.378
Toevoegingen aan reserves	-4.115	-3.870	-3.872
Onttrekkingen van reserves	3.907	4.328	2.189
Gerealiseerd resultaat	-19.405	-20.473	-20.062

Overhead

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Salarislasten	-5.123	-3.481	-3.462
Bijdragen aan verbonden partijen	-2.935	-4.674	-4.774
Materiële kosten	-3.547	-4.219	-3.775
Kapitaallasten	-526	-367	-356
Doorbelasting met Grex/GRP	420	296	296
Verrekening met reserves	-622	-444	-444
Totaal lasten	-12.332	-12.889	-12.514
Bijdragen van derden	86	61	825
Verrekening met reserves	414	226	227
Totaal baten	500	287	1.052
Saldo	-11.832	-12.602	-11.462

Veiligheid

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is blijvend te investeren in de samenwerking tussen gemeente, professionals, bewoners en bedrijven.	
Het resultaat zal een aanpak zijn die op daders, gebieden en problemen is gericht.	
De samenwerking met inwoners / ondernemers op het gebied van Veilig Ondernemen en Ondernijning is een continu proces. Dit geven wij onder andere vorm door integrale controles en/of schouw van specifieke locaties. Dit alles in samenwerking met de professionele partners in het Inter Gemeentelijk Projectbureau (IGP).	
Het doel is dat inwoners zich veilig voelen.	
Het resultaat zal een sociale samenhang zijn waarin inwoners zich voor medeburgers en voor de buurt inzetten.	
De WhatsApp / Buurtpreventie groepen voor alle kernen in West Betuwe zijn op 2 kernen na gerealiseerd. Periodiek en naar aanleiding van actualiteiten informeren wij de beheerders van deze groepen over relevante veiligheidszaken.	
Het doel is goede brandweer-, ambulance- en politiediensten in de gemeente.	
Het resultaat zal een meerjarenbeleid zijn voor integrale veiligheid en rampenbestrijding, met daarbij een jaarlijks uitvoeringsplan.	
Op 28 januari 2020 stelde de raad het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2022 vast. Het uitvoeringsplan 2020 is door de raad voor kennisgeving aangenomen.	
Het doel is West Betuws te gaan werken.	
Het resultaat zal zijn dat we over een organisatie-ontwikkelplan voor de jaren 2019-2023 beschikken.	
In 2019 zijn we gestart met de hoogstnoodzakelijke werkzaamheden zoals mandaat- en bevoegdhedenbesluit, budgethoudersregeling, organiseren tijdelijke en definitieve huisvesting en hebben we gesprekken gevoerd over hoe we in deze nieuwe gemeente gaan werken. Het college stelde in september de agenda voor organisatieontwikkeling vast. Opgavegericht en netwerk- en relatiegericht werken waren hierin de centrale thema's. Het management volgde een training over organisatieverandering en leverde input voor het organisatieplan. Dat plan wordt in het eerste kwartaal 2020 aan het college voorgelegd. Naast het organisatieplan stellen we ook een transitieplan op, deze documenten vormen samen het organisatieontwikkelplan.	
Het resultaat zal ook zijn dat de verbouwing van Kuipershof 2 en 4 in Geldermalsen aanbesteed is en dat het inrichtingsplan gereed is.	
In de tweede bestuursrapportage 2019 hebben we de planning voor de verbouwing bijgesteld. De raad ging in december 2019 akkoord met het plan om Kuipershof 2 te verbouwen. Hierna volgen het afronden van het programma van eisen en de aanbesteding van de architect.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	2018	0,3	2,2
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal woningdiefstallen, per 1.000 inwoners	2018	1,8	2,5
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2018	3,3	4,8
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners	2018	3,8	5,4
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 17 jaar	2018	56	119

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)

- Het AB van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft op 19 december 2019 het Regionaal Beleidsplan VRGZ 2020 – 2023 vastgesteld, samen met het risicoprofiel, het crisisplan en het Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO) beleidsplan.
- De meldkamer van Gelderland-Zuid is verhuisd naar de meldkamer van Gelderland-Midden. Het is de bedoeling dat de meldkamers van de veiligheidsregio's Twente (in Hengelo), IJsselland met Noord- en Oost Gelderland (in Apeldoorn) en Gelderland-Midden met Gelderland-Zuid (in Arnhem) in 2022 op een nieuwe locatie in Apeldoorn samenvoegen tot de meldkamer Oost-Nederland.
- Het begrotingsdeel van de VRGZ laat over het jaar 2019 een neutraal resultaat zien. De consequentie van de CAO-ontwikkeling voor 2019 is in totaal 292.000 euro. Hier is geen dekking voor. In de MARAP is voorgesteld dit bedrag te dekken uit de algemene reserves en tevens de post 'onvoorzien' te laten vervallen en dit bedrag van 162.500 euro toe te voegen aan de algemene reserves.
- Op 21 november 2019 heeft een oefensessie plaatsgevonden voor het bestuur ter voorbereiding op de nieuwe Wet Verplichte Geestelijke Gezondheid (Wvggz), die per 1 januari 2020 van kracht is.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Veiligheid	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-4.819	-5.225	-5.228
Baten	28	28	48
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.791	-5.197	-5.180
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen van reserves	66	66	66
Gerealiseerd resultaat	-4.724	-5.130	-5.113

Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is dat er goede regionale en lokale verbindingen in West Betuwe zijn.	
Het resultaat zal een visie en een plan op het gebied van mobiliteit zijn.	
Wij stelden in samenspraak met de regio een nieuwe mobiliteitsvisie op in plaats van een actualisatie van het oude concept. Dit heeft meer tijd gekost. We stellen de mobiliteitsvisie vast in 2020.	
Het resultaat zal een plan met maatregelen zijn voor de kernen en de straten.	
Het mobiliteitsplan kan pas gemaakt worden nadat de mobiliteitsvisie is vastgesteld. We stellen de mobiliteitsvisie vast in 2020.	
Het resultaat zal bovendien zijn dat we over veilige, toegankelijke en goed onderhouden wegen beschikken.	
In 2019 verzamelden we de data voor het wegbeheer van de drie vorige gemeenten, analyseerden we deze en legden ze vast in een nieuwe database voor het wegbeheer van West Betuwe. Ook inspecteerden we de wegen en bepaalden we de benodigde onderhoud- en vervangingsmaatregelen. Dit alles als input voor het nieuwe beheerplan wegen. Dit beheerplan wordt in het 2e kwartaal 2020 aan uw gemeenteraad voorgelegd.	
Het doel is duurzame mobiliteit.	
Het resultaat zal zijn dat duurzaamheid een uitgangspunt is in het plan op het gebied van mobiliteit.	
In de mobiliteitsvisie en het mobiliteitsplan is duurzaamheid een van de uitgangspunten. Het gaat dan om duurzame vormen van vervoer, zoals elektrische auto's en fietsen.	
Het resultaat zal ook zijn dat in iedere kern minstens één laadpaal staat.	
Via de Provinciale concessie openbaar opladen wordt het netwerk nu uitgerold, met als resultaat inderdaad in elke kern een openbare laadpaal.	

Indicatoren

Programma 3 heeft geen verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die grotendeels voor het programma Verkeer, vervoer en waterstaat diensten uitvoeren.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-10.099	-13.104	-10.840
Baten	675	1.475	3.208
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-9.424	-11.629	-7.631
Toevoegingen aan reserves	-1.033	-842	-842
Onttrekkingen van reserves	4.186	5.099	3.322
Gerealiseerd resultaat	-6.271	-7.372	-5.152

Economie

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is een adequate economische structuur	
Het resultaat zal zijn dat we een economische visie aan het ontwikkelen zijn.	
De eerste inventarisaties hebben plaatsgevonden in 2019. Het proces van de economische visie wordt in 2020 verder opgepakt.	
Het resultaat zal ook zijn dat we een beleid voor onze bedrijventerreinen hebben. Bovendien zullen we een bijgesteld regionaal programma voor bedrijventerreinen hebben.	
In 2019 is regionaal gewerkt aan het Regionaal Programma Werklocaties. Het proces is enigszins vertraagd doordat na de provinciale verkiezingen afstemming met de provincie is vertraagd. Daarnaast is er een start gemaakt met het schouwen van bedrijventerreinen. In 2019 zijn de bedrijventerrein De Zeiving en Vredebest geschouwd.	
Het resultaat zal ook zijn dat we een opzet hebben voor structureel overleg met ondernemers.	
De gemeente is lid geworden van de ondernemersverenigingen. De bijeenkomsten van de ondernemersverenigingen zijn periodiek bezocht. Met elke ondernemersvereniging staat tweemaal per jaar een bestuurlijk overleg ingepland. Deze overleggen worden sinds 2019 jaarlijks ingepland.	
Het doel is een goede digitale infrastructuur	
Het resultaat zal zijn dat er tijdig instemmingen zijn verleend voor het regionale breedbandproject en dat er is besloten over de garantstelling en de aanleg van glasvezel voor ongeveer 3.200 adressen in West Betuwe.	
In 2019 is door de gemeenteraad toestemming aan het college verleend voor de garantstelling voor de aanleg van glasvezel van circa 3200 adressen binnen de gemeente West Betuwe. Ons college heeft in 2019 vervolgens besloten tot het aangaan van deze garantstelling. Uitvoering van het project vindt plaats in 2020 en 2021.	
Het resultaat zal bovendien zijn dat bij de aanleg van glasvezel de kwaliteit van openbare ruimte wordt behouden en de overlast en schade worden voorkomen of beperkt.	
De planning is dat uitvoering van de aanleg van glasvezel in week 38 2020 zal starten in de gemeente West Betuwe. In de voorbereidingen is intensief overleg met de aannemer om de kwaliteit van de openbare ruimte te behouden en de overlast en schade te voorkomen en te beperken. Daarnaast zal tijdens de werkzaamheden van het project een toezichthouder namens de gemeente aanwezig zijn.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Vestigingen	Het aantal bedrijfsvestigingen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar	2019	169,3	151,6
Funcziemenging	De funcziemengingsindex weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen	2019	57,3	53,2

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Logistieke Hotspot Rivierenland

- De Logistieke Hotspot Rivierenland B.V. is geliquideerd. De certificaten zijn gedeeltelijk uitgekeerd en omgezet naar een partnerschap van de nieuw op te richten Stichting. Op 24 september 2019 is de raad geïnformeerd over deze liquidatie. De Liquidatie is geëffectueerd.
- In oktober 2019 is de nieuwe stichting opgericht: Logistics Valley Rivierenland. Deze nieuwe stichting is ontstaan uit het platform Transport & Logistiek en de Logistieke Hotspot Rivierenland.
- Wij besloten om 400 certificaten uit te laten keren voor een waarde van 672 euro.
- Wij besloten om 200 certificaten om te zetten in een partnerschap van de nieuwe Stichting voor vier jaar. Dit komt neer op een waarde van 336 euro.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Economie	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-7.332	-8.086	-1.133
Baten	7112	7.721	1.060
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-220	-364	-73
Toevoegingen aan reserves	-84	-38	-38
Onttrekkingen van reserves	29	30	2
Gerealiseerd resultaat	-274	-373	-109

Onderwijs

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is dat ieder kind in West Betuwe naar school gaat.	
Het resultaat zal zijn dat de uitval van leerlingen in 2019 op zijn minst gelijk blijft aan de uitval van 2018 en onder het landelijk gemiddelde.	
Recente cijfers laten zien dat de uitval van leerlingen in de regio onder het landelijk gemiddelde blijft, maar wel een lichte stijging laat zien over het schooljaar 2018/2019. Nadere analyse volgt in 2020.	
Het resultaat zal ook zijn dat er zogenoemde onderwijzorgarrangementen zijn ingezet voor de verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg.	
Er is in regionaal verband een transformatieplan jeugdzorg-onderwijs opgezet om de verbinding onderwijs-jeugd lokaal te versterken, waarvan de onderwijzorgarrangementen een onderdeel vormen. De lokale realisatie daarvan vindt plaats in vanaf 2020.	
Het doel is dat in het educatieprogramma van de scholen aandacht aan duurzaamheid wordt gegeven.	
Het resultaat zal zijn dat we in 2019 over een uitvoeringsplan beschikken dat samen met de scholen is opgesteld.	
We hebben tijdens het jaarlijkse LEA overleg met schoolbesturen in 2019 een notitie geschreven met daarin alle educatie initiatieven die er West Betuwe zijn. Er wordt geen separaat uitvoeringsplan opgesteld. Op de scholen vinden diverse activiteiten en projecten en educatie programma's plaats over het thema duurzaamheid. Thema's zijn zwerfafval, opruimacties, NL schoon. In het voortgezet onderwijs is in 2019 een project biodiversiteit uitgevoerd. Stroomlijning van het NME ((Natuur- & MilieuEducatie) aanbod blijft een aandachtspunt. Het onderwerp duurzaamheid staat structureel op de lokale educatie agenda van primair onderwijs en voortgezet onderwijs.	
Het doel is een doorgaande leerlijn met een gemakkelijke overdracht naar vervolgopleidingen.	
Het resultaat zal zijn dat we in 2019 afspraken over voor- en voegschoolse educatie hebben gemaakt. Deze worden in een convenant vastgelegd.	
Wij legden afspraken over voor- en voegschoolse educatie vast in de notitie VVE/OAB, waarin het convenant is opgenomen.	
Het resultaat zal ook zijn dat de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs een vast agendapunt op de lokale educatieve agenda is.	
De overgang van het basis naar het voortgezet onderwijs is als vast agendapunt in de Lokale Educatieve Agenda (LEA) opgenomen.	
Het doel is een integraal huisvestingsplan met extra aandacht voor de verduurzaming van schoolgebouwen.	
Het resultaat zal zijn dat bij nieuwbouw, verbouw en aanpassing duurzaamheidsmaatregelen worden toegepast die in de tijd dat ze worden afgeschreven, kunnen worden terugverdiend.	
Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de verduurzaming is voorzien voor 2020. Er is een overzicht van de projecten met verduurzaming schoolgebouwen 2019.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen in de leeftijd van 12 tot 23 jaar dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	2018	1,1	1,9
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar die niet op een school zijn ingeschreven, per 1.000 inwoners	2017	2	1,8
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar die wel op een school zijn ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig zijn, per 1.000 inwoners	2018	12	23

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die grotendeels voor het programma Onderwijs diensten uitvoeren.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Onderwijs	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-5.973	-5.537	-5.071
Baten	985	764	869
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.988	-4.774	-4.202
Toevoegingen aan reserves	-298	-232	-232
Onttrekkingen van reserves	772	431	592
Gerealiseerd resultaat	-4.514	-4.574	-3.842

Sport, Cultuur en Recreatie

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is de identiteit van het erfgoed in de kernen en het buitengebied te behouden.	
Het resultaat zal zijn dat deze initiatieven van de grond kunnen komen, partijen meer gaan samenwerken en de gemeente nog meer haar faciliterende en stimulerende rol kan invullen.	
In 2019 hebben verkenningen plaatsgevonden. In het kader van de nota Cultuur en kunst wordt vanaf 2020 ingezet op de verbinding tussen cultuur en kunst, erfgoed en recreatie en toerisme. Wordt ook meegenomen in het actieplan Recreatie en Toerisme. In 2019 is een platform Recreatie en Toerisme opgericht met als doel partijen meer te laten samenwerken. Daarnaast is in samenwerking met diverse partijen Open monumenten dag georganiseerd.	
Het doel is een duurzaam behoud en beheer op het gebied van landschap, openbare ruimte en cultuurhistorie.	
Het resultaat zal een beheerplan zijn voor openbaar groen en een bomenplan.	
In het kader van het college uitvoeringsprogramma heeft een prioriteitsstelling plaatsgevonden, waardoor het beleid is doorgeschoven naar 2020. Er is in 2019 al wel een start gemaakt met het inventariseren voor dit beheersplan.	
Het resultaat zal ook een landschapsontwikkelingsplan zijn en een nieuw onderhoudsplan voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie	
In het kader van het college uitvoeringsprogramma heeft een prioriteitsstelling plaatsgevonden, waardoor het landschapsontwikkelingsplan is doorgeschoven naar 2021.	
Het doel is een subsidiebeleid op te stellen dat onze ambities op het gebied van sport ondersteunt.	
Het resultaat zal een eenduidig subsidiebeleid voor de hele gemeente zijn.	
In 2019 is de concept-nota uitgangspunten subsidiebeleid opgesteld en op 10 december 2019 door het college akkoord bevonden om deze conceptnota aan de raad aan te bieden. In 2020 bieden wel de definitieve nota Uitgangspunten Nieuw Subsidiebeleid en de Algemene Subsidie Verordening West Betuwe 2020 ter besluitvorming aan de raad.	
Het doel is mogelijkheden voor binnen en buitenrecreatie te bieden, in samenhang met water, fruit, groen en landschap.	
Het resultaat zal een actieplan voor recreatie en toerisme zijn.	
In 2019 hielden wij enquêtes onder inwoners en ondernemers. Vervolgens is een platform en taskforce Recreatie en toerisme opgericht. In november is een beeldvormende raad georganiseerd. Aan de hand van deze bijeenkomst wordt een beleidsnotitie Recreatie en toerisme met actieplan geschreven. Deze beleidsnotitie bieden we in 2020 aan.	
Het resultaat zal ook een programma met acties zijn op het gebied van water, fruit, groen en landschap.	
Naar aanleiding van de uitkomsten van de enquêtes onder inwoners en ondernemers en de beeldvormende raad schenken wij wordt binnen het recreatieve beleid aandacht aan de thema's Rivierenlandschap (water), Bloesem en Fruit, Cultuurhistorie, Routes en Buitenleven terug.	

Het resultaat zal bovendien zijn dat we met betrokkenen, provincie en regio samenwerken.	
In 2019 is een platform Recreatie en Toerisme opgericht. Daarnaast werken we samen op recreatiegebied met de partijen Fruitdelta Rivierenland, Vestingsteden3hoek, Pact van Loevestein, Recreatieschap Uiterwaarde, Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland.	

Het doel is ruimte voor culturele initiatieven van inwoners te creëren en cultuurparticipatie te stimuleren, met name in het onderwijs en op sociaalmaatschappelijk gebied

Het resultaat zal ook zijn dat de subsidies door de drie huidige gemeenten, waar nodig, op één lijn zijn gebracht.	
In 2019 hebben we met input van inwoners de Kadernota Cultuur en Kunst voorbereid. De gestelde doelstellingen zijn speerpunten in de Kadernota. De speerpunten vormen de basis voor het opstellen van criteria voor het aanvragen van subsidie voor culturele activiteiten. De Kadernota Cultuur en Kunst wordt in 2020 vastgesteld door de raad. Uiterlijk in het vierde kwartaal van 2020 hebben we de verschillende subsidievoorwaarden vanuit de drie oude gemeenten op één lijn gebracht.	

Het doel is sport en spel in te zetten voor de sociale contacten van inwoners, waarbij de openbare ruimte inwoners de gelegenheid biedt te recreëren.

Het resultaat zal ook zijn dat er gesprekken met grote verenigingen zijn gevoerd over de vraag hoe zij een open club kunnen worden en dus een breder maatschappelijk doel (inclusie) kunnen dienen dan alleen sportbeoefening.	
Het sportakkoord stellen wij in gesprek met verenigingen op. De sportformateur ondersteunt de verenigingen hierbij. Doel is onder andere verbindingen leggen met zorginstellingen, bedrijfsleven, gezondheidszorg en maatschappelijke partners. Het maken van sportieve programma's om meer mensen aan het sporten te krijgen en te houden. De volgende activiteiten zijn gestart in 2019: wandelvoetbal voor senioren (Walking football) en hardlopen voor vrouwen met een niet-westerse achtergrond (samen stappen zetten). Beide activiteiten zijn dermate succesvol dat het landelijke voorbeeldprojecten zijn.	

Het doel is sport in te zetten voor een gezonde levensstijl, door de gezondheidswaarde van sporten, spelen en bewegen te benadrukken. Het doel is dat iedereen kan meedoen en een leven lang verantwoord en met plezier kan sporten.

Het resultaat zal zijn dat we over een beheerplan voor binnen- en buitensport beschikken.	
In 2019 heeft de JOGG-regisseur een aantal sportactiviteiten aangejaagd en georganiseerd. Voorbeelden daarvan zijn het organiseren van hardloopclinics voor onze inwoners, het grootouderkleinkind voetbaltoernooi en een panna toernooi. De activiteiten werden voor een deel uitgevoerd door de buurtsportcoaches van Welzijn West Betuwe. Het college heeft eind 2019 het plan van aanpak Samen Leren op Gezond Gewicht vastgesteld voor de zuid-westelijke dorpen van onze gemeente. Uit onderzoek blijkt dat hier het grootste percentage kinderen met overgewicht woont. Om dit percentage terug te dringen gaan in 2020 ongeveer 400 kinderen mee doen aan het project Fit Gaaf!, een project dat ouders en kinderen stimuleert meer te bewegen en gezonder te eten. Samen met de harmonisatie van het sportbeleid worden ook de beheerplannen binnen – en buitensport opgesteld in 2020.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
% Niet-sporters	Het percentage inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen	2016	55,4	48,7

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Regionaal Archief Rivierenland

- Het Regionaal Archief Rivierenland heeft in 2019 vol ingezet op verdere digitalisering: digitale archivering (e-depot), digitale dienstverlening (website) en digitalisering papieren erfgoed voornamelijk via scanning on demand.
- In totaal voor alle gemeenten is circa 190 meter herverpakt, 240 meter geëtiketteerd. Van circa 80 meter is schade inventarisatie gemaakt en op ca. 400 inventarisnummers is restauratie uitgevoerd.
- Advies functie en inspecties richting gemeenten werd verder uitgevoerd met de speerpunten:
 - Omgevingswet en Wet Open Overheid. SIO (strategisch informatie overleg) werd voortgezet.
 - Er werden inspecties archiefruimte uitgevoerd.
 - De dienstverleningsovereenkomst met het Waterschap Rivierenland werd voortgezet.
 - Ontwikkelingen rondom vorming van de nieuwe gemeente West Betuwe en harmonisatie van (archieff)processen via BWB heeft nadrukkelijk aandacht gekregen.
 - Inspectiebezoeken inclusief jaarlijkse inspectierapporten werden uitgevoerd
 - Verhuizing van archieven van Lingewaal, Geldermalsen en Neerijnen
 - Wettelijke overbrenging van de archieven van voormalige gemeenten vallende onder gemeente West Betuwe
 - Audit vervanging uitgevoerd
- In totaal voor alle gemeenten aangesloten bij het RAR zijn er circa 170 strekkende meter archief voorzien worden van primaire ontsluiting, bouwvergunningen voor 1945 en het laatste deel van de gemeenteraadsnotulen is gedigitaliseerd. Ook werd verder gewerkt aan ontsluiting van bouwvergunningen tot 1978 en indexering van DBT registers (doop/trouw en begraaf) en lidmatenboeken.
- Op educatiegebied zijn door middel van lesprogramma's totaal 730 leerlingen van primair onderwijs, 270 leerlingen van middelbaar onderwijs, 45 studenten van hoger onderwijs bereikt en aan circa 1050 personen lezingen/presentaties/rondleidingen gegeven.

Natuur- en recreatieschap Lingegebied en Natuur- en recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

- Beide natuur- en recreatieschappen hebben dezelfde agendastukken. Op 13 juni 2019 heeft de aandeelhoudersvergadering van Uit@waarde plaatsgevonden. De Natuur- en recreatieschappen Lingegebied en Nederrijn, Lek en Waal zijn aandeelhouders van Uit@waarde.
- In deze aandeelhoudersvergadering is het volgende aan de orde geweest:
 - *Strategische verkenning 2019 - 2023*
Het document biedt een leidraad en handvat waarbinnen de directie van Uit@waarde in samenspraak met de Raad van Commissarissen stappen kunnen zetten om de lange-termijn toekomst van Uit@waarde te waarborgen. De rapportage is als leidraad vastgesteld.
 - *Goedkeuringsbesluiten*
Besloten is om het bloot eigendom over te dragen aan de erfpachter van een perceel bij recreatieplas Eiland van Maurik.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sport, Cultuur en Recreatie	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-7.700	-8.676	-8.889
Baten	554	774	1.077
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-7.146	-7.901	-7.812
Toevoegingen aan reserves	-621	-576	-475
Onttrekkingen van reserves	483	408	414
Gerealiseerd resultaat	-7.283	-8.069	-7.873

Sociaal Domein en Volksgezondheid

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is dat meer mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in de samenleving meedoen.	
Het resultaat zal zijn dat het aantal actieve inwoners met klantprofiel 4 (mensen die zorg nodig hebben) met minstens 10 procent stijgt.	
Bij de overdracht van Lingewaal-klanten van Avres naar Werkzaam is 20% van de klantprofiel4-klanten na herbeoordeling in Klantprofiel 3 geplaatst. Zij ontvangen nu een actief re-integratietraject. In 2019 is het project KP 4 gestart, de resultaten daarvan zijn in 2020 bekend.	
Het doel is dat mensen met een beperking toegang tot de openbare ruimte hebben en deze kunnen gebruiken, zich overal welkom voelen, informatie begrijpen, zelfstandig handelen en vrij zijn om hun eigen keuzes te maken.	
Het resultaat zal zijn dat we in 2019 het landelijk actieprogramma eenzaamheid in gang hebben gezet.	
In 2019 is via Welzijn West Betuwe het landelijk actieprogramma eenzaamheid in gang gezet.	
Het resultaat is een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen.	
Het inclusief werken is een continu onderdeel van de gemeentelijke organisatie en de samenwerking met partners: rekening houden met ieders mogelijkheden en voor inwoners de mogelijkheid om mee te kunnen doen. In september organiseerden we een raadsbijeenkomst met informatie over inclusie met het doel bewustwording te verbeteren. De gemeentelijke website maakten wij toegankelijker op het onderdeel minimabeleid. Met de inclusiegroep zijn er in 2019 verschillende bijeenkomsten gehouden. Bij de verbouwing van het gemeentehuis, de (t)huisvesting, is de inclusiegroep ook betrokken. Met de lokale inclusie agenda voor de gemeente West Betuwe is een aanvang gemaakt. Deze wordt in 2020 besproken met de raad.	
Het doel is de laaggeletterdheid te verminderen door de aanpak ervan structureel te borgen.	
Het resultaat is ook dat we taalachterstanden kunnen voorkomen en het aantal laaggeletterden met 10 procent verlagen.	
Er wordt via regionale- en lokale initiatieven ingezet op het verminderen van laaggeletterdheid. Er wordt lokaal en regionaal een plan opgesteld om het aantal laaggeletterden te verminderen. In dit plan worden de mogelijkheden van monitoring opgenomen.	
Het doel is een breed aanbod van vooral preventieve maatregelen te realiseren waarbinnen het sociaal domein tot zijn recht komt.	
Het resultaat zal zijn dat de sterke punten en de blinde vlekken in de vijf gemeentelijke gebieden in beeld zijn gebracht.	
In 2019 is bedacht hoe er overzicht kan komen over het preventief aanbod. Inzet op collectieve voorzieningen, wat start met inzicht hebben in wat er is en waar behoefte aan is, is noodzakelijk om de druk op de budgetten sociaal domein te verminderen. Met het maken van dit overzicht startten wij in 2019 en dit zetten wij voortgezet in 2020.	
Het resultaat zal ook zijn dat de gemeente plannen en ideeën uit de samenleving faciliteert die zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen versterken.	
Als inwoners komen met plannen die de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen versterken, gaan wij altijd in gesprek met deze inwoners. Het faciliteren kan soms betekenen dat een subsidie wordt toegekend, maar veelal zal faciliteren betekenen meedenken, publiciteit geven, een opening verrichten.	

Vooruitlopend op de toekomst van de wijkgerichte GGZ zal ervaring worden opgedaan en zal de keten rondom mensen met psychische problematiek worden verstevigd. Die heeft als resultaat dat de samenwerking tussen de diverse partijen wordt bevorderd.	
<p>In september 2019 spraken we in regionaal verband over de stand van zaken van de wijkgerichte GGZ/sluitende aanpak in West Betuwe. West Betuwe wil de focus leggen op inclusie en deskundigheidsbevordering. Hier is nog geen nadere uitvoering aan gegeven. Omdat wijkgerichte GGZ/sluitende aanpak een duidelijke relatie heeft met de decentralisatie beschermd wonen, wordt het in dat traject meegenomen. Ook wordt er een koppeling gemaakt met de lokale inclusie agenda. In 2019 is de voorbereiding van de wet verplichte GGZ per 1-1-2020 volgens schema verlopen.</p>	

Het doel is een vangnet te creëren voor kwetsbare inwoners, vooral met psychische problemen, opdat ook zij deel uitmaken van de lokale samenleving.	
Het resultaat zal zijn dat we in het vierde kwartaal van 2019 een uitvoeringsplan voor bescherm wonen hebben.	
<p>De voorbereidingen zijn in 2019 getroffen. Op basis daarvan wordt in 2020 onder leiding van een regionale projectleider, in regio Gelderland Zuid gewerkt aan het 'Regioplan beschermd wonen en maatschappelijke begeleiding' (dit is de nieuwe naam voor het uitvoeringsplan). In dit plan wordt aan de gemeenten een keuze voorgelegd op het gebied van de spreiding van voorzieningen, verdeling van de kosten, indicering en de samenwerkingsvorm.</p>	
Het resultaat zal ook zijn dat er een begin wordt gemaakt met een lokale inloop voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ).	
<p>In 2019 onderzocht het RIBW (regionale instelling voor beschermd en begeleid wonen) op welke wijze de inloopvoorziening per gemeente georganiseerd kan worden. In West Betuwe was het uitgangspunt de aansluiting bij andere bestaande laagdrempelige voorzieningen. Het onderzoek leidde echter niet tot de start van een pilot. Inloop GGZ nieuwe stijl vraagt om een herziening van het bestaande aanbod vanuit de RIBW en een nadrukkelijke investering in de samenwerking met welzijn en vrijwilligersorganisaties. Dit –en het concreet aanbieden van nieuwe initiatieven- kost veel tijd. In 2020 levert het RIBW kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over het gebruik van de huidige inloopvoorzieningen. Hierbij maken zij ook inzichtelijk wat haalbaar is in een vervolgproces om tot lokale inloopvoorzieningen te komen.</p>	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 21 jaar die met een delict voor de rechter zijn verschenen	2017	1,00	1,00
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.	2019	860,7	792,1
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	2018	70,2	67,8
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	1e helft 2019	151,1	381,7
Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar	1e helft 2018	99,7	305,2

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Het aantal Wmo-cliënten per 10.000 inwoners in de desbetreffende bevolkingsgroep met een maatwerkarrangement (een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo)	1e helft 2019	370	610
% Kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar in een gezin dat leeft van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2018	3,00	7,00
% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren in de leeftijd van 16 tot 22 jaar	2018	Niet bekend	2,00
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	1e helft 2019	7,9	10
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren met die leeftijd	1e helft 2019	0,1	0,3
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1e helft 2019	0,7	1,1

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Werkzaam Rivierenland

- Werkzaam Rivierenland is in 2019 geconfronteerd met het voornemen van de gemeente Tiel om uit de GR Werkzaam te treden. Als gevolg daarvan voerde Werkzaam het eerste deel van de al voorgenomen evaluatie in 2019 vervoegd uit. Na deze evaluatie en een eigen onderzoek besloot Tiel binnen de GR Werkzaam te blijven. Daarbij is de afspraak gemaakt om in 2020 een bestuurlijk traject in te gaan waarbij onder andere verdeelsystematiek en mate van zeggenschap worden heroverwogen.
- Werkzaam startte in 2019 een interactief traject met onder andere deelname van raadsleden om te komen tot een Meerjarenbeleidsplan 2020-2023. Formele besluitvorming over dit beleidsplan staat gepland voor eerste kwartaal 2020.
- In 2019 werkten Werkzaam, Avres en West Betuwe samen aan de overdracht van de klanten uit de Participatiewet uit de voormalige gemeente Lingewaal van Avres naar Werkzaam en West Betuwe. Nieuwe klanten zijn in 2019 al door Werkzaam en West Betuwe opgepakt. Alle bestaande klanten van Avres (circa 100) zijn per 1 januari 2020 overgedragen aan Werkzaam.

Avres

- In maart 2019 is het besluit genomen om uit de GR Avres te treden. Met de GR Avres troffen wij vervolgens voorbereidingen voor een definitieve uittreding, inclusief bepaling van de uittredsom. Formeel wordt dit traject in het eerste half jaar 2020 afgerond.

GGD Gelderland-Zuid (GGD)

- Het onderzoek over de kosten van Veilig Thuis loopt en is nog niet afgerond.
- Het AB heeft op 12 december 2019 ingestemd met de wijziging verordening GR GGD. De wijziging verordening GR GGD moet nog door de Raad worden vastgesteld
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg is als facultatieve taak bij de GGD Gelderland Zuid belegd.
- Meerjarenstrategie 2020-2023: in 2019 hielde de GGD diverse bijeenkomsten voor de raadsleden waar zij input konden geven voor de Meerjarenstrategie. Aan de gemeenteraden is gevraagd een zienswijze uit te brengen.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sociaal Domein en Volksgezondheid	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-39.780	-40.887	-41.980
Baten	8930	9.146	8.665
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-30.850	-31.741	-33.315
Toevoegingen aan reserves	-121	-2.658	-2.598
Onttrekkingen van reserves	185	1.119	1.091
Gerealiseerd resultaat	-30.786	-33.281	-34.822

Duurzaamheid en Milieu

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is aan de wettelijke zorgplicht op het gebied van riolering en water te voldoen (een veilig en gezond leefklimaat).	
Het resultaat zal zijn dat we over een water- en rioleringsplan voor de jaren 2019-2023 beschikken. Hiermee voldoen we aan onze zorgplichten. Dit beleidsplan zal begin 2019 door de nieuwe raad worden vastgesteld.	
Het WRP is juni 2019 door de Raad vastgesteld. Hiermee verankeren we onze zorgplicht ten aanzien van afvalwater, grondwater en hemelwater en leggen we ons beleid en onze visie vast voor wat betreft de vermindering van wateroverlast. Denk hierbij aan het waterrobuust inrichten van de openbare ruimte, de rol van de percee-eigenaar, het op tijd betrekken van inwoners bij te nemen maatregelen en het stimuleren van inwoners om op hun eigen terrein waterrobuuste maatregelen te treffen.	
Het doel is afval beter te scheiden	
Het resultaat zal zijn dat iedere inwoner in 2020 gemiddeld 75 kg restafval per jaar heeft.	
Een half jaar na invoeren van het nieuwe inzamelbeleid is eind 2019 is dit resultaat al bijna benadert. Maandelijks neemt het restafval gestaag af. De verwachting is dat deze trend zich zo doorzet dat de regio in het eerste kwartaal van 2020 al onder het streefgemiddelde zal uitkomen.	
Het doel is daarnaast dat we samen met de inwoners de wateroverlast tegengaan.	
Het resultaat zal zijn dat we hebben vastgesteld hoe we samen met de inwoners de wateroverlast kunnen tegengaan	
In een verdiepingsonderzoek naar kwetsbaarheden komt naar voren welke gebieden het kwetsbaarst zijn - vervolgens gaan we hierover gesprekken voeren welke kwetsbaarheden (on)acceptabel zijn.	
Het doel is duurzame ideeën en plannen van inwoners en ondernemers te stimuleren, waarbij we zelf het goede voorbeeld geven door onze eigen gebouwen energieneutraal te krijgen.	
Het resultaat zal zijn dat we een warmteplan hebben opgestart, waarin ook de overgang naar een aardgasvrije gemeente aan de orde is.	
Startoverleg is geweest met de diverse stakeholders. Opstellen warmteplan gaat in 2020 en 2021 lopen. Wettelijk moet dit eind 2021 zijn afgerond.	
Het resultaat zal ook zijn dat we een zonneconsulent hebben aangesteld voor ondernemers, maatschappelijk vastgoedbeheerders enzovoort.	
Aanvullend op de regeling van de Provincie voor zon op bedrijven met grote daken hebben we een bedrijvenplatform energiebesparing opgericht waarbij zon op kleinere daken ook wordt meegenomen. Op ad hoc basis wordt nu ook al een zonneconsulent ingehuurd voor zon op dorpshuizen (Klokhuis, De Pluk).	

Het doel is een gezamenlijk pakket aan duurzame maatregelen vast te stellen voor aanpassingen in de kernen (ruimtelijke adaptatie), waarbij de leefbaarheid op het gebied van volksgezondheid wordt vergroot (een veilig en gezond leefklimaat).	
Het resultaat zal zijn dat we een breed maatschappelijk overleg over klimaatrisico's hebben, waarbij we visueel inzicht in onze kwetsbare locaties krijgen. Deze inzichten stimuleren ons een maatregelenpakket op te stellen.	
We sluiten aan op het regionaal spoor - in 2019 is een regionale stresstest uitgevoerd - Regionaal worden gesprekken gevoerd met stakeholders. Lokaal werken we aan bewustwording over dit thema door middel van bijeenkomsten en media berichten	
Het resultaat zal ook zijn dat we over een pakket maatregelen beschikken voor aanpassingen in de kernen.	
Regionaal wordt gewerkt aan een ambitedocument Regionale adaptatie strategie (RAS) - de gestelde ambities werken lokaal door. Eind 2020 wordt de RAS inclusief een investerings- en uitvoeringsprogramma ter vaststelling aangeboden. Vervolgens wordt hiervoor ook een lokale aanpak opgesteld.	

Het doel is ook dat bedrijven de Milieuwet beter naleven.	
Het resultaat zal ook zijn dat de Omgevingsdienst Rivierenland bedrijven controleert op naleving van de Milieuwet (volgens het nog op te stellen werkprogramma 2019).	
Bedrijfscontrole op naleving van verschillende (wettelijke) milieuaspecten is een jaarlijks terugkerende taak in het werkprogramma ODR.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden aantal kilo's ingezameld huishoudelijk afval per inwoner	2018	114	172
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	2018	8,9	18,5

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Afvalverwerking Rivierenland (Avri)

- Als gevolg van de vorming van gemeente West Betuwe en de daarmee samenhangende stemverhoudingen is de gemeenschappelijke regeling Avri begin 2019 aangepast.
- In eerste half jaar van 2019 werd intensief gecommuniceert over de invoering van het nieuwe afvalbeleid. Tegelijkertijd is gestart met het aanwijzen van de nieuwe containerlocaties en bijbehorende zienswijze procedure. De invoering van dit nieuwe afvalbeleid heeft op 1 juli 2019 plaatsgevonden. Ter afronding van dit project zijn eind 2019 de laatste locaties voor ondergrondse containers bepaald en onderzocht.
- Met het oog op de verwerking van luiermateriaal heeft ARN eind 2019 laten weten dat zij, in tegenstelling tot eerdere berichtgevingen pas in 2020 een besluit neemt over de capaciteitsuitbreiding. Dit uitstel heeft consequenties voor de tijdelijke tegemoetkomen voor incontinentiemateriaal welke de gemeente West Betuwe hanteert.
- In november 2019 heeft het DB besloten om de inzameling van blik te wijzigen. De eerder gekozen methode om het blik separaat in te zamelen in een van de compartimenten van de glascontainers gaf door het grote succes veel overlast en distributieproblemen. Met het DB besluit is per direct besloten om het blik in te zamelen bij plastic.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Duurzaamheid en Milieu	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-13.669	-13.752	-12.570
Baten	13954	13.957	12.066
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	285	205	-504
Toevoegingen aan reserves	-73	-54	-54
Onttrekkingen van reserves	98	305	204
Gerealiseerd resultaat	309	455	-355

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is bouwen op maat.	
Het resultaat zal zijn dat we het bidbook naar wensen op het gebied van wonen hebben vertaald.	
Dit is een onderwerp dat wordt meegenomen in de nieuwe gemeentelijke woonvisie die voor dit jaar gepland staat	
Het resultaat zal ook zijn dat we met het opstellen van een woonvisie zijn begonnen.	
Proces om te komen tot een woonvisie loopt. De raad stelt deze vast in 2020.	
Het doel is de grondprijzen te harmoniseren.	
Het resultaat zal zijn dat we de grondprijzen vaststellen en hierover een grondprijnsbrief uitbrengen.	
In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen en is opdracht gegeven voor het opstellen van een Nota grondbeleid. In deze Nota grondbeleid stellen we o.a. de methodieken voor die we gebruiken om de grondprijzen voor West Betuwe te bepalen. Deze methodieken kunnen verschillen per functie. In het participatieproces van de nota grondbeleid, consulteren we de gemeenteraad in de beeldvormende raad. De nota grondbeleid stellen we aan de raad ter vaststelling voor in 2020. De grondprijnsbrief koppelen we hieraan.	
Het doel is de invoering van de Omgevingswet goed voor te bereiden.	
Het resultaat is dat we werkzaamheden voorbereiden rondom de drie kerninstrumenten uit de Omgevingswet (visie, programma's en plan).	
In het eerste kwartaal van 2020 is het Plan van Aanpak voor de invoering van de Omgevingswet vastgesteld. Hierin is opgenomen dat we aan de minimale eisen voor het werken met de Omgevingswet zullen voldoen. Een Omgevingsvisie is verplicht per 1 januari 2024. Een Omgevingsplan is verplicht per 1 januari 2029. De verwachting is dat we niet de volledige overgangstermijn zullen benutten.	
Het resultaat zal ook zijn dat we bij de verdere inrichting van de gemeentelijke werkprocessen ons laten leiden door de vraaggestuurde werkwijze uit de omgevingswet, het 'hostmanship' en het gebiedsgericht werken.	
In het eerste kwartaal van 2020 is een Plan van Aanpak voor de invoering van de Omgevingswet vastgesteld. Een van de sporen in dit plan van aanpak is de 'andere manier van werken'. Dit spoor wordt in nauwe samenwerking met de werkwijze van de gebiedsmakelaars vormgegeven. Dit is een proces dat al lerende steeds verder wordt vormgegeven.	
Het doel is een nota grondbeleid voor te bereiden.	
Het resultaat zal zijn dat we de agenda voor een nota grondbeleid vaststellen, in samenwerking met bestuurders, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie	
We hebben de voorbereiding in 2019 opgepakt. De bespreking van de uitgangspunten vindt plaats in de beeldvormende raad in 2020.	

Het resultaat zal ook zijn dat we verschillende kaders voor het grondbeleid vaststellen, eveneens in samenspraak met bestuurders, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie.	
In het najaar van 2019 zijn voorbereidingen gestart. Na de eerste inventarisatie van (ruimtelijke) ambities en opgaven en het huidige grondbeleid, is in het voorjaar 2020 gestart met het participatieproces met stakeholders. In de beeldvormende raad in 2020 vindt dit proces plaats met de raad. Planning is dat de nota grondbeleid in 2020 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden.	

Het doel is een uniform grondexploitatiemodel vast te stellen en de financiële parameters daarbij uniform te gebruiken.

Het resultaat zal een uniform gebruik zijn van de financiële parameters. Dit betekent een versoepeling van de consolidatie van grondexploitaties en een open communicatie met de afdeling Financiën en de accountants.	
--	---

Uitgangspunten voor actualisatie grondexploitaties accorderen wij jaarlijks bij de actualisatie van de grondexploitaties en nemen we mee in de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG). Voor het eerst in West Betuwe vond dit plaats bij de aanbidding van de Meerjarenprognose 2019 in de raadsvergadering van oktober 2019. Voor de actualisatie per 1-1-2020 van de grondexploitaties, zijn de uitgangspunten opgenomen in het MPG 2020. Deze MPG leggen wij aan de raad voor tegelijkertijd met de jaarrekening 2019 in juni 2020. Voor de komende jaren hanteren we deze werkwijze.

Het resultaat zal ook een uniform gebruik zijn van één grondexploitatie-model. Dit betekent eenduidigheid voor de medewerkers van planeconomie, financiën en grondzaken.	
--	---

De grondexploitaties West Betuwe zijn in de zomer 2019 opgenomen in het grondexploitatie model de Grexmanager van Metafoor. In de raadsvergadering van oktober 2019 is dit aan de raad gerapporteerd bij de Meerjarenprognose grondexploitaties 2019.

Het doel is een vergunningverlening op maat.

Op het gebied van vergunningen en strijdig gebruik met betrekking tot bouwen keren per 1 januari 2020 uitvoeringstaken terug van de omgevingsdienst Rivierenland naar onze eigen organisatie. Eerste resultaat is dat we die terugkeer gaan voorbereiden.	
---	---

De stuurgroep West Betuwe heeft eind 2018 besloten om de beslissing over de VTH-taken aan het nieuwe bestuur over te laten. Vervolgens is op 22 oktober 2019 een amendement aangenomen om een besluit over het bij de ODR overbrengen of laten van de VTH-taken uiterlijk een half jaar op te schorten. In afwachting van een besluit over het bij de ODR overbrengen of laten van de VTH-taken zijn er nog geen voorbereidingen getroffen. Ondertussen wordt wel gewerkt aan het verbeteren van de dienstverlening.

Het resultaat is daarnaast dat we de eigen organisatie zo inrichten dat we vanaf 1 januari 2020 de vergunningverlening op maat, het toezicht en de handhaving kunnen uitvoeren.	
---	---

De stuurgroep West Betuwe heeft eind 2018 besloten om de beslissing over de VTH-taken aan het nieuwe bestuur over te laten. Vervolgens is op 22 oktober 2019 een amendement aangenomen om een besluit over het bij de ODR overbrengen of laten van de VTH-taken uiterlijk een half jaar op te schorten. In afwachting van een besluit over het bij de ODR overbrengen of laten van de VTH-taken zijn er nog geen voorbereidingen getroffen. Ondertussen wordt wel gewerkt aan het verbeteren van de dienstverlening.

Het doel is het snippergroenbeleid te harmoniseren.

Het resultaat zal zijn dat we het snippergroenbeleid vaststellen, evenals een uitvoeringsprogramma voor de aanpak van het niet afgesproken gebruik van gemeentegrond.	
---	---

We troffen voorbereidingen voor het opstellen van een Nota Snippergroen. Een harmonisatie nota met een heldere lijn hoe we willen omgaan met snippergroen in onze jonge gemeente. Aanpak van gebruik van gemeentegrond zonder afspraak koppelen we daaraan De nota stellen we vast in 2020.	
Het resultaat zal ook zijn dat we in een deel van de gemeente de bestaande aanpak van het niet afgesproken gebruik van gemeentegrond voortzetten.	
Een aantal dossiers kent een langere doorlooptijd dan gepland door o.a. bezwaren, extra dossieronderzoek. De verwachting is dat hierdoor het project tot medio 2021 doorloopt. De kernen Geldermalsen en Meteren zijn afgerond op een enkel dossier na. We hebben voor de aanpak van ingebruik genomen gronden besloten dezelfde beleidslijn te hanteren als in de voormalige gemeente Geldermalsen.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	2019	9,4	9,2
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	2019	76,8	69,8

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

- Voorbereiden besluit met betrekking tot aanpassing DienstverleningsOvereenkomst (DVO) ODR in kader van West Betuwe en al dan niet ontvlechten ODR. Besluitvorming is uitgesteld tot juni 2020.
- Verbeteren werkprocessen en rapportages richting opdrachtgevers (zoals management-rapportages en project klantgerichtheid, interne organisatorische verbeterpunten) in het zogeheten Koersdocument "strategische koers 2020 – 2025 Omgevingsdienst Rivierenland". De koers richt zich met name op partnerschap versterken en meerwaarde bieden.
- Input geleverd voor de verantwoording van huidige Werkprogramma 2019 en komend Werkprogramma 2020.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Lasten	-10.270	-19.461	-14.891
Baten	7047	16.727	13.208
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.223	-2.734	-1.683
Toevoegingen aan reserves	-225	-175	-146
Onttrekkingen van reserves	446	61	238
Gerealiseerd resultaat	-3.002	-2.847	-1.592

Financiering en Algemene dekkingsmiddelen

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is grip op de begroting te hebben.	
Het resultaat zal zijn dat we uiterlijk in het derde kwartaal 2019 overgaan van preventief naar repressief toezicht.	
Na vaststelling van de programmabegroting 2019 inclusief meerjarenbegroting 2019-2022 op 19 februari 2019, stuurden wij deze naar de provincie. De provincie plaatste onze gemeente met ingang van 19 maart 2019 onder repressief toezicht.	
Het resultaat zal ook zijn dat de kengetallen voor het weerstandsvermogen eind 2019 een voldoende score laten zien in vergelijking met de provinciale normen.	
De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn hoger dan gemiddeld. De overige kengetallen laten een voldoende score zien.	
Het doel is het financieel beleid op orde te hebben.	
Het resultaat zal zijn dat we in het eerste kwartaal van 2019 verordeningen hebben vastgesteld voor het financieel beheer en de controle.	
De raad stelde op 2 januari 2019 de financiële verordening vast. Op 24 september 2019 stelde de raad vervolgens de controleverordening vast.	
Het resultaat zal ook zijn dat we in het derde kwartaal 2019 de nota Risicomanagement hebben vastgesteld.	
In 2019 voerden we bij de bestuursrapportages en bij het opstellen van de begroting 2020 een inventarisatie van de financiële risico's uit voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Door andere prioritering stelden wij het opstellen van de nota Risicomanagement uit naar 2020.	
Het doel is nieuw beleid binnen de begroting te bekostigen.	
Het resultaat zal zijn dat we de kosten van nieuw beleid betalen uit de stelpost voor nieuw beleid, uit de beschikbare reserves of uit vrijkomende middelen door harmonisatie.	
In 2019 zijn de kosten voor eventueel nieuw beleid gedekt uit de daarvoor bedoelde stelpost en uit de ombuigingsoperatie.	
Het doel is stabiliteit in de belastingen te krijgen.	
Het resultaat zal zijn dat de lasten en dus de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen niet meer stijgen dan de inflatiecorrectie.	
In 2019 zijn de tarieven van de gemeentelijke belastingen niet meer gestegen dan de inflatiecorrectie.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt	2019	901	669
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt	2019	934	739
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde in €1.000 van woningen.	2019	281	248

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Belastingssamenwerking Rivierenland (BSR)

- De visie voor 2019 ziet op geautomatiseerde verwerking van informatie en standaardisering van processen, waarbij tevens pro actieve en - waar mogelijk - digitale communicatie als speerpunten zijn benoemd.
- BSR streeft ernaar de kosten zo laag mogelijk te houden. BSR moet voldoen aan diverse wet- en regelgeving, onder andere op het gebied van de landelijke voorzieningen. Dit vraagt om extra investeringen en kosten die niet te beïnvloeden zijn.
- De kostenstijging is met name het gevolg van een besluit van de ministerraad om kosten van beheer van voorzieningen als Digi-D en MijnOverheid door te belasten aan afnemers als BSR. Voor ieder gebruik van dergelijke voorzieningen (door BSR en burgers) dient een vergoeding te worden afgedragen. Daarnaast is er sprake van een kostenstijging door verwachte CAO-stijgingen en nemen de automatiseringskosten toe door investeringen in de bedrijfsvoering. Dankzij deze investeringen worden meer sturingsmogelijkheden gecreëerd en worden sturingen in het primaire proces tegengegaan.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x €1.000)			
Lasten	-3.774	-4.775	-3.400
Baten	84145	85.841	87.188
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	80.371	81.067	83.788
Toevoegingen aan reserves	-3.274	-4.531	-4.474
Onttrekkingen van reserves	78	5.128	4.595
Gerealiseerd resultaat	77.175	81.664	83.910

Paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

De gemeentelijke belastingen bedragen landelijk circa 17 procent van de totale inkomsten. In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen die de gemeente mag opleggen vanuit haar publiekrechtelijke taak. De mogelijkheden voor gemeenten om belastingen te heffen, zijn wettelijk geregeld. Ze mogen alleen belastingen heffen die in de wet worden genoemd. Er geldt geen verplichting om belastingen te heffen. De gemeente bepaalt zelf of een lokale belasting wel of niet binnen de gemeente wordt ingevoerd.

Samenvattend overzicht

Belasting/heffing	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Onroerende zaakbelastingen	€ 12.299.600	€ 12.426.076	€ 126.476
Rioolheffing	€ 6.885.413	€ 7.090.551	€ 205.138
Parkeergelden	€ 162.500	€ 156.145	€ -6.355
Naheffingsaanslagen parkeergelden	€ 59.644	€ 27.585	€ -32.059
Parkeervergunningen	€ 8.800	€ 7.124	€ -1.676
Invalideparkeerkaarten	€ 12.000	€ 16.397	€ 4.397
Precariobelasting kabels/leidingen	€ 4.982.305	€ 4.982.412	€ 107
Precariobelasting overig	€ 27.150	€ 58.861	€ 31.711
Reclamebelasting	€ 40.000	€ 39.411	€ -589
Toeristenbelasting	€ 151.530	€ 181.501	€ 29.971
Leges omgevingsvergunningen	€ 1.425.100	€ 1.592.847	€ 167.747
Leges burgerlijke stand	€ 89.353	€ 121.003	€ 31.650
Leges reisdocumenten	€ 190.385	€ 233.673	€ 43.288
Leges rijbewijzen	€ 297.000	€ 304.125	€ 7.125
Overige legesopbrengsten	€ 336.145	€ 425.350	€ 89.205
Liggelden	€ 3.900	€ 4.188	€ 288
Lijkbezorgingsrechten	€ 784.514	€ 743.361	€ -41.153
Marktgeden	€ 42.771	€ 39.660	€ -3.111
Totaal	€ 27.798.110	€ 28.450.270	€ 652.160

Beleidskader

Belastingen en rechten

Lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten (retributies), die volgens de Gemeentewet worden aangemerkt als gemeentelijke belastingen.

Belastingen

Kenmerkend voor belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de burger draagt bij aan de algemene middelen van de gemeente, waaruit een gedeelte van de uitgaven worden betaald.

Rechten

Kenmerkend voor rechten is dat er wel sprake is van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Er is sprake van een specifieke dienst die door de gemeente wordt verleend. Het streven is 100 procent kostendekkendheid. Bij rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefeningen van de taak.

De gemeente West Betuwe streeft naar beperking van de toename van de lastendruk voor de burgers. De belastingtarieven zijn in 2019 trendmatig verhoogd met een inflatiepercentage van 2,3 procent.

Kwijtscheldingsbeleid

De mogelijkheid om kwijtschelding van lokale heffingen te verlenen, is in artikel 255 van de Gemeentewet geregeld. Hoofdregel is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen, zoals dat in de Uitvoeringsregeling is geregeld. Een uitzondering is dat gemeenten bij de berekening in het kader van een kwijtscheldingsverzoek van 100 procent van de bijstandsnorm mogen uitgaan. Het Rijk hanteert 90 procent.

De gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Rivierenland (BSR) behandelt kwijtscheldingsverzoeken. Op grond van de belastingverordeningen wordt kwijtschelding verleend voor OZB en rioolheffing. Voor de overige belastingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Gemeentelijke belastingen

De gemeente West Betuwe heft de volgende belastingen:

- onroerende-zaakbelasting (OZB),*
- rioolheffing,*
- parkeerbelasting,
- precariobelasting op kabels en leidingen,
- precariobelasting op standplaatsen,
- reclamebelasting,*
- toeristenbelasting.

De heffingen met een * worden door BSR verzorgd. BSR verzorgt ook de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

West Betuwe heeft de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen bij het gemeentelijk samenwerkingsverband Afvalverwijdering Rivierenland (Avri) ondergebracht. De belangrijkste taken van Avri zijn de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, het beheer van openbare ruimte en handhaving. Het algemeen bestuur van Avri stelt jaarlijks de tarieven voor de afvalstoffenheffing vast.

Vergelijking tarieven met de regiogemeenten

Door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) wordt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten opgesteld. Een onderdeel van deze publicatie is het inzichtelijk maken van de woonlasten lokale belastingen per gemeente. Hierdoor kan de gemeente vergeleken worden met andere gemeenten. Uit onderstaande tabel blijkt dat West Betuwe - gemeten over 2019 - op plek 9 staat qua hoogte van de woonlasten in de regio.

Gemeente	Eénpersoons huishouden		Meerpersoons huishouden		Rangnummer meerpersoons huishouden	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Buren	767	817	803	852	296	317
Culemborg	700	744	736	779	179	229
Gorinchem	626	653	715	749	140	169
Maasdriel	731	766	770	803	249	260
Neder-Betuwe	800	818	840	855	332	318
Tiel	615	653	706	744	125	164
West Betuwe	862*	901	897*	934	**	352
West Maas en Waal	764	800	798	833	291	297
Zaltbommel	748	785	785	822	269	284
Landelijk gemiddelde	654	672	721	740		

Bron : COELO-Atlas van de lokale lasten 2018 en 2019

* (gewogen) gemiddelde van de 3 voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal

** Geldermalsen : 369, Neerijnen : 340, Lingewaal : 339

OZB

De grondslag voor de heffing van onroerendezaakbelasting (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor het belastingjaar 2019 is bepaald naar de waarde op waardepeildatum 1 januari 2018.

In de categorie woningen steeg de waarde ten opzichte van waardepeildatum 1 januari 2017 met gemiddeld 6,4 procent. Voor de niet-woningen is sprake van een gemiddelde waardestijging van 1,9 procent.

Tarieven OZB	2019
Woningen	
OZB eigenarenbelasting	0,1287 %
Niet woningen	
OZB gebruikersbelasting	0,2194 %
OZB eigenarenbelasting	0,2691 %

De totaal in 2019 gerealiseerde opbrengst OZB is 126.476 hoger dan uiteindelijk begroot. Uitgedrukt in een percentage van de totaal begrote opbrengst is dit 1 procent.

Rioolheffing

Binnen de gemeente West Betuwe geldt als maatstaf van de heffing het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. Het tarief voor de rioolheffing is, conform het uitgangspunt alle belastingen te harmoniseren, voor 2019 berekend op 333 euro per jaar per huishouden, tot 500 m³ waterverbruik.

De opbrengst rioolheffing is 205.138 euro hoger dan de raming voor 2019. Omdat er bij de rioolheffing sprake is van een gesloten financieringssysteem heeft de hogere gerealiseerde opbrengst geen gevolgen voor de jaarrekening 2019.

De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn en de gemeente West Betuwe streeft ook naar die maximale kostendekkendheid.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking rioolheffing		
Directe lasten (inclusief rente)	€	5.422
Directe baten (exclusief heffingen)	€	11 -/-
Netto lasten	€	5.411
<u>Toe te rekenen lasten:</u>		
Overhead	€	400
BTW	€	1.412
Totale lasten	€	<u>7.222</u> 100%
Opbrengst heffingen	€	6.965

Dekking		96%
----------------	--	------------

Toelichting:

De rioolheffing leidt niet tot een totale kostendekking. Een bedrag van 258.000 euro aan overheadkosten is niet aan de rioolheffing toegerekend.

Parkeerbelasting

In bepaalde gebieden van West Betuwe geldt de verplichting parkeerbelasting te betalen. Deze belasting wordt gebruikt om de kosten van de parkeervoorzieningen te bestrijden en het parkeren te reguleren.

Kosten naheffingsaanslag

Indien niet of onvoldoende parkeerbelasting op aangifte wordt voldaan, volgt bij controle een naheffingsaanslag parkeerbelasting. Deze bestaat uit het tarief voor één uur, verhoogd met kosten. Voor 2019 bedroegen deze kosten 62,70 euro.

De gerealiseerde opbrengst parkeerbelasting is 6.355 euro lager dan begroot.

Precariobelasting

Kabels en leidingen

Precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Hierin is geregeld dat "terzake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, een precariobelasting kan worden geheven".

Afschaffen precariobelasting voor nutsbedrijven.

In 2017 is het wetsvoorstel aangenomen tot afschaffing van de mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven. Er geldt een overgangstermijn van vijf jaar. Dit betekent dat in 2021 voor het laatst heffing kan plaatsvinden. In de wet is ook bepaald dat de tarieven zoals die op 10 februari 2016 golden, niet meer mogen worden verhoogd.

De tarieven voor West Betuwe zijn vastgesteld op 3,87 euro per strekkende meter per jaar.

Procedures door Liander

Tegen gemeenten die van netwerkbeheerders precariobelasting heffen, zijn in de afgelopen jaren door Liander diverse gerechtelijke procedures gevoerd. Deze procedures zijn in het eerste half jaar van 2019 allemaal ingetrokken. Tegen de aanslagen 2019 heeft Liander geen bezwaar gemaakt. Alle aanslagen zijn inmiddels betaald.

Aanslagen precariobelasting op kabels en leidingen 2019

Voor belastingjaar 2019 is voor in totaal 4.982.412 euro aan precariobelasting opgelegd.

Precario op standplaatsen

Standplaatsen worden ingenomen door ondernemers met bijvoorbeeld een kraam of een verkoopwagen op plaatsen waar geen sprake van een markt is conform de marktgeldverordening. Voor standplaatsen kunnen verschillende heffingen naast elkaar worden geheven, namelijk een precariobelasting voor het in gebruik nemen van gemeentegrond en leges voor de afgifte van een standplaatsvergunning, al dan niet naar tijdsduur. Beiden worden geheven in West Betuwe.

Precariobelasting is een algemene belasting met een onbeperkte tariefstelling. Voor 2019 is het tarief gecorrigeerd met de inflatiecorrectie van 1,5 procent.

Reclamebelasting

Binnen West Betuwe wordt enkel reclamebelasting in de kern van Geldermalsen geheven.

Deze reclamebelasting werd in 2017 op verzoek van de ondernemers ingevoerd. Afgesproken is dat de opbrengsten na aftrek van de perceptiekosten via een aparte subsidieverordening in een ondernemersfonds worden gestort. Vanuit dit fonds worden collectieve evenementen, promotie-activiteiten en feestverlichting gefinancierd, evenals activiteiten voor het versterken van het centrumgebied en het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Het tarief bedroeg in 2019, net als in 2018, minimaal 350 euro en maximaal 1.000 euro per vestiging.

Toeristenbelasting

Eigenaren van campings, hotels, pensions enzovoort moeten toeristenbelasting betalen en zij rekenen die door aan degenen die bij hen verblijven. Dit zijn nooit inwoners van de gemeente.

West Betuwe heft toeristenbelasting voor een verblijf met overnachting. Dit betekende een uitbreiding van de toeristenbelasting voor voormalig Neerijnen. In 2019 is daar voor het eerst toeristenbelasting geïnd. Het tarief is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van Geldermalsen en Lingewaal en vastgesteld op 1,05 euro per persoon per overnachting.

De definitieve aanslagen toeristenbelasting 2019 worden in het tweede kwartaal van 2020 opgelegd.

Gemeentelijke rechten

De gemeente West Betuwe heft de volgende rechten:

- leges,
- liggeld,
- lijkbezorgingsrechten,
- marktgeld,
- staangelden woonwagens.

Leges

Leges zijn de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening. Het uitgangspunt is dat deze tarieven kostendekkend zijn. Voor de harmonisatie ervan is gecontroleerd of die niet tot een kostendekking van meer dan 100 procent leidt.

De bij de Legesverordening behorende Tarieventabel bestaat uit 3 titels. Titel 1 omvat de algemene dienstverlening zoals de Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen etc. Titel 2 heeft betrekking op de omgevingsvergunningen, terwijl Titel 3 bestaat uit vergunningen die onder de werking van de Europese Dienstenrichtlijn vallen, zoals horecavergunningen, evenementen en markten, etc.

In 2019 is de opbrengst inzake de omgevingsvergunningen 167.747 euro hoger dan begroot. De opbrengst inzake de overige leges (burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen en overig) is 171.268 euro hoger dan begroot.

De totale kostendekkendheid van de Legesverordening is ongeveer 78 procent.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de kostendekkendheid van de Legesverordening en de daarbij behorende titels:

Bedragen x € 1.000

Kostendekking leges	Titel 1	Titel 2	Titel 3	Totaal
Directe lasten (inclusief rente)	€ 690	€ 1.447	€ 10	2.147
Directe baten (exclusief heffingen)	€ -	€ -	€ -	-
Netto lasten	€ 690	€ 1.447	€ 10	2.147
Toe te rekenen lasten:				
Overhead (inclusief rente)	€ 373	€ 220	€ 10	603
BTW	€ 35	€ 256	€ -	291
Totale lasten	€ 1.098	€ 1.923	€ 20	3.041
Opbrengst heffingen	€ 868	€ 1.766	€ 12	2.646
Dekking	79%	92%	60%	87%

Toelichting:

De tarieventabel bij de legesverordening leidt niet tot een totale kostendekking. Voor een deel komt dit doordat er sprake is van wettelijk vastgestelde tarieven of gemaximeerde tarieven. In enkele gevallen is bewust voor gematigde tarieven gekozen, bijvoorbeeld voor het organiseren van evenementen.

Liggeld

Voor het hebben van een ligplaats wordt liggeld geheven van de houders van een ligplaatsvergunning. In de praktijk betekent dit een heffing voor woonschepen. Eigenaren van woonschepen betalen geen onroerende zaakbelasting, omdat schepen roerende zaken zijn. Het liggeld is daarvoor een alternatief. In West Betuwe wordt van in totaal van tien belastingplichtigen liggeld geheven. Het liggeld mag niet meer dan kostendekkend zijn.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking liggelden		
Directe lasten (inclusief rente)	€	5
Directe baten (exclusief heffingen)	€	- -/-
Netto lasten	€	5
 <u>Toe te rekenen lasten:</u>		
Overhead	€	-
BTW	€	1
 Totale lasten	€	<u>6</u> 100%
 Opbrengst heffingen	€	4
Dekking		68%

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het verlenen van diensten, bijvoorbeeld het begraven, en voor het gebruik van voorzieningen op gemeentelijke begraafplaatsen. De lijkbezorgingsrechten mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

De verordeningen lijkbezorgingsrechten zoals voor 2018 waren vastgesteld in de drie voormalige gemeenten, zijn in 2019 niet geharmoniseerd. Dat betekent dat de drie verordeningen 2018 nog van kracht waren in 2019.

Ten behoeve van een nieuwe beheersverordening voor de begraafplaatsen in West Betuwe is in 2018 en 2019 onderzoek naar de lijkbezorgingsrechten uitgevoerd en is de kostendekking berekend. Daarbij is uitgegaan van alle kosten van de begraafplaatsen 'binnen de hekken'.

In 2019 is de "Beleidsvisie en beheerplan begraafplaatsen 2019 t/m 2023" vastgesteld.

In Geldermalsen kon het onderhoud sinds 2012 ook jaarlijks worden betaald. Wie daarvoor heeft gekozen, krijgt van West Betuwe tot het einde van de afgesproken termijn jaarlijks een aanslag voor het onderhoud.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking lijkbezorgingsrechten		
Directe lasten (inclusief rente)	€	1.232
Directe baten (exclusief heffingen)	€	241 -/-
Netto lasten	€	991
 <u>Toe te rekenen lasten:</u>		
Overhead	€	444
BTW	€	9
 Totale lasten	€	<u>1.444</u> 100%
 Opbrengst heffingen	€	743

Dekking 51%

Toelichting:

De lijkbezorgingsrechten leiden niet tot een totale kostendekking. Een bedrag van 701.000 euro komt ten laste van de algemene middelen. Dat deze taak niet kostendekkend is komt enerzijds door de in het verleden genomen besluiten uit de voorgaande gemeenten en anderzijds door de besluitvorming bij de vaststelling van het beheerplan Begraafplaatsen op 25 juni 2019.

Marktgeld

West Betuwe heft marktgeld voor het innemen van een standplaats op de weekmarkt in Geldermalsen. Ook de geraamde opbrengsten van marktgelden mogen niet hoger dan de geraamde kosten zijn.

De opbrengst marktgelden is 3.111 euro lager dan begroot.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking marktgelden		
Directe lasten (inclusief rente)	€	38
Directe baten (exclusief heffingen)	€	4 -/-
Netto lasten	€	34
 <u>Toe te rekenen lasten:</u>		
Overhead	€	13
BTW	€	5
 Totale lasten	€	<u>52</u> 100%
 Opbrengst heffingen	€	40

Dekking 76%

Staangelden woonwagens

Voor het hebben van een standplaats voor een woonwagen en voor de diensten en het gebruik van voorzieningen die met de standplaats verband houden, wordt staangeld geheven.

Er wordt alleen staangeld geheven als er geen privaatrechtelijke huurovereenkomst is afgesloten. De verordening voor woonwachtenrechten is dus een vangnet voor de gevallen waarin geen huurovereenkomst is gesloten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doel

In de paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing geven we aan in hoeverre de gemeente West Betuwe binnen de eigen middelen financiële risico's kan opvangen.

Beleidskaders

Op het gebied van weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben we nog geen beleidskader. De nota Risicomanagement zal in de loop van 2020 worden vastgesteld. In deze jaarrekening hebben we net als in de begroting 2019 zo goed mogelijk de risico's geïdentificeerd en op waarde geschat. We wegen de risico's afhankelijk van de kans dat het risico zal optreden. Hiervoor hebben we drie categorieën: hoog, middel en laag met bijbehorende wegingsfactoren 0,75; 0,50 en 0,25. We inventariseren incidentele en structurele risico's, voor de jaren 2020 tot en met 2023. Voor de berekening van het weerstandsvermogen nemen we alleen het gewogen risicobedrag van het jaar 2020.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de vrij beschikbare reserves en de begrotingsruimte in 2020.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en het gewogen risicobedrag. Als de uitkomst groter is dan 1 is er voldoende vermogen om de risico's op te vangen.

Samenvatting

De gemeente West Betuwe acht het wenselijk risico's die van invloed op de bedrijfsvoering zijn, beheersbaar te maken. Inzicht in de risico's stelt de organisatie in staat op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de huidige risico's en de aan toekomstige investeringen gerelateerde risico's in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen krijgen, is een risico-inventarisatie uitgevoerd en op basis daarvan is het weerstandsvermogen berekend.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan tegen de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Weerstandsratio:	$\frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Gewogen risicototaal}} = \frac{36.725.000}{12.732.000} = 2,88$
------------------	--

Financiële kengetallen

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. De kengetallen worden meerjarig gepresenteerd. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

Jaarrekening 2019	verloop van de kengetallen			
	Rekening 2017	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Kengetallen				
netto schuldquote			90%	67%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen			87%	63%
solvabiliteitsratio			32%	40%
structurele exploitatieruimte			1,0%	6,6%
grondexploitatie			29%	44%
belastingcapaciteit			126,2%	129,7%

De provincie Gelderland hanteert bij de beoordeling van de kengetallen een classificering in 3 categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol. Per kengetal voor de jaarrekening 2019 gaan wij nader in op de vergelijking met deze classificatie. De provincie zal bij de beoordeling van de begroting ook het 'Gelderse gemiddelde' van alle kengetallen publiceren, zodat wij het kengetal van West Betuwe daarmee kunnen vergelijken.

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de netto-schuld als aandeel van de totale inkomsten weer. Dit kengetal geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. Volgens de classificatie van de provincie is tussen 90 procent en 130 procent sprake van een enigszins risicovolle score. De ontwikkeling van dit kengetal laat voor West Betuwe een (sterke) verbetering ten opzichte van de begroting. Deze verbetering wordt vooral veroorzaakt doordat de netto schuld eind 2019 ruim 26,7 miljoen lager is dan geraamd. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de toevoeging van de positieve resultaten van de jaarrekeningen 2018 aan de reserves en het achterblijven van de voorgenomen investeringen. In 2019 heeft West Betuwe de categorie 'minst risicovol' behaald. Dit kengetal wordt in hoge mate beïnvloed door de hoogte van de totale inkomsten (inclusief grondverkoop).

De gecorrigeerde netto schuldquote geeft hetzelfde beeld.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Een solvabiliteitsratio onder de 20 procent wordt door de provincie als meest risicovol beschouwd; een ratio van 50 procent en hoger is het minst risicovol. West Betuwe scoort in de jaarrekening classificatie B, hetgeen een enigszins risicovolle score betekent, hoewel ten opzichte van de begroting 2019 er een duidelijke verbetering zichtbaar is.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is, en of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een positieve begroting én meerjarenraming wordt gezien als minst risicovol. De kengetallen voor West Betuwe komen boven deze norm uit en krijgen daarom een ruime voldoende.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De provincie classificeert een uitkomst >35 procent als meest risicovol. Over de uitkomsten van dit kengetal kan worden gesteld dat de grondexploitatie van West Betuwe risicovol is. De jaarrekening 2019 geeft een nadeliger uitkomst dan begroot (45 procent werkelijk ten opzichte van 29 procent geraamd). Overigens was de raming voor 2019 in de begroting 2020 al geactualiseerd naar 40 procent. Het nadeel ten opzichte van de begroting 2019 wordt vooral veroorzaakt doordat bij de begroting is uitgegaan van een aanzienlijk lagere boekwaarde (35,6 miljoen i.p.v. 56,9 miljoen werkelijk). Deze afwijking beïnvloed het kengetal nadelig. De hogere boekwaarde wordt onder andere veroorzaakt door de opschuiving van de grondverkoop (ongeveer 11,0 miljoen), de overheveling van het complex Hondsgemet Noord van strategische gronden naar de grondexploitatie (14,3 miljoen) en anderzijds door de tussentijdse winstnemingen (1,0 miljoen) die leiden tot een hogere boekwaarde.

Belastingcapaciteit

Voor de berekening van dit kengetal worden de woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde afgezet tegen het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. De uitkomsten van dit kengetal laten zien dat de gemiddelde woonlasten in West Betuwe boven het landelijk gemiddelde liggen. De provinciale classificatie C bevestigt dit beeld. Het hogere percentage ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde aanslag voor de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in 2019 in werkelijkheid 25 euro hoger is uitgevallen dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde door de Avri in rekening gebrachte afvalstoffenheffing 30 euro hoger is, terwijl de gemiddelde OZB-aanslag juist 5 euro lager is dan geraamd.

Beoordeling financieel beeld in samenhang met de kengetallen

De kengetallen van deze jaarrekening laten zien dat de financiële positie van West Betuwe verbeterd is ten opzichte van de begroting 2019. Zowel de netto-schuldquote als de solvabiliteit geven aan dat de gemeente West Betuwe een aanzienlijke schuldenlast kent, maar de begroting 2020 laat zien dat deze op termijn wel afneemt. Bij de grondexploitatie zijn er positieve ontwikkelingen, maar door tussentijdse winstnemingen, opgeschoven grondverkoop en het in exploitatie nemen van het complex Hondsgemet Noord, blijkt dit niet uit de kengetallen. Er zijn weinig mogelijkheden om de lokale lasten verder te verhogen.

Risicoprofiel

Vooruitlopend op de nota Risicomanagement hebben we begrotingsbreed de risico's zo goed mogelijk in beeld gebracht.

Risico omschrijving	Bedrag * €1.000	I/S	Kans	2020	2021	2022	2023
<i>Programma Bestuur en ondersteuning</i>							
Verbonden partijen	574	S	hoog	215	431	431	431
Kosten als gevolg van sociaal plan	PM	I/S	laag	PM	PM	PM	PM
<i>Programma Verkeer, vervoer en waterstaat</i>							
Verkeersontsluiting Geldermalsen -Oost	PM	I	middel			PM	
<i>Programma Sport, cultuur en recreatie</i>							
Onderhoud groen	225	I	middel/ hoog	150			
Kunstgrasveld	90	I	middel	45			
<i>Programma Sociaal domein en volksgezondheid</i>							
Nieuwe wetgeving	oplopend vanaf 2022	S	hoog/laag		PM	500	1.000
Jeugd/Wmo	1.500-3.000	S	hoog	1.050	1.350	2.250	2.250
Verbonden partijen	PM	S	laag		PM	PM	PM
<i>Programma Duurzaamheid en milieu</i>							
Subsidie provincie	PM	I	laag		PM		
Verbonden partij	PM	I	hoog	PM			
<i>Programma Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing</i>							
Skaeve Huse	100	I	hoog	75			
Grondexploitatie	10.209	I	absoluut	10.209			
Nieuwe wetgeving	60	S	hoog/middel			45	45
Terughalen V-taken ODR	650 +PM	I/S	hoog	244	244	PM	PM
<i>Programma Financiering en dekkingsmiddelen</i>							
Algemene uitkering	oplopend tot 5.580	S	hoog		60	1.119	2.179

<i>Coronacrisis</i>							
hogere uitgaven/ lagere inkomsten sociaal domein	439 en PM	I	hoog	329	PM		
Teruglopende inkomsten leges en belastingen	208	I	hoog/middel	129	PM		
Hogere kosten subsidies	100	I	hoog/middel	PM	75	75	75
Extra opvang kinderen	100	I	hoog	75			
Verbonden partijen	250	I	hoog	188			
Dienstverlening aan huis	30	I	hoog	23			
Meerkosten organisatie	PM	I	hoog	PM			
Totaal	21.615			12.732	2.160	4.420	5.980

Bij elk risico geven we aan of het risico structurele financiële gevolgen heeft of dat het een incidenteel risico betreft. We wegen het risico op basis van de kans dat het risico zich voordoet. Hierbij onderscheiden we drie categorieën en wegingsfactoren:

- hoog 75 procent
- middel 50 procent
- laag 25 procent

Toelichting op de risico's:

Programma Bestuur en ondersteuning

Hogere kosten door wijzigen verdeelsleutel BWB: Er worden 4 verdeelsleutels gebruikt om de kosten van de verschillende producten toe te rekenen: fte, medewerkers, aantal werkplekken. Deze leiden tot de genoemde hogere bijdrage. Voordat de verdeelsleutels definitief worden doorgevoerd, wordt door middel van een periode van tijdschrijven nagegaan of de verdeelsleutels reëel zijn. Deze periode loopt in nog minimaal tot augustus 2020. De nieuwe verdeelsleutels gelden vanaf de begroting 2021. Indien uit het tijdschrijven blijkt dat de verdeelsleutels kloppen, wordt over 2020 de helft van het bedrag verrekend.

Hogere kosten als gevolg van sociaal plan: In 2019 zijn de medewerkers van de drie voormalige gemeenten in dienst gekomen bij West Betuwe, in de meeste gevallen na plaatsing door een onafhankelijke commissie. Voor de herindeling is met de vakbonden een sociaal plan overeengekomen. Dit plan biedt de medewerkers garanties op het gebied van arbeidsvoorwaarden en salariering. In de loop van 2019 zijn we gestart met het evalueren van de huidige organisatiestructuur en gingen we in gesprek met de medewerkers of zij op de juiste plek zitten. Mogelijk leidt dit tot wijzigingen waarbij het sociaal plan financiële gevolgen heeft. Afhankelijk van de wijzigingen doet het risico zich voor. In beginsel proberen we dit risico binnen de beschikbare budgetten op te vangen, vandaar dat de kans als laag wordt gewaardeerd.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Oplossen knelpunt verkeersontsluiting Geldermalsen-Oost. De ontwikkeling van Hondsgemet Noord leidt tot een knelpunt in de verkeerssituatie op de Rotonde bij De Plantage/Hondsgemet in Geldermalsen. De financiële gevolgen van de oplossing van dit knelpunt kunnen niet volledig ten laste van de grondexploitaties worden gebracht. Ook is niet bekend in hoeverre de provincie bijdraagt in de kosten van de oplossing. Daarom wordt de omvang van het risico op PM en de kans op middel gewaardeerd.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Het risico bij het onderhoud van het groen bestaat uit twee subrisico's:

- *Vervanging bomen:* De gemeente is verantwoordelijk voor de bomen in de openbare ruimte. Vanwege de leeftijd van de bomen in West Betuwe moeten voor de komende 10 jaar voorbereidingen worden getroffen voor grootschalige vervanging van bomen (voornamelijk in het buitengebied). Hier is in de huidige beheerplannen geen budget voor beschikbaar. De vervanging wordt gepland na het inlopen van de snoeiachterstand.
- *Bijdrage DVO AVRI:* Avri heeft in de werkbegroting van het DVO 2020 aangegeven dat de kosten voor de lbor taken 75.000 euro hoger uitvallen dan in 2019. Gezien het feit dat Avri deze werkzaamheden in 2019 wel binnen het gestelde budget heeft uitgevoerd, gaan we er vanuit dat dit ook voor 2020 moet kunnen gelden. Er wordt op gestuurd dat Avri binnen het gestelde budget blijft. Als dit niet lukt is een deel van het aangegeven risico budget nodig.

Gemeente ontvangt geen eigen bijdrage 25 procent voor renovatie van kunstgrasveld voetbalvereniging Tricht. Kosten zijn verhoogd in verband met constatering slechte drainage. Het moet nog blijken of deze bijdrage met de vereniging contractueel is vastgelegd. De vereniging heeft geen reservering gedaan. Als zij hier niet toe verplicht zijn komt het deel van 25 procent (100.000 euro) ook voor rekening van de gemeente. Het risico wordt daarom geschat op middel.

Programma Sociaal domein en Volksgezondheid

Het risico bij nieuwe wetgeving bestaat uit twee subrisico's:

- *Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang.* Na de eerste bestuursrapportage 2019 is duidelijk geworden dat ook landelijk de stapeling van risico's erkend wordt en is het de verwachting dat de decentralisatie pas in 2022 zal ingaan. Voor de invoering van het objectief verdeelmodel wordt een ingroeipad van 10 jaar voorgesteld. Uit de tot nu toe bekende cijfers blijkt dat het risico kan oplopen tot 5 miljoen euro. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang blijft overigens tot 2026 een taak van de centrumgemeente. We schatten de kans op dit risico hoog in.
- *Nieuwe Wet inburgering:* De wet treedt per 1 januari 2021 in werking. Voor de jaren 2019 en 2020 ontvangen we een bijdrage van 58.610 euro. Gemeenten in regio Rivierenland gaan deze middelen inzetten om o.a. pilots te draaien om ervaring op te doen richting de nieuwe wetgeving. De inkomsten en de bijdrage zijn hiervoor het financieel kader. Het is nog onduidelijk wat de omvang van het budget is dat we vanaf 2021 ontvangen voor de uitvoering van de Wet inburgering. Inzet is uitkomen met de inkomsten.

Daarom ramen we het risico op PM met een lage kans dat het risico zich voordoet.

Het *risico jeugd/wmo* heeft betrekking op de tekorten die zich net als het landelijke beeld ook in West Betuwe voordoen. In 2020 is gestart met een traject om grip te krijgen op het sociaal domein. De maatregelen die hierin genomen worden gaan effect hebben op de hoogte van het tekort. Deze effecten zullen geleidelijk over een langere termijn zichtbaar worden. Voor 2020 en 2021 is nog

een deel van de bestemmingsreserve als dekking voor het tekort beschikbaar en zijn de extra middelen van het rijk beschikbaar, deze bedragen zijn in de navolgende kolommen reeds in mindering gebracht op het risico. In 2020 speelt ook de aanbesteding van de huishoudelijke hulp, waarbij de verwachting is dat de tarieven zullen stijgen. We schatten de kans op dit risico hoog in.

Het risico van verbonden partijen gaat bij dit programma over Werkzaam Rivierenland. Werkzaam heeft voor 2020 een traject gepland waarbij verdeelsystematiek en zeggenschap binnen de GR heroverwogen worden. De kans is aanwezig dat dit voor West Betuwe leidt tot een structureel hogere bijdrage aan deze GR. De omvang van het risico is nog niet in te schatten en de kans dat het risico zich voordoet schatten wij laag in.

Programma Duurzaamheid en milieu

De gemeente heeft voor het *vervangen van de openbare verlichting* door LED-verlichting een duurzaamheidssubsidie van de provincie toegekend gekregen. Voorwaarde is dat het project uiterlijk eind 2021 is afgerond. Door contractperikelen en levertijden staat deze termijn onder druk. Wij sturen zoveel mogelijk op een tijdige afronding waardoor het risico als laag wordt ingeschat.

Verbonden partij Avri: Het gaat over een risico voor 2020 en verder in verband met het gebrek aan weerstandsvermogen van Avri. Uit de Jaarrekening 2019 blijkt dat de weerstandsratio, zo goed als, het nulpunt heeft bereikt. Er zijn echter veel meerkosten rondom de verwerking en afzet van grondstoffen voor 2020 te verwachten. Hiermee ontstaat een reëel risico dat de GR deelnemers zelf rekening moeten houden met het financieel opvangen van deze kosten. Dit kan (niet meer) worden verwerkt in de tarieven

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Skaeve Huse: Er is 80.000 euro beschikbaar als investeringskrediet. Maar er is waarschijnlijk 100.000 euro extra nodig voor het bouw- en woonrijp maken. Risico bestaat uit twee onderdelen. Aan de ene kant de noodzaak om een voorziening als deze te realiseren. Er zijn mensen die niet in een gewone woonomgeving kunnen functioneren. Aan de andere kant, als het project niet doorgaat, is de verwachting dat KleurrijkWonen een claim indient voor gemaakte projectkosten.

Grondexploitatie: Voor alle grondexploitaties brachten wij de risico's en de kansen daarop in beeld. Deze zijn vervolgens doorgerekend via de Monte Carlo risicosimulatie en dit leidde tot een totale risico omvang van 10.209.000 euro. Voor de afdekking van dit financiële risico is de algemene reserve Grondexploitatie beschikbaar.

Het risico bij nieuwe wetgeving gaat over lagere opbrengsten leges omgevingsvergunning door de invoering van twee nieuwe wetten. Door de invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen moeten de legesverordening en legestarieven worden aangepast. De verwachting is dat de legesinkomsten hierdoor zullen teruglopen. In welke mate dit zal zijn, is nu nog moeilijk te voorspellen. Onderzoeken naar de gevolgen van de Wkb lopen op dit moment nog. De oorspronkelijke invoeringsdatum van 1 januari 2021 is vanwege de Coronacrisis uitgesteld. Vóór de zomer van 2020 wordt de nieuwe datum bekend gemaakt. De kosten/ uren voor de controle technische toets bij vergunningen doen niet wij - maar onafhankelijke kwaliteitsborger. Die kosten kunnen wij dus niet bij initiatiefnemer in rekening brengen. Daarom schatten wij de kans hoog in.

Voor de Omgevingswet doorlopen we in 2020/2021 samen met de gemeenteraad een zoektocht hoe om te gaan met de veranderende regelgeving, en specifiek hierin het invullen van de bestuurlijke afwegingsruimte. Afhankelijk van de keuzes die de gemeenteraad hierbij gaat maken, zullen minder

aanvragen vergunningsplichtig worden, zal er anders of minder worden gehandhaafd, en zullen werkprocessen anders gaan verlopen. In de gesprekken met de gemeenteraad zullen we ook – waar mogelijk - de financiële gevolgen van de mogelijke keuzes inzichtelijk maken. Op dit moment weten wij niet in hoeverre de raad hierin wil loslaten of juist wil gaan sturen. En in hoeverre het innen van leges-inkomsten voor hen belangrijk is. Daarom schatten we de kans op middel in.

Terughalen Vergunningtaken van de Omgevingsdienst: hiervoor moet een projectorganisatie ingesteld worden, de organisatie moet vormgegeven worden en met de ODR zal onderhandeld moeten worden over een mogelijke uittredingsbijdrage. De omvang van het risico is nog niet geheel in te schatten, een eerste doorkijk op de projectorganisatie geeft een raming van 650.000 euro, de incidentele lasten van uittreding ramen we PM en dit geldt ook voor de structurele kosten.

Programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering: In 2022 wordt een nieuwe verdeelsystematiek voor het gemeentefonds ingevoerd. Effect van deze nieuwe verdeelsystematiek zal zijn dat er meer middelen naar de grote gemeenten gaan, ten koste van de kleinere gemeenten. Het model wordt nog nader onderzocht. Het effect is maximaal 100 euro per inwoner. Verwacht wordt dat aan het einde van 2020 het nieuwe model definitief is. Het maximale effect betekent een korting van ruim 5 miljoen euro. Voor de nieuwe verdeelsystematiek geldt een ingroeperiode van 4 jaar. De kans op het risico schatten we hoog in. Hiernaast is er een nominale ontwikkeling in de algemene uitkering, waarbij de korting mogelijk oploopt tot 580.000 euro vanaf 2025.

Risico's als gevolg van Coronacrisis

De risico's hebben betrekking op meerdere programma's, maar hebben dezelfde oorzaak. In het algemeen gaat het om minder belastingopbrengsten, mogelijk minder legesopbrengsten en hogere uitgaven voor onder andere zorg in het sociaal domein. Ook moeten er in 2020 door de gemeente keuzes gemaakt worden in hoeverre economische ondersteuning van ondernemers en instellingen plaatsvindt. Het is niet duidelijk in hoeverre het rijk de extra uitgaven of misgelopen inkomsten gaat compenseren of dat in de toekomst gaat leiden tot extra bezuinigingen. Ook is niet duidelijk hoe snel de economie zich na de crisis herpakt. De provincie Gelderland wil de gemeenten ook ondersteuning bieden, maar concreet zicht op een bijdrage is er nog niet.

Weerstandscapaciteit

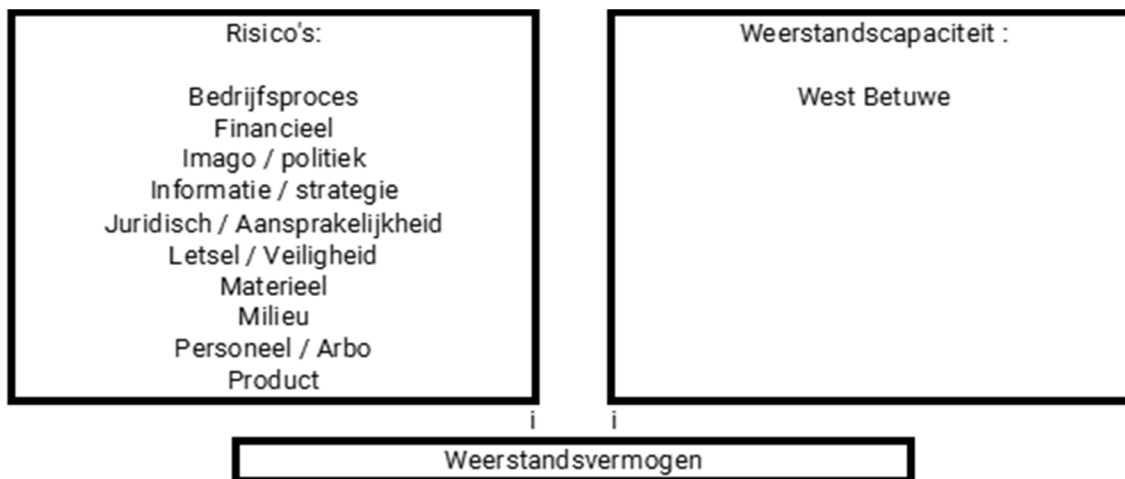
Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente West Betuwe bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel : Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserve	19.274.000 euro
Algemene reserve grondexploitatie	12.870.000 euro
Begrotingsruimte 2020	4.581.000 euro
Totale weerstandscapaciteit	36.725.000 euro

Relatie tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen enerzijds de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en anderzijds de beschikbare weerstandscapaciteit. Deze relatie wordt in de figuur hieronder weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan tegen de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 36.725.000}}{\text{€ 12.732.000}} = 2,88$$

De normtabel is in samenwerking met de Universiteit Twente ontwikkeld en biedt een waardering van de berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente West Betuwe valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een van de kerntaken van onze gemeente. Een functionele en goed onderhouden infrastructuur draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van de bevolking en is daarnaast van groot economisch belang.

Inzicht in en een visie op de openbare ruimte is onmisbaar voor het beheer ervan. Actuele gegevens over het areaal en de kwaliteit zijn de basis voor dat inzicht. De kaders voor de aanleg en het onderhoud van de openbare ruimte zijn voor West Betuwe vastgelegd in de zogenoemde Koepelnota openbare ruimte. Deze nota overkoepelt alle afzonderlijk beheerplannen en wordt eens in de vijf jaar geactualiseerd. Er staan niet alleen kwaliteitsuitgangspunten in, maar ook de kaders voor bijvoorbeeld duurzaamheid en bewonersparticipatie. De Nota is door de raad op 25 juni 2019 vastgesteld.

Op basis van de Koepelnota worden beheerplannen opgesteld of geactualiseerd. Momenteel zijn alleen het gemeentelijk Water en rioleringsbeleidsplan (WRP) en het Beleid- en beheerplan begraafplaatsen geharmoniseerd en in 2019 vastgesteld door de raad. Alle overige beheerplannen zullen in de komende twee à drie jaar een harmonisatieslag ondergaan. Tot die tijd worden de uitvoeringsprogramma's van de verschillende beheerdisciplines opgesteld, op basis van de huidige beheerplannen van Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen. Het actueel beleidskader, het areaal, het bestede budget en de uitgevoerde maatregelen over 2019 zijn in het overzicht per beheerplan op hoofdlijnen weergegeven. Wat de maatregelen betreft zijn alleen de bijzondere of grotere maatregelen genoemd, tenzij die voornamelijk uit jaarlijks terugkerend cyclisch onderhoud bestaan.

Infrastructuur en gebouwen

Beheerplan

Civiele kunstwerken

Beleidskader

Geldermalsen: Beleids- en beheerplan Kunstwerken 2011-2014, looptijd verlengd naar 2021

Lingewaal: Geen apart beleidsplan: onderdeel van wegbeheer

Neerijnen: Geen beleidsplan aanwezig.

West Betuwe: Nieuw beleidsplan vanaf 2022

Areaal

92 stuks

Onderhoudsniveau

West Betuwe: Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2019 zijn geen grootschalige projecten uitgevoerd, maar alleen onderhoud op ad hoc basis (= veilig houden). Dit is mede ingegeven door onvoldoende capaciteit bij de organisatie.

Civiele kunstwerken	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	10.227
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	10.227

Beheerplan

Openbare Verlichting

Beleidskader

Geldermalsen: Beleids en beheerplan 2017-2021.

Lingewaal: Beheerplan openbare verlichting 2009-2018

Neerijnen: Beleid- en beheerplan openbare verlichting 2014-2023

West Betuwe: Nieuw beleidsplan vanaf 2022.

Areaal

10.496 stuks

Onderhoudsniveau

West Betuwe: Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)

Uitgevoerde activiteiten en kosten

2019 is een bijzonder jaar geweest op het gebied van openbare verlichting. Doordat het bedrijf dat het onderhoud en het verleddingsproject (grondgebied voormalig Geldermalsen) zijn afspraken niet na kwam is dit contract begin 2019 opgezegd. En dus moest een nieuw contract en een nieuwe partij worden gevonden. Dit heeft geresulteerd in de uitvoering van minder onderhoudswerk en een achterstand in het verwerken van storingen. Daar is en wordt nu een inhaalslag in gemaakt. En dat is ook noodzakelijk voor het verleddingsproject uit de voormalige gemeente Geldermalsen. Het streven is om dit project eind 2021 afgerond te hebben. Deze einddatum is van belang voor de toegekende provinciale subsidie voor dit project.

Openbare Verlichting	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	125.769
Investeringen	152.627
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	274.139
Totaal	552.535

Beheerplan

Schoonhouden verharding

Beleidskader

Geldermalsen: Beleids en beheerplan Schoonhouden van verhardingen 2016-2020.

Lingewaal: Geen apart beleidsplan: wordt uitgevoerd binnen het groenbeleidsplan.

Neerijnen: Geen apart beleidsplan, wordt uitgevoerd binnen het DVO-product Wegen waarvoor het

'Beleid- en beheerplan onderhoud wegen, 2014 – 2018' de norm is.

West Betuwe: Nieuw beleidsplan vanaf 2023.

Areaal

1.093.011 m²

Onderhoudsniveau

West Betuwe: Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2019 is de Avri gestart met deze taak voor geheel West Betuwe. Daarbij is gebruik gemaakt van de verlenging van het contract aan een aannemer voor de onkruidbestrijding op verhardingen zoals dat in Geldermalsen werd gebruikt. De onkruidbestrijding op verhardingen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Dit houdt in dat niet in vaste rondes wordt gewerkt, maar er wordt ingegrepen als de kwaliteit niet meer aan de afgesproken beeldkwaliteit voldoet. Voor het vegen van de bestratingen heeft de Avri een eigen veegwagen aangeschaft die in vaste veegronde heeft gewerkt. Deze werkwijzen zijn geavaleerd waarbij is besloten dat vanaf 2020 vegen en onkruidbestrijding op beeldkwaliteit worden uitgevoerd, volledig in eigen beheer door de Avri.

Schoonhouden verharding	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	193.607
Investerings	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	193.607

Beheerplan

Wegen

Beleidskader

Geldermalsen: Wegenbeheerplan 2015-2019, looptijd verlengd naar 2020

Lingewaal: Beheerplan wegen 2015-2019

Neerijnen: Beleid- en beheerplan onderhoud wegen, 2014 - 2018

West Betuwe: Nieuw wegenbeheerplan vanaf 2021.

Areaal

Circa 4.676.066 m²

Onderhoudsniveau

West Betuwe: nog te harmoniseren en vast te stellen.

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Gebleken is dat het wegenareaal van West Betuwe veel achterstallig onderhoud bevat. Er is in 2019 ingezet op het aanpakken van de meest urgente (onveilige) locaties, waarbij doorgaande wegen en fietspaden de hoogste prioriteit hebben gekregen. Vanwege het omvangrijke aantal schades aan de verhardingen was het noodzakelijk om - budgetneutraal - minder planmatig onderhoud uit te voeren en daarvoor in de plaats een aanzienlijk aantal schades te herstellen.

Wegen	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud tlv exploitatie	1.903.936
Onderhoud tlv voorziening	473.256
Investerings	0
Advies en Onderzoek	165.782
Totaal	2.542.974

Beheerplan

Gebouwen

Beleidskader

Geldermalsen: Beheerplan Overige Gebouwen 2014 t/m 2018

Lingewaal: Mop gebouwenbeheer 2015 t/m 2024

Neerijnen: Meerjaren onderhoudsplan gebouwen 2018-20577

Areaal

119 gebouwen

Onderhoudsniveau

NEN 2767, conditiescore 4 (matige conditie)

Uitgevoerde activiteiten en kosten

- Gymzaal Leliestraat toestellenberging uitbreiding
- Walmuur Asperen renovatie
- Peuterspeelzaal De Plantage uitbreiding tijdelijke huisvesting

Gebouwen	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	423.389
Investerings	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	423.389

Groen

Beheerplan

Begraafplaatsen

Beleidskader

Geldermalsen: Beleid - en beheerplan begraafplaatsen 2017-2021.

Lingewaal: Onderdeel van groenbeheerplan 2014-2019 en beheersverordening

Neerijnen: Beleid- en beheerplan "Ruimte voor Groen" en product afspraak 12 van de DVO

West Betuwe: Harmonisatie en vaststelling beleids- en beheerplan begraafplaatsen West Betuwe 2019-2023. Ingangsdatum 1 januari 2020.

Areaal

31 begraafplaatsen

Onderhoudsniveau

CROW-Kwaliteitsbeeld A

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Het dagelijkse- en meerjaren onderhoud van 31 begraafplaatsen en het uitvoeren van circa 200 begrafenissen en asbestemmingen op basis van het beleid van de 3 afzonderlijke gemeenten. Beleids- en beheerplan begraafplaatsen 2019-2023 voor de gemeente West Betuwe inclusief de bijbehorende begraafplaatsverordening, nadere regels en tarievenverordening is in juni 2019 vastgesteld door raad en vanaf 1 januari 2020 van kracht.

Begraafplaatsen	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	392.402
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	101.526
Totaal	493.928

Beheerplan

Bomen

Beleidskader

Geldermalsen: Beleid- en beheerplan bomen 2012-2015

Lingewaal: Onderdeel van groenbeheerplan 2014-2019

Neerijnen: Beleid- en beheerplan "Ruimte voor Groen" en product afspraak 3 van de DVO

West Betuwe: Harmonisatie 2019-2020.

Areaal

39.348 stuks

Onderhoudsniveau

Richtlijnen van het Normen instituut bomen: snoei naar behoefte (risico gestuurd).

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Er is voor geheel West Betuwe een driedeling gemaakt om in een cyclus van drie jaar te komen voor het risico gestuurd snoeien. Daarbij vormt de uitkomst van de boomveiligheidscontrole (BVC) de basis. In 2019 heeft het risico gestuurd snoeien zich vooral gericht op de essen in verband met de essentak sterfte. Alle risicovolle bomen uit voorgaande BVC's zijn gekapt en in aantal terug geplant. De Avri (verantwoordelijk voor de bomen in het buitengebied) heeft een regionale aanbesteding gehouden voor het bomenonderhoud. Dit contract voorziet in kappen en snoeien van bomen en gaat vanaf 2020 in werking. West Betuwe heeft in 2019 ook last gehad van de eikenprocessierups problemen. Er is met groot succes een preventieve aanpak uitgevoerd. Eind 2019 is in overleg met het regionaal opleidingscentrum (Rivor) een project opgestart waarbij leerlingen ca. 130 nestkastjes maken. Deze worden in 2020 opgehangen in de eikenbomen in de strijd tegen de eikenprocessierups. Er is gestart met de harmonisatie van het groenbeleid waarin het thema bomen is opgenomen.

Bomen	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	421.173
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	8.258
Exploitatie	0
Totaal	429.431

Beheerplan

Groen

Beleidskader

Geldermalsen: Beleid- en beheerplan Groenvoorziening 2010-2013

Lingewaal: Onderdeel van groen-beheerplan 2014-2019

Neerijnen: Beleid- en beheerplan "Ruimte voor Groen" en product afspraak 3 van de DVO

West Betuwe: Harmonisatie Groenbeleidsplan West Betuwe 2019-2020
Koepelnota West Betuwe

Areaal

4.258.175 m²

Onderhoudsniveau

CROW-Kwaliteitsbeeld B en C

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Uitvoering van het dagelijkse- en meerjaren beheer van de groenvoorziening conform de beheerplannen van de 3 voormalige gemeenten. Uitvoering grotendeels door de buitendienst. Een deel van de groenwerkzaamheden is uitgevoerd door de Avri (groenonderhoud kernen Geldermalsen/ Meteren, beplantingen buitengebied en ledigen afvalbakken). Het maaiwerk en het uitmaaien van de watergangen is uitgevoerd door 2 aannemers.

Er is een start gemaakt met de harmonisatie van het groenbeleid met het opstellen van het Beleids- en beheerplan Groen voor de gemeente West Betuwe. Hierin zijn alle relevantie disciplines opgenomen: grassen, beplantingen, bomen, watergangen en hondenterreinen.

Groen	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	1.381.375
Investerings	18.244
Advies en Onderzoek	28.533
Exploitatie	41.526
Totaal	1.469.678

Beheerplan

Sportvelden

Beleidskader

Geldermalsen: Beheerplan renovatie sportvelden 2014-2017

Lingewaal: A.d.h.v. keuring NOC-NSF (uitvoering keuring oktober 2018)

Neerijnen: -

West Betuwe: Harmonisatie 2019-2020.

Areaal

80 stuks

Onderhoudsniveau

Eisen van de diverse sportbonden

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Conform planning zijn de kwaliteitscontroles uitgevoerd door KIWA ISA (voormalig Neerijnen en Geldermalsen).

Bij VV Tricht zijn er levensduur verlengende maatregelen uitgevoerd aan het kunstgrasveld. Bij veld drie is de drainage hersteld.

Bij de voetbalverenigingen van voormalig Lingewaal zijn eind 2019 de robotmaaiers in eigendom overgegaan naar de verenigingen.

Met de hockeyvereniging in Geldermalsen is intensief overleg gevoerd over de vervanging van twee kunstgrasvelden.

Er is een inventarisatie gemaakt van alle buitensportverenigingen met een concept vervangingsschema. Beheerplannen zijn nog niet geactualiseerd, in afwachting van het nog te harmoniseren sportbeleid.

Sportvelden	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	82.457
Investerings	0
Advies en Onderzoek	1.391
Exploitatie	0
Totaal	83.848

Riolering en water

Beheerplan

Baggeren

Beleidskader

Geldermalsen: Baggerplan Geldermalsen 2015-2029
Lingewaal: geen baggerplan vastgesteld
Neerijnen: geen baggerplan vastgesteld
West Betuwe: Baggerplan actualiseren en herzien in 2021

Areaal

450 km

Onderhoudsniveau

Eens in de 15 tot 18 jaar wordt door het waterschap als waterbeheerder de diepte en afmetingen van de sloten gecontroleerd met een diepteschouw. Onze watergangen worden met deze cyclus gebaggerd.

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2019 was er geen baggeropgave in West Betuwe. Er zijn kosten gemaakt voor het beheersysteem, calamiteitenbaggeren en onderzoek voor een baggeropgave in 2020.

Baggeren	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	2.431
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	18.829
Exploitatie	0
Totaal	21.260

Beheerplan

Beschoeiing

Beleidskader

Geldermalsen: Beleids- en beheerplan Beschoeiingen 2010-2014, verlengd tot en met 2022
Lingewaal: Geen beleidsplan aanwezig. Maakt onderdeel uit van water en riolering
Neerijnen: Geen beleidsplan aanwezig
West Betuwe: Beheerplan beschoeiing actualiseren en herzien in 2022

Areaal

7,5 km (Geldermalsen en Lingewaal; Neerijnen areaal niet bekend)

Onderhoudsniveau

Nog te harmoniseren en vast te stellen / CROW beeldkwaliteit B

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Vervangen beschoeiing in voormalig Geldermalsen

Beschoeiing	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	20.886
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	20.886

Beheerplan

Maaien watergangen

Beleidskader

Geldermalsen: Beheerplan gemeentelijke water-gangen en vijvers 2013-2017

Lingewaal: -

Neerijnen: Geen specifiek beleidskader. Werkzaamheden worden via bestek bermen en watergangen uitbesteed.

Areaal

totaal 427 km watergangen

Onderhoudsniveau

Keur van WSRL

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In het eerste kwartaal van 2019 is één bestek voor het maaien van de bermen en de watergangen aanbesteed en in uitvoerig gebracht. Daarin zijn de beleidsuitgangspunten van de voormalige 3 gemeenten gerespecteerd. In het vierde kwartaal van 2019 is gestart met de harmonisatieopgave om te komen tot één maai beleid voor geheel West Betuwe.

Maaien watergangen	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	506.575
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	506.575

Beheerplan

Water en rioleringsprojecten (beheer, vervangingen en nieuwe aanleg)

Beleidskader

WRP 2019-2023 (waterrioleringsplan)

Areaal

450 km watergangen
281 km vrijvervalriolering
54 hoofdgemalen vrijvervalriolering
15 km hoofdpersleidingen
4 hoofdgemalen vacuümriolering
167 km druk en vacuümriolering
1177 drukrioleringspompputten
16 bergbezinkbasins
516 IBA's (decentrale minizuiveringen)
18506 kolken

Onderhoudsniveau

Leidraad riolering

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Het jaar 2019 stond door de krappe personeelsbezetting in het vooral de winkel draaiende houden en de lopende projecten vanuit de oude organisaties afronden.

Jaarlijks onderhoud aan het totale areaal.

De kolken worden jaarlijks gereinigd door de AVRI, wat is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Het verder harmoniseren van het areaal en diverse nulmetingen verricht om het onderhoud te optimaliseren.

Maatregelen uitvoeringsplannen opgesteld en in uitvoering gebracht.

Water en rioleringsprojecten	
Omschrijving	Kosten 2019
Onderhoud	1.520.082
Investerings	1.959.760
Advies en Onderzoek	44.690
Exploitatie	4.175.870
Totaal	7.700.402

Financiering

Inleiding

Rentevisie

Naast de ontwikkeling van de omvang van de financieringsbehoefte is de renteontwikkeling een belangrijke factor. De Europese Centrale Bank (ECB) voerde in 2019 een minder ruimhartig monetair beleid dan in 2018. Desondanks bleven de rentetarieven op een laag niveau.

Voor het rentepercentage van een langlopende lening (10-jaars) was de verwachting dat deze in 2019 rond de 1 procent zou schommelen. Het daadwerkelijk percentage liet in de eerste maanden van 2019 een grillig, maar dalend verloop zien, waarbij het rentepercentage begin september 2019 het dieptepunt in dat jaar bereikte (-/- 0,60 procent). Uiteindelijk heeft het percentage in het laatste kwartaal van 2019 lichtelijk de weg naar boven weer gevonden, maar was eind 2019 nog steeds negatief.

Ook voor de 3-maands Euribor (= Euro Interbank Offered Rate: het gemiddelde rentetarief waar tegen 57 Europese banken elkaar leningen in euro's verstrekken. Hierbij gelden verschillende looptijden: van 1 week tot 12 maanden) was de verwachting dat het rentepercentage tussen de -/- 0,2 procent en -/- 0,3 procent zou schommelen. De werkelijkheid laat zien dat dit percentage nog iets verder is gedaald, tot -/- 0,44 procent.

Gemeente specifiek

In de eerste maanden van het jaar vervielen er een aantal kasgeldleningen die voor de fusie waren aangetrokken. Daarnaast moest er begin april een lening van 20 miljoen euro in één keer worden afgelost. Deze aflossingen samen met grote investeringsbedragen zorgden er voor dat er in het tweede kwartaal gemiddeld voor 47 miljoen euro aan kasgeldleningen waren aangetrokken. Incidentele meevallers, waaronder de precariobelasting over voorgaande jaren, zorgden er voor dat het kasgeldsaldo naar beneden kon worden gebracht.

Omdat het kasgeldlimiet drie opeenvolgende kwartalen werd overschreden, is in oktober besloten om de bestaande kasgeldportefeuille te consolideren. Dit betekent dat op 4 november een lening van 25 miljoen euro is aangetrokken met een looptijd van 20 jaar.

Renterisicobeheer

Onder renterisicobeheer wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en –inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden een aantal concrete richtlijnen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag waarvoor de gemeente maximaal kortlopende leningen mag afsluiten. Kortlopende leningen zijn leningen korter dan één jaar. Het maximum wordt volgens de Wet Fido berekend op basis van een vast percentage (8,5 procent) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2019 bedroeg de kasgeldlimiet 11.324.000 euro.

Kort geld is momenteel goedkoper dan lang geld. Het is de gemeente echter niet toegestaan om in haar financieringsbehoefte te voldoen door het onbeperkt aantrekken van kort geld.

Kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2019	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Totaal netto vlottende schuld	15.577	39.495	16.445	9.948
Toegestane kasgeldlimiet	11.324	11.324	11.324	11.324
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	-4.253	-28.171	-5.122	1.375

(bedragen x €1.000)

Per kwartaal wordt gemeten of de gemeente binnen de kasgeldlimiet blijft. In de eerste drie kwartalen van 2019 is het kasgeldlimiet overschreden. De overschrijding is het gevolg van het bewust aantrekken van kasgeldleningen. Niet alleen vanwege de rentestand – die voor kasgeldleningen negatief is – maar voornamelijk vanwege de flexibiliteit. Het werken in een nieuwe organisatie zorgde voornamelijk in het eerste halfjaar voor verrassingen in de kasstromen. Omdat het kasgeldlimiet meer dan twee opeenvolgende kwartalen is overschreden, is aan de toezichthouder om ontheffing gevraagd. De provincie heeft op 13 februari 2020 de ontheffing verleend.

Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen te beperken is de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze norm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20 procent van het begrotingstotaal per 1 januari. Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanig opbouw van de leningenportefeuille te komen dat het renterisico in voldoende mate wordt beperkt. Indien een leningenportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico over de vaste schuld gelijkmatig in de tijd verspreid zijn.

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden	Jaarrekening 2019
Begrotingstotaal	133.222
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	26.644
Maximaal risico op vaste schuld	25.861
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	783

(bedragen x €1.000)

Met een maximaal risico van 25,8 miljoen euro voor de herfinanciering van de vaste schuld, is de gemeente met 783.000 euro ruim boven de renterisiconorm gebleven. Er hebben geen renteherzieningen op de portefeuille met langlopende leningen plaatsgevonden.

Koersrisico

Vanwege het verplichte schatkistbankieren zijn er geen koersrisico's in het kader van het treasurybeleid. Aandelen van nutsbedrijven zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken en worden niet als risicovolle beleggingen beschouwd. Het betreft de aandelen in de NV BNG Bank, Vitens, Alliander en het Grootboek Nationale Schuld.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de desbetreffende instelling.

Omschrijving	Rating	Boekwaarde per 31-12- 2019	Netto opbrengst 2019
BNG Bank	AAA	137	172
Grootboek Nationale Schuld	AA+	41	0
Vitens	Geen rating	5	31
Alliander N.V.	Geen rating	2.662	256
Stedin Holding	Geen rating	475	155
Eneco	Geen rating	17	231
Totaal		3.337	845

(bedragen x €1.000)

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters en cijfers. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa.

De deelnemingen zijn tegen boekwaarde (= verkrijgingswaarde) verantwoord. Het tegen boekwaarde verantwoorden is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om qua treasury goed inzicht te geven in de waarde van de beleggingsportefeuille ligt het meer voor de hand om naast de boekwaarde ook de marktwaarde (=verkoopwaarde) te vermelden. Vanwege het feit dat het aandelen betreft van niet-beursgenoteerde ondernemingen die tevens beperkt verhandelbaar zijn, is dat niet mogelijk.

Kredietrisico

Het uitzetten van middelen in het kader van treasury is alleen nog toegestaan binnen de kaders van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Hierdoor doen zich bij het uitzetten van middelen geen (nieuwe) kredietrisico's voor. Bij het verstrekken van leningen, garanties of borgstellingen uit hoofde van de publieke taak worden, indien mogelijk, zekerheden of garanties geëist.

Bij kredietrisico's kan een onderverdeling in de volgende categorieën worden gemaakt:

A. Verstrekte geldleningen

In het verleden zijn leningen aan derde verstrekt. Het huidige beleid is om hier terughoudend mee om te gaan, vanwege het risico dat eraan verbonden is.

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2019	Aflossing 2019	Verstrekkingsen 2019	Stand per 31-12-2019
Vitens NV	322	107	0	215
Startersleningen	1.819	234	355	1.940
Duurzaamheidslening	664	108	565	1.121
Verenigingen	369	23	0	346
Hypoth. lening personeel	1.347	223	0	1.125
Overige lening personeel	1	0	0	1
Woningbouw	42	42	0	0
Totaal	4.564	737	920	4.747

(bedragen x €1.000)

B. Garantstelling

In het verleden zijn garanties verstrekt aan met name woningbouwcorporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. In onderstaand tabel wordt een overzicht gegeven van de gegarandeerde geldleningen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de garanties waarbij de gemeente als achtervang fungeert en de garanties waarbij de gemeente direct risicodragend is.

Gegarandeerde geldleningen	Oorspronkelijk bedrag	% garantstelling	Stand per 1-1-2019	Opname 2019	Aflossing 2019	Stand per 31-12-2019
Particuliere woningbouw		50-100%	42.527	34.110	-	76.637
Woningbouwcorporaties	101.955	50%	52.094	-	6.681	45.413
Gemeente als achtervang			94.621	34.110	6.681	122.050
Vitens	162.018	100%	249	-	-	249
Stichting Avondlicht	2.400	100%	780	-	180	600
Sporthal De Wiel	2.684	100%	2.547	-	45	2.502
Leningen personeel	943	100%	718	-	-	718
Gemeente als directe risicodragend			4.294	-	225	4.069
Totaal gegarandeerde geldleningen			98.915	34.110	6.906	126.119

(bedragen x €1.000)

Met betrekking tot de particuliere woningbouw staat de gemeente voor 100 procent garant voor hypotheekleningen die zijn afgesloten vóór 1995. In 1995 is gestart met de Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekent voor de gemeente dat zij niet alleen garant stond voor de aangevane particuliere hypotheekleningen, maar dat zij dit doet samen met de Rijksoverheid: ieder voor 50 procent. In 2011 heeft het Rijk deze garantstelling voor de NHG geheel voor haar rekening genomen. Dit betekent dat het risico voor de gemeente in de loop van de komende jaren afneemt.

Ook voor leningen van de woningbouwcorporaties staat de gemeente - samen met het Rijk - als achtervang garant. Ondanks enkele faillissementen en andere financiële malversaties bij de woningbouwcorporaties is het tot op heden niet voorgekomen dat een beroep moest worden gedaan op deze achtervang constructie, waardoor het toekomstige risico dat de gemeente haar achtervang rol moet uitoefenen als gering wordt ingeschat.

Voor de invoering van de Wet fido (2001) was het voor ambtenaren mogelijk goedkoop te lenen, waarbij de gemeente garant stond. Sindsdien is het niet meer mogelijk voor ambtenaren om langs deze weg een hypotheek af te sluiten. De gemeente dient in het verleden afgesloten hypotheekleningen te respecteren en als garantsteller voor deze hypotheekleningen te fungeren tot het moment van algehele aflossing.

Interne liquiditeitsbeheer

Interne liquiditeitsrisico's worden beperkt door de financieringsactiviteiten te baseren op een liquiditeitsprognose. Om een goed inzicht te krijgen welke geldlening afgesloten moet worden en hoeveel moet worden geleend en met welke looptijd, moet de informatievoorziening verder worden verbeterd.

Financiering

Vaste leningen

In het onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van het verloop van de vaste leningenportefeuille voor het jaar 2019.

Mutaties in portefeuille	Bedragen	Rentepercentage
Stand per 1 januari 2019	94.057	0,474% - 7,810%
Nieuwe leningen	25.000	
Reguliere aflossingen	25.862	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2019	93.195	0,474% - 4,780%

(bedragen x €1.000)

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen: liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie, meerjarig investeringsplan, liquiditeitsverloop binnen grondexploitaties en herfinanciering van aflopende leningen.

Kasgeldleningen

Om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen zijn er in 2019 kasgeldleningen aangetrokken. De reden om een kasgeldlening aan te trekken heeft enerzijds rente technische gronden (korter is goedkoper) en anderzijds te maken met de onzekerheid met betrekking tot toekomstige gemeentelijke inkomsten en uitgaven.

Looptijd	Opgenomen bedrag	Rentepercentage
18-12-2018 t/m 15-01-2019	4.000	0,00%
19-12-2018 t/m 18-01-2019	4.000	0,10%
09-01-2019 t/m 11-02-2019	7.500	-/- 0,385%
17-01-2019 t/m 18-02-2019	7.000	-/- 0,386%
11-02-2019 t/m 11-03-2019	17.500	-/- 0,385%
11-03-2019 t/m 01-04-2019	23.000	-/- 0,390%
01-04-2019 t/m 01-07-2019	15.000	-/- 0,385%
02-04-2019 t/m 02-10-2019	25.000	-/- 0,382%
02-10-2019 t/m 04-11-2019	20.000	-/- 0,485%

(bedragen x €1.000)

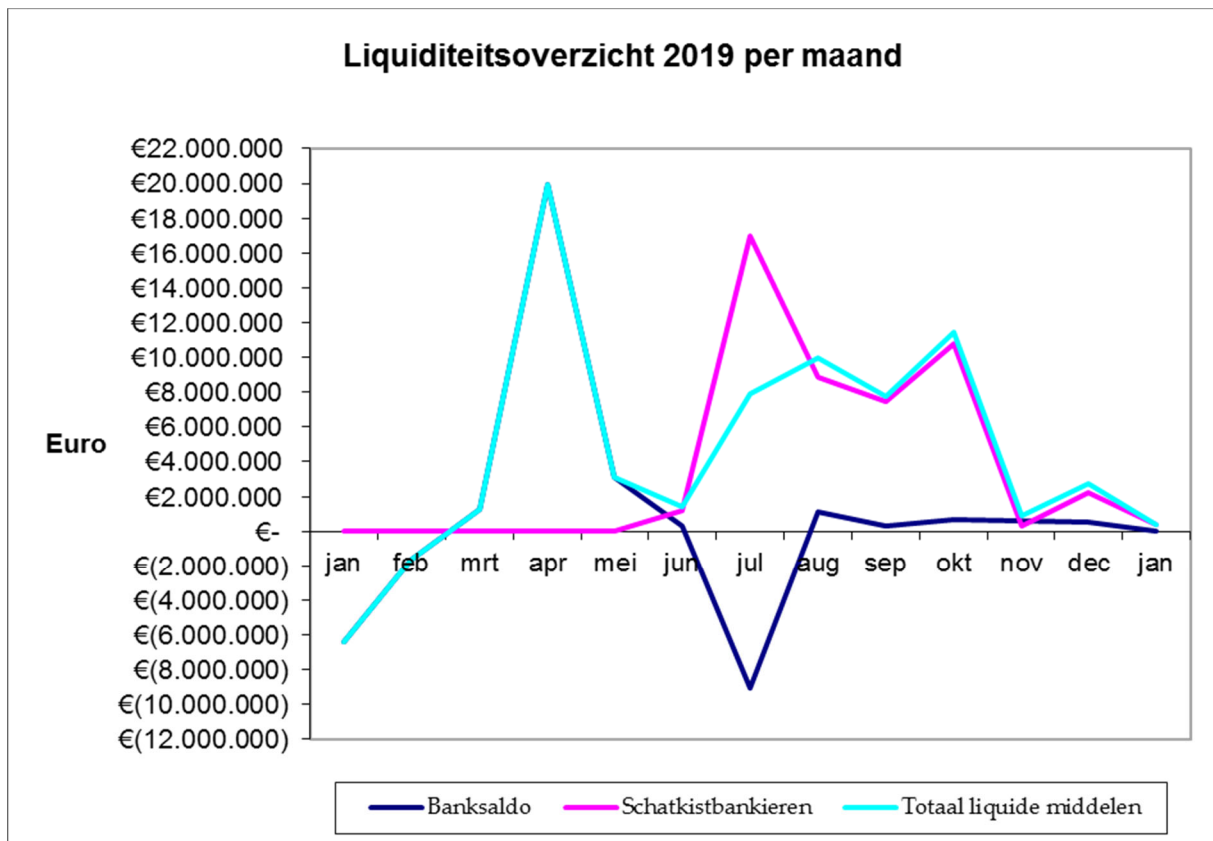
Relatiebeheer

Met de huisbankier BNG Bank vindt periodiek overleg plaats (laatste overleg 28 november 2019), waarbij aandacht wordt besteed aan eventuele nieuwe ontwikkelingen. Voor 2019 zijn de faciliteiten als toereikend beschouwd en de condities als marktconform.

Kasbeheer

Het kasbeheer bestaat uit saldo- en liquiditeitenbeheer en het beheer van de geldstromen betreffende debiteuren en crediteuren. Er wordt op toegezien dat de liquiditeitspositie van voldoende omvang is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig worden nagekomen.

In onderstaande grafiek wordt het beeld voor 2019 getoond.

Schatkistbankieren

De Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een grensbedrag van 0,75 procent van het begrotingstotaal, te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het storten gebeurt dagelijks via het afkomen van het saldo van de BNG bankrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	999,17			
		Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.457	2.078	526	601
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-	-	474	399
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	1.458	1.079	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	133.222			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	133.222			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	999,165			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	221.125	189.130	48.349	55.259
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.457	2.078	526	601

(bedragen x €1.000)

In de eerste twee kwartalen is de gemeente niet onder het kasgeldlimiet gebleven en voldeed daarmee niet aan de gestelde regels. Pas in mei 2019 was de procedure voor het openen van een verplichte rekening bij de Staat afgerond en vanaf dat moment kon ook de rekening courant conform de geldende regels worden afgeroomd.

Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten inzichtelijk zijn, is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend met behulp van de (omslag)rente.

Rente toerekening 2019	
De externe rentelasten over korte en lange financiering	2.688
De externe rentebaten	- 327
Totaal door te rekenen externe rente	2.361
<hr/>	
De rente doorberekend aan de grondexploitatie	- 1.056
Rente projectfinanciering toegerekend aan betreffend taakveld	0
Saldo door te rekenen externe rente	1.305
<hr/>	
Rente eigen vermogen	921
Rente voorzieningen	174
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	2.400
<hr/>	
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (1,50%)	- 1.882
Renteresultaat op het taakveld Treasury	518

(bedragen x €1.000)

Bedrijfsvoering

De ambitie van West Betuwe

De ambtelijke organisatie van West Betuwe staat dicht bij de samenleving. We stimuleren initiatieven, maken deze mogelijk en laten ze soms ook los. We zijn zichtbaar, aanspreekbaar en nemen de inwoners serieus. We zorgen voor persoonlijke contacten, zetten ons in voor goede relaties en streven naar een uitmuntende (digitale) dienstverlening. Dit doen we onder meer door kerngericht te werken. Dit houdt in dat we in een leefomgeving naar problemen en kansen kijken en op basis daarvan handelen. Daarbij willen we mensen verbinden, stimuleren dat zij meedoen en samenwerking met partners versterken. Voor alles gaat het erom de dynamiek en de kracht van de samenleving te gebruiken. Naast kerngericht werken willen we West Betuws werken. Kernbegrippen daarbij zijn: onafhankelijk van plaats en tijd werken, snel en efficiënt werken, opgave gericht werken, samenwerken op basis van vertrouwen, sturen op resultaat en duidelijke antwoorden geven. We hebben inlevingsvermogen, dienstbaarheid en gastvrijheid in ons DNA.

Beleidskaders

De belangrijkste beleidskaders voor de bedrijfsvoering van West Betuwe zijn:

- 'Besturen en organiseren in West Betuwe': het realiseren van de ambities van de nieuwe gemeente en het vormgeven van de nieuwe organisatie vraagt om een stevig fundament. Dit document beschrijft dat fundament.
- Plan van aanpak Kerngericht Werken
- 'Dienstverlening in West Betuwe: het dienstverleningsconcept': in dit document staan de uitgangspunten van onze dienstverlening. Het beschrijft wat onze ambitie betekent voor de houding en het gedrag van medewerkers, bestuurders en raadsleden. We leggen vast wat inwoners, ondernemers, het maatschappelijk middenveld en bezoekers ervan gaan merken.
- Agenda voor organisatieontwikkeling

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is aan ons zelforganiserend vermogen te werken.	
Het resultaat zal zijn dat we een visie hebben op zelforganisatie binnen West Betuwe.	
In 2019 is het ontwikkelen van het West Betuws werken opgepakt. In dat traject wordt ook het stimuleren van samenwerken en zelforganiserend vermogen meegenomen. In de doorontwikkeling van de organisatie wordt daar aandacht aan besteed.	
Het resultaat zal ook zijn dat we een begin hebben gemaakt met het ontwikkeltraject voor teamcoaches.	
Het hele management volgde in het najaar van 2019 een training op het gebied van organisatieverandering.	

Het doel is het gebiedsgericht werken in de organisatie te verankeren.	
Het resultaat zal zijn dat de opgaveregisseur, de gebiedsmakelaars en de gebiedsteams in de organisatie zichtbaar zijn.	
De gebiedsmakelaars zijn inmiddels binnen en buiten de organisatie bekend. De beschikbare formatie voor het invullen van deze functie is in het najaar volledig ingevuld. De opgaveregisseur kerngericht werken heeft in nauwe samenwerking met hen een Plan van Aanpak opgesteld. Streven is om in 2020 voor de helft van de kernen een kernagenda opgesteld te hebben.	
Het resultaat zal ook zijn dat de medewerkers van West Betuwe bekend zijn met de gebiedsanalyses.	
Dit jaar stond vooral in het teken van kennismaken van de gebiedsmakelaars met de kernen, het verbinden van inwoners met vakspecialisten van de gemeente en het ophalen van leefbaarheidsinitiatieven. Eind 2019 is dit geëvalueerd. In het najaar is gestart om een eerste kern om met behulp van een zogenaamd kerncanvas (informatie over de betreffende kern die voornamelijk via deskresearch is verzameld) een kernagenda op te stellen. De voorbereiding en het opstellen van de kernagenda vindt plaats samen met de inwoners. De kernagenda wordt gevuld met analyses en wensen per kern. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van vitaliteitscans die voor de dorpshuizen in de kernen zijn of worden uitgevoerd. Qua planning zullen we dit grotendeels in 2020 en 2021 doen.	

Het doel is volgens de principes van 'hostmanship' te gaan werken.	
Het resultaat zal zijn dat er 'hostmanship'-coaches zijn opgeleid.	
De opleidingen van de hostmanship-coaches zijn begin 2019 afgerond.	
Het resultaat zal ook zijn dat het managementteam actief hostmanship uitdraagt en de kaders en randvoorwaarden voor het werken vanuit hostmanship heeft ingevuld.	
Het principe dat de inwoner onze gast is, dragen wij uit. Het verbeteren van onze dienstverlening waarbij de uitgangspunten van hostmanship integraal worden toegepast is onderdeel van het West Betuws werken.	

Het doel is West Betuws te gaan werken.	
Het resultaat zal zijn dat we over een organisatie-ontwikkelplan voor de jaren 2019-2023 beschikken.	
In 2019 zijn we gestart met de hoogstnoodzakelijke werkzaamheden zoals mandaat- en bevoegdhedenbesluit, budgethoudersregeling, organiseren tijdelijke en definitieve huisvesting en hebben we gesprekken gevoerd over hoe we in deze nieuwe gemeente gaan werken. Het college stelde in september de agenda voor organisatieontwikkeling vast. Opgavegericht en netwerk- en relatiegericht werken waren hierin de centrale thema's. Het management volgde een training over organisatieverandering en leverde input voor het organisatieplan. Dat plan wordt in het eerste kwartaal 2020 aan het college voorgelegd. Naast het organisatieplan stellen we ook een transitieplan op, deze documenten vormen samen het organisatieontwikkelplan.	
Het resultaat zal ook zijn dat de verbouwing van Kuipershof 2 en 4 in Geldermalsen aanbesteed is en dat het inrichtingsplan gereed is.	
In de tweede bestuursrapportage 2019 hebben we de planning voor de verbouwing bijgesteld. De raad ging in december 2019 akkoord met het plan om Kuipershof 2 te verbouwen. Hierna volgen het afronden van het programma van eisen en de aanbesteding van de architect.	

Informatiebeveiliging

Op het gebied van informatiebeveiliging en privacy zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Er is een register van verwerkingen opgesteld voor de gemeente West Betuwe als verdiepingsslag op de AVG implementatie.
- De Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG) wordt definitief vervangen voor de integrale Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Er is een vooronderzoek gedaan voor de implementatie van de BIO. Hierin is een GAP analyse gedaan ten aanzien van de verplichte maatregelen. Op basis hiervan wordt een programmaplan opgesteld om de BIO maatregelen te implementeren.
- Het inrichten van het information security management system (ISMS) binnen de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe heeft een eerste slag gehad en is verder uitgewerkt. De inrichting specifiek binnen West Betuwe vindt plaats in 2020.
- De jaarlijkse verantwoordingscyclus ENSIA cyclus 2018 is afgerond en verantwoord aan zowel de horizontale als verticale toezichthouders in april 2019. Vanaf juli 2019 is de cyclus voor 2019 weer opgestart. Deze zal in april 2020 worden aangeboden ter verantwoording.
- Er is veel aandacht geweest voor bewustzijn op het gebied van informatieveiligheid. Er hebben themasessies plaatsgevonden waarbij een ethisch hacker heeft laten zien hoe hackers te werk gaan. Ook heeft er een e-learning plaatsgevonden, is er een phishing test gedaan en hebben we bezoek gehad van een mystery guest.

Verbonden partijen

Doel

Het is gewenst dat in de programmabegroting en in de jaarstukken aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft, vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en de mogelijke risico's. Het gaat daarbij om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen (samenwerkingsverbanden) en overige samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld stichtingen en verenigingen. Er wordt niet over alle partijen gerapporteerd waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is, maar alleen over partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Over partijen waarin de gemeente West Betuwe alleen een financieel belang heeft, wordt in deze paragraaf dus niet gerapporteerd.

Er is sprake van een bestuurlijk belang indien er zeggenschap door middel van stemrecht bestaat of wanneer de gemeente in het bestuur van de desbetreffende organisatie wordt vertegenwoordigd. Er is sprake van een financieel belang wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij een faillissement of als er financiële aansprakelijkheid bestaat indien de desbetreffende partij haar verplichtingen niet nakomt (conform artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten).

De gemeenteraad kan op verbonden partijen toezicht uitoefenen door middel van toezichtsarrangementen. De gemeenteraad houdt toezicht op verbonden partijen op basis van drie verschillende toezichtsarrangementen. Deze arrangementen nemen in zwaarte toe. Hoe groter het bestuurlijke en/of financiële risico, hoe meer toezichtsinstrumenten kunnen worden ingezet. Op hoofdlijnen wordt per verbonden partij gerapporteerd over wat zich heeft afgespeeld. Bij verbonden partijen die in toezicht 2 vallen, wordt ook gerapporteerd over de managementrapportages (bestuursrapportages) voor zover de betreffende verbonden partij die opstelt. Bij verbonden partijen die in toezicht 3 vallen, wordt daarnaast ook gerapporteerd over wat er in de AB-vergaderingen heeft gespeeld. Daarnaast heeft de gemeenteraad een drietal moties in 2019 aangenomen voor meer grip op samenwerkingsverbanden, betere informatievoorziening, meer transparantie en afstemming van de agenda's.

Risicoprofielen van verbonden partijen

De verbonden partijen van de gemeente West Betuwe lopen sterk uiteen in (financiële) omvang en vorm. Hierdoor variëren de bestuurlijke en financiële belangen en ook de risico's. Bij het opstellen van de begroting wordt het risicoprofiel van een verbonden partij ingeschat. Door aan verbonden partijen met een hoog risicoprofiel extra aandacht te besteden, kan de gemeente de kansen en bedreigingen bij deze verbonden partijen tijdig signaleren en daar adequaat op reageren.

Het risicoprofiel van een verbonden partij is op actuele bestuurlijke en financiële risico's gebaseerd en komt op basis van een risicoanalyse tot stand. Hoe groter het bestuurlijke of financiële risico is, hoe intensiever de sturing op de verbonden partij is. Dat heeft ook tot gevolg dat de gemeenteraad navenant meer informatie over een verbonden partij met een hoog bestuurlijk of financieel risico krijgt. Op basis van de financiële gegevens kan de risicoindeling als volgt worden weergegeven:

		Bestuurlijk risico		
		Laag	Gemiddeld	Hoog
Financieel risico	Laag	Regionaal Archief Rivierenland Natuur- en recreatieschap Lingegebied NV's: Aliander, Eneco, Stedin, Vitens NV Bank Nederlandse Gemeenten BV Merwede Lingelijn Beheer. Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en VijfHeerenlanden	Belastingsamenwerking Rivierenland	Stichting Logistiek Hotspot
	Gemiddeld		Omgevingsdienst Rivierenland Regio Rivierenland	Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe GGD Gelderland-Zuid
	Hoog			Avri Werkzaam Rivierenland Avres Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Verbonden Partij	Financieel Risico	Bestuurlijk Risico	Toelichting
Gemeenschappelijke Regelingen			
Regio Rivierenland	Laag (gedelegeerde taak) Gemiddeld (DVO))	Gemiddeld	Nieuw beleid bij gedelegeerde taken beperkt; risico zit in DVO's (Dienstverleningsovereenkomsten); Bestuurlijk: Regionale beleidsvoorbereiding is politiek gevoelig; beperkte gevolgen voor inwoners en ondernemers
Avri	Hoog	Hoog	Reserve inzameling huishoudelijk afval is (te) laag, Bestuurlijk: draagvlak is een probleem t.a.v. ondergronds inzamelen en verhoging van tarieven.
Werkzaam Rivierenland	Hoog	Hoog	Financieel: GR Werkzaam Rivierenland bestaat nog niet zo lang; Bestuurlijk: kwetsbare doelgroepen
Avres	Hoog	Hoog	Mogelijke financiële perikelen door een aantal herindelingen in die regio; Bestuurlijk: kwetsbare doelgroepen
Bedrijfsvoerings organisatie West-Betuwe	Gemiddeld	Hoog	Bestuurlijk een gevoelig dossier.
GGD Gelderland-Zuid	Gemiddeld/Hoog	Hoog	Financiële lasten Veilig thuis; Bestuurlijk: Veilig thuis blijft een gevoelig onderdeel

Verbonden Partij	Financieel Risico	Bestuurlijk Risico	Toelichting
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	Hoog	Hoog	Groot risico op verhoging gemeentelijke bijdragen; reserves laag.
Omgevingsdienst Rivierenland	Gemiddeld	Gemiddeld	Uitvoeringsorganisatie; de kosten zijn inzichtelijk; kans op onverwachte uitgaven is klein; bestuurlijk risico zit in de kwaliteit van de dienstverlening
Regionaal Archief Rivierenland	Laag	Laag	
Belastingensamenwerking Rivierenland	Laag	Gemiddeld	Bestuurlijk risico is gemiddeld omdat de inning van lokale belastingen gevoelig ligt bij de inwoners. (In Geldermalsen krijgt BSR relatief veel aandacht bij de bespreking van rapportages over verbonden partijen, ondanks laag arrangement/c.q. risico.
Natuur- en Recreatieschap Lingegebied	Laag	Laag	Recreatietaak is geprivatiseerd. Gaat West Betuwe een rol spelen in Raad van Commissarissen? Wellicht van invloed op Bestuurlijk risico.
NV's en BV's			
NV Alliander	Laag	Laag	
NV Eneco	Laag	Laag	
NV Stedin	Laag	Laag	
Vitens NV	Laag	Laag	
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Laag	
Merwede-Lingelijn (M.L.L.) Beheer B.V.	Laag	Laag	
Verenigingen en Stichtingen			
Stichting Logistieke Hotspot	Laag	Hoog	Bestuurlijk gevoelig dossier.
Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden	Laag	Laag	

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Regio Rivierenland	
Vestigingsplaats	Tiel
Doel	Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van algemeen bestuur, verkeer, vervoer en waterstaat, economische zaken, onderwijs, cultuur en recreatie, sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening, volksgezondheid en milieu en ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische)beleidstaken uit.
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (AB). Het AB bestaat uit acht leden en een voorzitter. Elke gemeente heeft één zetel. De AB-leden hebben stemrecht in de omvang waarin het inwoneraantal van de gemeente die zij vertegenwoordigen zich verhoudt tot het inwoneraantal van alle deelnemende gemeenten gezamenlijk. Er wordt afgerond op honderdtallen inwoners. Voorzitter van het AB is een gemeenschappelijk lid, dat door alle gemeenten gezamenlijk wordt aangewezen. De voorzitter van het AB heeft één stem in het AB. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit tenminste drie leden, waaronder de voorzitter van het AB. Deze is ook voorzitter van het DB. Het AB wijst uit zijn midden ten minste twee leden aan als leden van het DB.
Programma	Programma 1
Relatie met programma	Regio Rivierenland is opgenomen onder programma 1 (Bestuur en ondersteuning). Daarnaast is er een relatie met programma 3 (Verkeer, vervoer en waterstaat) ten aanzien van (basis)mobiliteit en verkeersveiligheid; met programma 4 (Economie) voor de economische speerpunten agribusiness, economie en logistiek, breedband en recreatie en toerisme; met programma 5 (Onderwijs) voor onder andere de leerplicht; met programma 7 (Sociaal domein) voor leefbaarheid en sociaal domein (Wmo en jeugd); met programma 9 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) ten aanzien van de speerpunten op het gebied van wonen.

Risico's	<p>Om het inzicht in de bestaande en toekomstige financiële risico's te versterken, evenals in de mate waarin deze door reserves zijn afgedekt, heeft het Regiokantoor in 2013 een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' laten opstellen. In algemene zin kan worden gesteld dat er bij Regio Rivierenland geen (grote) risico's zijn die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de adviezen in het onderzoeksrapport is in 2013 een algemene reserve van 474.000 euro gevormd voor het afdekken van deze (financiële) risico's. Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en een wegvallende vraag op flexibele taken te kunnen opvangen. Een reserve van maximaal 30 procent van het totaal van de opbrengsten uit dienstverleningsovereenkomsten wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringsrisico's te kunnen opvangen. Het in de jaarrekening 2019 opgenomen resultaat bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening van 18.000 euro (nadeel) betreft het gerealiseerde resultaat ná inzet van deze reserves. De tekorten bij de uitvoeringstaken van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening (CgD) in de jaarrekening 2019 komen uit op een bedrag van in totaal 271.000 euro. De negatieve resultaten zijn voornamelijk het gevolg van langdurig ziekteverzuim en het feit dat wij tijdelijk personeel relatief duur hebben moeten inhuren. De tekorten zijn gedekt door inzet van de risicoreserve CgD. Deze risicoreserve heeft op 31 december 2019 een saldo van 588.000 euro. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet uit de gevormde reserves kunnen worden gedekt. Hier is nu geen sprake van. Het resultaat komt uit op een positief saldo van 61.000 euro. De ICT-dienstverlening aan Avri is beëindigd en heeft niet geleid tot financiële consequenties. Uit de Programmabegroting 2019 van Regio Rivierenland blijkt dat de reserves de komende jaren worden afgebouwd en voor de dekking van lasten worden ingezet. Daarvoor zijn die reserves ook gevormd. Dit betekent dat er een geleidelijke verschuiving van financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) naar externe financiering plaatsvindt. Hierdoor nemen de (externe) rentelasten toe.</p>					
Risicoprofiel	Middel					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12- 2018	31-12- 2019	31-12- 2018	31-12- 2019
	408	408	2.773	3.086	6.009	7.792
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage heeft betrekking op de (uniforme) basistaken.					

Avri						
Vestigingsplaats	Geldermalsen					
Doel	Avri is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden en colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (AB). Het AB bestaat uit acht leden. Elk AB-lid heeft één stem. Het AB besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen, tenzij anders is bepaald. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit de voorzitter en twee leden uit het AB, die door het AB worden aangewezen. Raadsleden hebben geen zitting in het AB. Voorafgaand aan elke AB-vergadering wordt een Platformbijeenkomst belegd, waarin de raadsleden van de deelnemende gemeenten wensen en bedenkingen kunnen uiten met betrekking tot de agenda van de desbetreffende AB-vergadering.					
Programma	Programma 8					
Relatie met programma	Avri is opgenomen onder programma 8 (Duurzaamheid en milieu) vanwege de basistaak van Avri, het ophalen van huishoudelijk afval. De gemeente West Betuwe neemt enkele plustaken van Avri af op het gebied van IBOR. Zo wordt tijdens de zomermaanden het GFT-afval wekelijks opgehaald en voert Avri taken uit op het beheer van de openbare ruimte. De uitvoering van de taken op het beheer van de openbare ruimte wordt beschreven in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.					
Risico's	Door het besluit van het AB van de Regio/Avri ten aanzien van de inzet van de voorziening Basispakket / Afvalstoffenheffing komt de bodem van deze voorziening in zicht. Door het sluiten van de stortplaats en de overdracht aan de provincie, kan deze voorziening op termijn wel weer aangroeien. In 2019 is er incidenteel mogelijk een tekort in de voorziening om eventuele tegenvallers op te vangen. Het risicoprofiel voor 2020 bedraagt 4.908.000 euro, terwijl er een weerstandsvermogen van 1.329.000 euro aanwezig is. Op termijn (2023) daalt naar verwachting het risicoprofiel. Dit heeft tot gevolg dat de bestuurlijke risico's zijn toegenomen.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	3.387	3.535	2.403	1.072	37.557	45.696
Toelichting financieel belang	De activiteiten van Avri worden uit de afvalstoffenheffing gefinancierd. Dat betekent dat de gemeente West Betuwe een indirect financieel belang in de gemeenschappelijke regeling heeft.					

Werkzaam Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit 8 leden: 1 lid per deelnemende gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het DB bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB.					
Programma	Programma 7					
Relatie met programma	De GR is opgenomen onder programma 7 (Sociaal Domein). Er is ook een relatie met Programma 4 (Economie) in verband met de het bereiken van een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie.					
Risico's	In de begroting van Werkzaam Rivierenland is geen post voor onvoorziene uitgaven (structurele risico's) opgenomen. De hoogte van het weerstandsvermogen om de financiële risico's op te vangen wordt bepaald door het risicoprofiel van de GR en de kaders die het bestuur stelt. Artikel 30 van de GR schrijft voor dat het weerstandsvermogen maximaal 3% bedraagt van de jaarlijkse exploitatielasten. In beginsel wordt dit vermogen gevormd door voordelige jaarrekeningresultaten hiervoor (gedeeltelijk) te bestemmen. Eind 2020 zou het plafond maximaal circa 2.800.000 euro mogen bedragen. Om de risico's van de GR in kaart te brengen is eind 2017 een risicoprofiel door de GR opgesteld. Uit de inventarisatie zijn in totaal 41 risico's in beeld gebracht en beoordeeld. Om de in kaart gebrachte risico's af te dekken, zou de GR een fors hogere weerstandscapaciteit moeten hebben. Hierop is binnen de GR nog een verdere verfijnings- en verdiepingsslag noodzakelijk, samen met de controllers van de deelnemende gemeenten. Een aantal van de belangrijkste risico's zijn:- Het verlies van grote werkgevers;- Groei van niet plaatsbare mensen;- Debiteurenbeheer niet actueel;- Te weinig geschikt aanbod voor de vraag;- Verandering van wetgeving en of verandering beleid van gemeenten. Het gaat om een kwetsbare doelgroep. Het risicoprofiel 2020 bedraagt 3.050.000 euro, terwijl er aan weerstandsvermogen naar verwachting 1.100.000 euro aanwezig is.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	10.952	12.551	5.872	1.798	26.140	18.162
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage betreft de deelnemersbijdrage in het programma Bedrijfsvoering en zijn dus exclusief de lasten van de verstrekkingen.					

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Culemborg, Tiel en West Betuwe.					
Bestuurlijk belang	De colleges zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het bestuur telt drie zetels. Elke deelnemer heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid. De gemeenschappelijke regeling voert haar taak in mandaat uit.					
Programma	Programma 1					
Relatie met programma	Deze GR is opgenomen onder programma 1.					
Risico's	<p>Door de GR zijn de volgende risico's in beeld gebracht:- Langdurig ziekteverzuim. Er is binnen de begroting geen budget voor het inhuren van externen voor de vervanging van langdurig zieken. Bij langdurige ziekte is vervanging noodzakelijk, wanneer de uitvoering van wettelijke taken in gevaar komt.- WW verplichting voormalig medewerkers. Bij het niet verlengen van tijdelijke contracten of het ontslag van medewerkers is BWB eigen risicodragers voor de WW-uitkering en de bovenwettelijke WW-uitkering. Dit betekent dat het UWV voormalige medewerkers een WW-uitkering en eventueel een bovenwettelijke WW-uitkering verstrekt en deze kosten doorbelast aan BWB.- Start gemeente West Betuwe per 1 januari 2019. Er zijn extra werkzaamheden uitgevoerd om de transitie te realiseren.- Ontbreken eigen ondersteuningscapaciteit BWB. De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering levert door schaalvergroting en harmonisatie van werkwijzen voordelen op. De werkorganisatie van BWB heeft zijn eigen bedrijfsvoering (waaronder planning en control) die ook ondersteuning nodig heeft. De capaciteit hiervoor ontbreekt waardoor de noodzakelijke ondersteuning niet voldoende is en naleving van wet- en regelgeving in het geding komt, of waardoor de ondersteuning van de gemeenten kan worden verstoord. In 2019 is bereikt dat er voldaan is aan de verwachting van het bestuur om binnen de vastgestelde begroting te blijven. Dit in tegenstelling tot de hiervoor genoemde raadsinformatiebrief van 23 april van 2019 waar nog werd gesproken over een mogelijk negatief resultaat van 367.000 euro. In werkelijkheid is er in 2019 een positief resultaat van 77.992 euro gerealiseerd.</p>					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	5.055	4.706	508	561	1.935	1.319
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage 2019 ad € 2.822.000 is gebaseerd op de begroting 2019 van BWB en betreft de raming voor het takenpakket voor Geldermalsen in 2018.					

GGD Gelderland-Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur; het Algemeen Bestuur telt 14 zetels. Het stemgewicht per gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar, zoals opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het CBS. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het AB en minimaal vier andere leden. Deze worden aangewezen door het AB. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het DB worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.					
Programma	Programma 7					
Relatie met programma	Deze GR is opgenomen onder programma 7 (Sociaal domein en Volksgezondheid). De GR heeft ook een relatie met Programma 2 (Veiligheid). De GGD Gelderland-Zuid speelt een rol bij de rampenbestrijding. Daarnaast zijn er nog relaties met de programma 5 (Onderwijs).					
Risico's	Het totale verwachte risico van de GGD Gelderland-Zuid bedraagt nu 1.929.000 euro. Als streefwaarde voor de algemene reserve wordt, op basis van de door het Algemeen Bestuur op 12 december 2014 vastgestelde beleid, een bedrag berekend van circa 1.124.000 euro, terwijl eind 2019 er naar verwachting een bedrag van 514.000 euro aanwezig is. Doordat de risico's van de GGD de algemene reserve overstijgen, is het advies aan de deelnemende gemeenten om te overwegen voor dat deel een bedrag (naar rato) op te nemen in de eigen paragraaf weerstandsvermogen.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	1.816	1.340	514	1291	5.045	4.670
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage voor 2019 betreft de geraamde bijdrage volgens de (gewijzigde) begroting 2019 van de GR voor de uitvoering van de wettelijke (uniforme) taken.					

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid levert brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding en coördinatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten worden door de burgemeester in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Het AB telt 14 zetels. Alle leden hebben één stem, tenzij het AB een besluit neemt over de jaarrekening, begroting of een begrotingswijziging. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal één stem heeft. De burgemeester van Nijmegen is uit hoofde van zijn functie van korpsbeheerder zowel voorzitter van het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur (DB). Het DB bestaat uit zes leden.					
Programma	Programma 2					
Relatie met programma	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is onder programma 2 (Veiligheid) opgenomen.					
Risico's	In 2014 is door de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid een nieuwe nota 'Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen' opgesteld, waarover het bestuur op 12 februari 2015 een besluit heeft genomen. De programmabegroting van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is met inachtneming van dit beleid opgesteld. Voor de omvang van de algemene reserve Crisis- en rampenbestrijding wordt 5 procent van de omzet als streefwaarde genomen. Voor 2020 zou dit op een bedrag van 2.454.000 euro uitkomen. In werkelijkheid is er 1.537.000 euro aanwezig (3 procent van de omzet). De financiële problemen van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft tot gevolg dat deze gemeenschappelijke regeling bestuurlijk een gevoelig dossier is geworden.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	3.806	3.806	3.945	3.285	63.861	64.335
Toelichting financieel belang						

Omgevingsdienst Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	De Omgevingsdienst Rivierenland behartigt de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Daartoe hoort ook het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel en het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemers zijn met één lid in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Het AB bestaat uit negen leden. Deelnemers die zowel de milieutaken als de taken op het gebied van bouw en ruimtelijke ordening hebben ingebracht, hebben twee stemmen. De deelnemers die alleen de milieutaken hebben ingebracht, hebben één stem. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het AB benoemt de leden van het dagelijks bestuur (DB). Het DB bestaat uit drie leden en de voorzitter van het AB. De gemeenschappelijke regeling voert haar taken in mandaat uit.					
Programma	Programma 9					
Relatie met programma	De Omgevingsdienst Rivierenland is onder programma 9 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) opgenomen. Er is ook een relatie met programma 8 (Duurzaamheid en milieu) ten aanzien van de milieutaken.					
Risico's	Door het AB van de Omgevingsdienst Rivierenland is op 14 december 2015 de notitie 'Risicomanagement en bepaling van het weerstandsvermogen' vastgesteld. Op basis van deze notitie is een benodigd weerstandsvermogen van 602.550 euro berekend. Dit komt overeen met de beschikbare weerstandscapaciteit. De voornaamste risico's zijn de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel, het wegvallen van subsidies en outputsturing. De kosten zo ver nu bekend zijn inzichtelijk; echter de kans op onverwachte uitgaven is reel aanwezig, het is nog onvoldoende helder wat nieuwe/aangepaste wetgeving (bv Omgevingswet, PAS etc.), naast eventuele toename van vergunningaanvragen / handhaving, voor een invloed heeft op het werkprogramma van de ODR.					
Risicoprofiel	Middel					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	3.439	3.418	822	1.077	5.657	6.079
Toelichting financieel belang						

Natuur- en Recreatieschap Lingegebied						
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath					
Doel	Het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied houdt samen met het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en het Recreatieschap Over-Betuwe de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied in stand. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam en West Betuwe (voorheen Geldermalsen en Lingewaal).					
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Lingegebied heeft een algemeen bestuur (AB). Dit AB bestaat uit vier leden. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit het AB. De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Het doel van deze B.V. is drie werk-B.V.'s in stand te houden. Doel van de Avezaath B.V. is het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken. Doel van de Recreatie B.V. (Uit@waarde Events) is het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, het ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen. Doel van de Cellendonk B.V. is het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Rivierengebied.					
Programma	Programma 6					
Relatie met programma	Het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied is onder programma 6 (Sport, cultuur en recreatie) opgenomen. Er is ook een relatie met programma 4 (Economie) vanwege de recreatiemogelijkheden voor bewoners en toeristische activiteiten voor bedrijven.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang	Het Recreatieschap bezit 15 aandelen (33,3%) in de BV Recreatiemaatschappij Rivierenland. De netto vermogenswaarde van de deelneming in de BV Recreatiemaatschappij bedraagt per 31-12-2018 € 27,0 miljoen.					

Regionaal Archief Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Doel van het Regionaal Archief Rivierenland is het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarplassen van de deelnemers en van de archiefbescheiden die daar naartoe zijn overgebracht, evenals het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaarplassen overgebrachte archiefbescheiden.					
Deelnemers/betrokken partijen	Colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel					
Bestuurlijk belang	Elke gemeente is met een lid in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Elk lid heeft één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen, tenzij in de regeling anders is bepaald. Raadsleden hebben geen zitting in het AB, omdat zij geen bevoegdheden hebben overgedragen. De gemeenschappelijke regeling werkt met beeld- en oordeelvormende vergaderingen. In deze vergaderingen kunnen daarvoor aangewezen raadsleden en AB-leden gezamenlijk over de agendapunten van het algemeen bestuur overleggen. Deze vergadering vindt plaats voorafgaand aan de AB-vergadering, zodat de AB-leden de meningen uit de beeld- en oordeelvormende vergadering kunnen betrekken bij de afwegingen die zij in de AB-vergadering maken. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden die door en uit het AB worden aangewezen.					
Programma	Programma 6					
Relatie met programma	Het Regionaal Archief Rivierenland is onder programma 6 (Sport, cultuur en recreatie) opgenomen. Het Regionaal Archief Rivierenland beheert verschillende cultureel historische documenten, waaronder fotoarchieven. In die zin beheert het Regionaal Archief Rivierenland het cultureel erfgoed van de gemeente West Betuwe en de regio Rivierenland. Daarnaast is er ook een relatie met programma 1 (Bestuur en ondersteuning) ten aanzien van de archieffunctie.					
Risico's	Het weerstandsvermogen bedraagt 309.742 euro. De geïnventariseerde risico's zijn op de Adviesnota Weerstandsvermogen gebaseerd, die op 27 november 2014 door het AB is vastgesteld. In 2017 is de Update Risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Het risicoprofiel bedraagt 202.000 euro. Met een weerstandsvermogen van 350.000 euro komt de weerstandsratio uit op 1,53.					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	514	514	436	397	8.855	8.787
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage voor 2019 is inclusief de geraamde hogere bijdrage ten behoeve van de overdracht van de archieven van Lingewaal.					

Belastingsamenwerking Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Het doel van Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) is samen te werken bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.					
Deelnemers/betrokken partijen	De deelnemers zijn het dagelijks bestuur (DB) van Waterschap Rivierenland, het DB van de gemeenschappelijke regeling Avri en de colleges van de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende bestuursorganen zijn in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd, waarbij Waterschap Rivierenland met twee leden is vertegenwoordigd. Alle deelnemers, met uitzondering van Waterschap Rivierenland, hebben één stem. De leden namens Waterschap Rivierenland hebben beiden twee stemmen. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit de voorzitter en twee leden, door en uit het AB gekozen, waarbij ten minste één lid uit de vertegenwoordiging namens Waterschap Rivierenland wordt gekozen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze gemeenschappelijke regeling is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen. Daarnaast is er een relatie met programma 8 (Volksgezondheid en milieu) voor de heffing en inning van de rioolheffing.					
Risico's	De incidentele weerstandscapaciteit van BSR is gelijk aan de post onvoorzien in de begroting. In 2009 is besloten dat er geen algemene reserve bij BSR zal worden gevormd. BSR heeft daardoor geen structurele weerstandscapaciteit. Voor eventuele risico's die niet in de begroting zijn opgenomen, en die niet uit de post onvoorzien kunnen worden gedragen, moeten deelnemers van BSR zelf een voorziening treffen. Risico's met betrekking tot de belastingopbrengsten behoren niet tot de bedrijfsrisico's van BSR, maar tot de bedrijfsrisico's van de deelnemende bestuursorganen.					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12- 2018	31-12- 2019	31-12- 2018	31-12- 2019
	722	714	521	399	12.255	6.595
Toelichting financieel belang	De bijdrage voor West Betuwe heeft betrekking op de taken heffen, invorderen en waarderen. BSR voert voor West Betuwe geen taken uit op het gebied van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).					

Avres						
Vestigingsplaats	Gorinchem					
Doel	Het openbaar lichaam Avres behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers op het gebied van uitkeringsverstrekking, gesubsidieerde arbeid, arbeidsintegratie en -participatie, sociale activering, schuldhulpverlening, sociale kredietverstrekking, educatie, inburgering en kinderopvang in het kader van sociale medische indicatie. Het draagt zorg voor een zo doelmatig mogelijke uitvoering van taken en uitoefening van bevoegdheden op deze terreinen.					
Deelnemers/betrokken partijen	Gemeenten Gorinchem, Molenlanden (Giessenlanden en Molenwaard), Vijfheerenlanden (Leerdam en Zederik) en West Betuwe (Lingewaal).					
Bestuurlijk belang	Het dagelijks bestuur (DB) wordt gevormd door de wethouders Sociale Zaken van de samenwerkende gemeenten. Boven het DB staat het algemeen bestuur (AB). Dit wordt gevormd door de leden van het DB samen met enkele wethouders en gemeenteraadsleden uit de betrokken gemeenten.					
Programma	Programma 7					
Relatie met programma	Avres is onder programma 7 (Sociaal domein) opgenomen. Er is ook een relatie met Programma 4 (Economie) in verband met de het bereiken van een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie.					
Risico's	Er zijn financiële risico's door mogelijke financiële perikelen vanwege een aantal herindelingen in de regio. Er zijn bestuurlijke risico's doordat het om kwetsbare doelgroepen gaat.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	2.738	2.724	6.655	11.659	11.500	9.616
Toelichting financieel belang	De geraamde bijdrage heeft betrekking op de uitvoeringskosten en zijn dus exclusief de lasten van de verstrekkingen.					

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal						
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath					
Doel	Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal houdt samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe de B.V. Recreatiemaatschappij Riviereengebied in stand. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe (Neerijnen) en West Maas en Waal.					
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal heeft een algemeen bestuur (AB). Dit AB bestaat uit acht leden. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit het AB. De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Riviereengebied. Doel van deze B.V. is drie werkB.V.'s in stand te houden. Doel van de Avezaath B.V. is het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken. Doel van de Recreatie B.V. (Uit@waarde Events) is het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, het ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen. Doel van de Cellendonk B.V. is het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Riviereengebied.					
Programma	Programma 6					
Relatie met programma	Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is onder programma 6 (Sport, cultuur en recreatie) opgenomen. Er is ook een relatie met programma 4 (Economie) vanwege de recreatiemogelijkheden voor bewoners en toeristische activiteiten voor bedrijven.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang	Het Recreatieschap bezit 15 aandelen (33,3%) in de BV Recreatiemaatschappij Rivierenland. De netto vermogenswaarde van de deelneming in de BV Recreatiemaatschappij bedraagt per 31-12-2018 € 27,0 miljoen.					

NV / BV

N.V. Alliander						
Vestigingsplaats	Arnhem					
Doel	Doel van Alliander is het leveren van energie. Alliander bestaat uit drie werkmaatschappijen, namelijk Liander (netwerkbeheerder), Liandon (consultancy en advies over de aanleg, de instandhouding en het beheer van complexe energie-infrastructuren en meetdiensten) en Liandyn (actief in onder andere de markt voor verlichting van de openbare ruimte en verkeersregelinstallaties).					
Deelnemers/betrokken partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (± 45%), Friesland (± 13%), Noord-Holland (± 9%) en de gemeente Amsterdam (± 9%). De overige 24% van de aandelen zijn in handen van 51 gemeenten in Gelderland, Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland, de gemeente Amersfoort, de provincie Flevoland en twee houdstermaatschappijen van gemeenten in de Kop van Noord-Holland en de Rijn- en Bollenstreek.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 233.211 aandelen Alliander. Dit is 0,170 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen,					
Risico's						
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	4.129 mln	4.224 mln	4.216 mln	4.567 mln
Toelichting financieel belang	Voor 2019 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 155.900.					

Vitens NV						
Vestigingsplaats	Utrecht					
Doel	Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.					
Deelnemers/betrokken partijen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als een naamloze vennootschap.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe is houder van 34.717 aandelen in deze vennootschap.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	Op grond van artikel 3 van de overeenkomst met Vitens staat de gemeente garant, naar rato van het aantal aansluitbare percelen, voor de restantschuld van leningen die Vitens, ten behoeve van de drinkwatervoorziening heeft gesloten. De omvang van de garantie bedroeg per 31 december 2018 ongeveer 240.000 euro.					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang	Voor 2019 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 49.298.					

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)						
Vestigingsplaats	Den Haag					
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang (publieke sector). Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.					
Deelnemers/betrokken partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.					
Bestuurlijk belang	De aandelen BNG Bank zijn voor de helft in handen van gemeenten en provincies. De andere helft is in handen van de Staat. De gemeente West Betuwe heeft zeggenschap via het stemrecht op de 60.255 aandelen die zij in bezit heeft. De gemeente West Betuwe heeft geen afvaardiging in het bestuur van BNG Bank.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's						
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	5.066	4.962	132,5	144,7
Toelichting financieel belang	De dividenduitkering over 2019 van BNG bank is uitgesteld naar 1 oktober 2020, dit heeft te maken met het coronavirus.					

Merwede Lingelijn B.V.						
Vestigingsplaats	Gorinchem					
Doel	De Merwede Lingelijn B.V. heeft als doel de voorbereiding en realisatie van de verbeteringen aan de infrastructuur van en rond de spoorlijn Dordrecht-Geldermalsen (Merwede-Lingelijn) en het verrichten van alle verdere handelingen die met dit doel in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. De gemeenten geven de Beheer B.V. opdracht voor het realiseren van de verschillende projecten aan de spoorlijn en de stations. Daartoe heeft elke gemeente een realisatieovereenkomst met de Beheer B.V. afgesloten, voor zover het projecten betreft op het grondgebied van de desbetreffende gemeente. De Beheer B.V. is namens de gemeenten opdrachtgever van de provincie Zuid-Holland; de provincie is verantwoordelijk voor het doen realiseren van de gedeeltelijke spoorverdubbeling, de aanpassing van bepaalde treinhalttes, de realisatie van een nieuwe treinhalte en de beveiliging van een aantal overwegen, waaronder die in Beesd.					
Deelnemers/betrokken partijen	De gemeenten langs de Merwede-Lingelijn: Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam en West Betuwe.					
Bestuurlijk belang	Het maatschappelijke kapitaal van de B.V. bedraagt 1.000.000 euro verdeeld in 1.000.000 aandelen van 1 euro. Het geplaatste kapitaal bedraagt 250.000 euro. De participatie in het geplaatste kapitaal is op het aandeel van elke gemeente in de te realiseren projecten gebaseerd. De gemeente West Betuwe heeft 6.000 aandelen. Dit is 2,4 procent van het aantal uitstaande aandelen. Dordrecht heeft 7.275 aandelen, Sliedrecht 101.575 aandelen, Hardinxveld-Giessendam 50.100 aandelen, Gorinchem 50.950 aandelen en Leerdam 30.525 aandelen.					
Programma	Programma 3					
Relatie met programma	De Merwede Lingelijn als openbaar vervoersvoorziening behoort in de eerste plaats in programma 3 (Verkeer). De kwaliteitsverbetering van deze spoorlijn heeft ook een relatie met programma 2 (Veiligheid).					
Risico's						
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
		0	200	200	0	0
Toelichting financieel belang	In 2019 worden vanuit de Merwede Lingelijn B.V. geen kosten aan de gemeente West Betuwe in rekening gebracht.					

NV Eneco						
Vestigingsplaats	Rotterdam					
Doel	ENECO is energieleverancier in een volledig door de markt gedreven omgeving.					
Deelnemers/betrokken partijen	53 Nederlandse gemeenten.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 16.875 aandelen ENECO. Dit is 0,339 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	Geen					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	2.939 mln	2.937 mln	505 mln	767 mln
Toelichting financieel belang	Voor 2019 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 210.402.					

NV Stedin						
Vestigingsplaats	Rotterdam					
Doel	De hoofdactiviteiten van Stedin zijn het transport van gas en elektriciteit naar particulieren en bedrijven, evenals het aanleggen, onderhouden en toekomstbestendig maken van elektriciteits- en gasnetten.					
Deelnemers/betrokken partijen	53 Nederlandse gemeenten.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 16.875 aandelen ENECO. Dit is 0,339 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	Geen					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	2.699 mln	2.949 mln	4.292 mln	4.340 mln
Toelichting financieel belang	Voor 2019 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 95.175.					

Overige Samenwerkingsvorm

Nuval						
Vestigingsplaats	Barneveld					
Doel	Nuval is een aandeelhoudersplatform van Vitens en Alliander, die namens een aantal gemeenten met één stem binnen het grootaandeelhoudersoverleg van Alliander optreedt, zodat deze (kleine) gemeenten meer invloed kunnen uitoefenen.					
Deelnemers/betrokken partijen	De gemeenten Aalten, Almere, Apeldoorn, Barneveld, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Dronten, Duiven, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hatterem, Lelystad, Lochem, Montferland, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Rheden, Rijnwaarden, West Betuwe, Westervoort, Winterswijk, Zeewolde, Zevenaar en Zutphen.					
Bestuurlijk belang	West Betuwe bezit 233.211 aandelen Alliander; binnen Nuval is dat 1,86 procent van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers. West Betuwe bezit 34.717 aandelen Vitens; binnen de Nuval is dat 2,0 procent van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze samenwerking is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's						
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	2		n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Toelichting financieel belang						

Verenigingen en stichtingen

Stichting Logistieke Hotspot						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Doel van de stichting is het verkrijgen en administreren van aandelen in het kapitaal van de B.V. Logistieke Hotspot Rivierenland, het uitoefenen van financiële rechten en vermogensrechten op deze aandelen en het uitoefenen van de zeggenschapsrechten op deze aandelen. Iedere deelnemer krijgt certificaten van aandelen, die door de Stichting Logistieke Hotspot Rivierenland worden uitgegeven. Er is geen directe relatie tussen de B.V. en de certificaathouders.					
Deelnemers/betrokken partijen	Het bestuur bestaat uit zes verschillende 'bloedgroepen': de groep gemeenten, de Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland N.V., de groep logistieke bedrijven, de groep ontwikkelaars, bouwbedrijven, installatiebedrijven, de agro-bedrijven en de groep financiële instellingen en overige partijen.					
Bestuurlijk belang	Elke groep heeft het recht van één bestuurslid in de stichting. Het gewicht van de stem van de groep gemeenten is 20 procent van het totaal aantal stemmen. De groep gemeenten heeft 2 procent van de uitgegeven certificaten. De certificaten geven geen vergaderrecht in de algemene vergadering van de B.V.					
Programma	Programma 4					
Relatie met programma	Deze deelname is onder programma 4 (Economie) opgenomen.					
Risico's						
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting financieel belang	Een aandeel in de BV is nominaal € 1,-. Er zijn in zijn totaliteit 100.000 aandelen uitgegeven, tegen een waarde van € 6,75. De groep gemeenten heeft 2.000 certificaten (totaal aantal van deze groep). De gemeente West Betuwe heeft 200 certificaten.					

Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden						
Vestigingsplaats	Arkel					
Doel	Het bestuur van de Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de instandhouding van de scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeenten Molenlanden (Giessenlanden en Molenwaard), Vijfheerenlanden (Leerdam, Vianen en Zederik) en West Betuwe (Lingewaal), evenals voor het geven van onderwijs conform de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs in deze 24 scholen.					
Deelnemers/betrokken partijen	Gemeenten Molenlanden (Giessenlanden en Molenwaard), Vijfheerenlanden (Leerdam, Vianen en Zederik) en West Betuwe (Lingewaal).					
Bestuurlijk belang	De Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden wordt bestuurd door een algemeen bestuur van vijf personen, onder wie een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. Het bestuur is samengesteld uit bestuurders die door de gemeenten zijn benoemd. West Betuwe wordt door een van de wethouders vertegenwoordigd.					
Programma	Programma 5					
Relatie met programma	Deze stichting is onder programma 5 (Onderwijs) opgenomen.					
Risico's						
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2019	Werkelijke bijdrage 2019	Werkelijk Eigen vermogen		Werkelijk Vreemd vermogen	
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
	0	0	2.653	3.137	4.053	4.518
Toelichting financieel belang	Niet van toepassing. Het is een zelfstandige stichting die het openbaar primair onderwijs in stand houdt					

Grondbeleid

De ambitie van West Betuwe

Het grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke ontwikkelingen in West Betuwe. De gemeente heeft samen met de samenleving een agenda voor de toekomst voor de kernen en het buitengebied opgesteld.

Bij de ruimtelijke agendapunten zullen wij vaststellen welke instrumenten van het grondbeleid worden ingezet passend bij het beoogde beleidsdoel en de financiële mogelijkheden.

In grote lijnen kan de gemeente actief grond aankopen, bouwrijp maken en uitgeven, of een faciliterende rol spelen door het bestemmingsplan vast te stellen en tot het kostenverhaal over te gaan. De gemeente kan ook met een projectontwikkelaar een samenwerkingsverband aangaan. Steeds geldt dat plannen en projecten verantwoord betaalbaar moeten zijn en dat externe initiatieven voor de gemeente kostendekkend moeten zijn. Winsten uit grondexploitaties worden in de algemene reserve grondexploitaties (ARG) ondergebracht. Hieruit worden ook de risico's en eventuele verliezen uit grondexploitaties geheel of gedeeltelijk gedekt. Dit moet leiden tot een flexibel en voor elke situatie passend, financieel verantwoord grondbeleid, waarover de gemeente open zal communiceren.

In 2020 is er gestart met het opstellen van een vernieuwde Nota Grondbeleid waarin de ambities, beleidsdoelen en werkwijze van West Betuwe.

Beleidskaders

Geldermalsen (voormalig)	Vaststellingsdatum
Nota Grondbeleid 2016-2020*	September 2016
Actualisatie gebruik gemeentegrond 2017	Voorjaar 2017
De ruimtelijke visie 'Lekker leven langs de Linge'	Voorjaar 2009
Lingewaal (voormalig)	Vaststellingsdatum
Nota Grondbeleid*	Oktober 2014
Nota Bovenwijks	Oktober 2014
Snippergroenbeleid	2013
Neerijnen (voormalig)	Vaststellingsdatum
Nota Grondbeleid*	April 2016
Nota Bovenwijkse Zaken	Februari 2010
Snippergroenbeleid	Augustus 2015

* Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuwe nota Grondbeleid waarin de herijkte koers van West Betuwe zal worden vastgelegd.

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het doel is de grondprijzen te harmoniseren.	
Het resultaat zal zijn dat we de grondprijzen vaststellen en hierover een grondprijnsbrief uitbrengen.	
In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen en is opdracht gegeven voor het opstellen van een Nota grondbeleid. In deze Nota grondbeleid stellen we o.a. de methodieken voor die we gebruiken om de grondprijzen voor West Betuwe te bepalen. Deze methodieken kunnen verschillen per functie. In het participatieproces van de nota grondbeleid, consulteren we de gemeenteraad in de beeldvormende raad. De nota grondbeleid stellen we aan de raad ter vaststelling voor in 2020. De grondprijnsbrief koppelen we hieraan.	
Het doel is een nota grondbeleid voor te bereiden.	
Het resultaat zal zijn dat we de agenda voor een nota grondbeleid vaststellen, in samenwerking met bestuurders, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie	
We hebben de voorbereiding in 2019 opgepakt. De bespreking van de uitgangspunten vindt plaats in de beeldvormende raad in 2020.	
Het resultaat zal ook zijn dat we verschillende kaders voor het grondbeleid vaststellen, eveneens in samenspraak met bestuurders, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie.	
In het najaar van 2019 zijn voorbereidingen gestart. Na de eerste inventarisatie van (ruimtelijke) ambities en opgaven en het huidige grondbeleid, is in het voorjaar 2020 gestart met het participatieproces met stakeholders. In de beeldvormende raad in 2020 vindt dit proces plaats met de raad. Planning is dat de nota grondbeleid in 2020 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden.	
Het doel is een uniform grondexploitatiemodel vast te stellen en de financiële parameters daarbij uniform te gebruiken.	
Het resultaat zal een uniform gebruik zijn van de financiële parameters. Dit betekent een versoepeling van de consolidatie van grondexploitaties en een open communicatie met de afdeling Financiën en de accountants.	
Uitgangspunten voor actualisatie grondexploitaties accorderen wij jaarlijks bij de actualisatie van de grondexploitaties en nemen we mee in de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG). Voor het eerst in West Betuwe vond dit plaats bij de aanbidding van de Meerjarenprognose 2019 in de raadsvergadering van oktober 2019. Voor de actualisatie per 1-1-2020 van de grondexploitaties, zijn de uitgangspunten opgenomen in het MPG 2020. Deze MPG leggen wij aan de raad voor tegelijkertijd met de jaarrekening 2019 in juni 2020. Voor de komende jaren hanteren we deze werkwijze.	
Het resultaat zal ook een uniform gebruik zijn van één grondexploitatie-model. Dit betekent eenduidigheid voor de medewerkers van planeconomie, financiën en grondzaken.	
De grondexploitaties West Betuwe zijn in de zomer 2019 opgenomen in het grondexploitatie model de Grexmanager van Metafoor. In de raadsvergadering van oktober 2019 is dit aan de raad gerapporteerd bij de Meerjarenprognose grondexploitaties 2019.	

Het doel is het snippergroenbeleid te harmoniseren.

Het resultaat zal zijn dat we het snippergroenbeleid vaststellen, evenals een uitvoeringsprogramma voor de aanpak van het niet afgesproken gebruik van gemeentegrond.	
We troffen voorbereidingen voor het opstellen van een Nota Snippergroen. Een harmonisatie nota met een heldere lijn hoe we willen omgaan met snippergroen in onze jonge gemeente. Aanpak van gebruik van gemeentegrond zonder afspraak koppelen we daaraan De nota stellen we vast in 2020.	
Het resultaat zal ook zijn dat we in een deel van de gemeente de bestaande aanpak van het niet afgesproken gebruik van gemeentegrond voortzetten.	
Een aantal dossiers kent een langere doorlooptijd dan gepland door o.a. bezwaren, extra dossieronderzoek. De verwachting is dat hierdoor het project tot medio 2021 doorloopt. De kernen Geldermalsen en Meteren zijn afgerond op een enkel dossier na. We hebben voor de aanpak van ingebruik genomen gronden besloten dezelfde beleidslijn te hanteren als in de voormalige gemeente Geldermalsen.	

Prognose van de resultaten van grondexploitaties

Parameters grondexploitatie per gemeente

De gehanteerde parameters bij grondexploitaties spelen een belangrijke rol en hebben invloed op het (geraamde) resultaat. Vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat de discontovoet voor alle grondexploitaties 2 procent bedraagt. Andere indexcijfers die bij de bepaling van het resultaat een rol spelen, zijn de stijging van de kosten voor het aanleggen van de voorzieningen binnen het gebied en de te maken plankosten. Daarnaast zijn de indexcijfers voor opbrengstenstijging en de rente van belang. Voor de actualisaties van de grondexploitaties per 1 januari 2020 zijn eenduidige parameters gekozen en is de rente bepaald op basis van de geharmoniseerde gemeente West Betuwe. Resumerend:

Gehanteerde parameters 2020	
Kostenstijging	
- Middellange termijn (2020 - 2023)	2,50%
- Lange termijn (2024 en verder)	2,00%
Opbrengstenstijging	
- Middellange termijn (2020 - 2023)	1,50%
- Lange termijn (2024 en verder)	1,00%
Rente (langjarig)	1,25%
Disconteringsvoet	2,00%

Afwijkingen bovengenoemde kosten- en opbrengstenstijging zijn mogelijk indien hier gegronde redenen voor zijn.

Resultaten

De gemeente West Betuwe kent onderstaande grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als Bouwgrond in Exploitatie (BIE-grex). In onderstaande tabel zijn de boekwaarden, te realiseren kosten en opbrengsten, verwacht resultaat op eindwaarde en nette contante waarde (tegen de in het BBV voorgeschreven disconteringsvoet van 2%) weergegeven. Op verschillende grondexploitaties is al tussentijdse winstneming toegepast, conform BBV regelgeving. Voor grondexploitaties met een negatief resultaat zijn verliesvoorzieningen getroffen. De getroffen verliesvoorzieningen zijn gebaseerd op de netto contante waarde per 1 januari 2020. In totaal zijn er voor de verliesgevendende complexen per

31 december 2019 verliesvoorzieningen aanwezig van in totaal 21.024.110 euro. Op de balans zijn de voorzieningen in aftrek gebracht op de bruto boekwaarde. Het resultaat op netto contante waarde (NCW) prijspeil 1 januari 2020 bedraagt 17.333.000 euro negatief. Ten opzichte van het verwachte resultaat per 1 januari 2019 bij de jaarrekening 2018 van 16.541.000 euro betekent dit een verslechtering van het resultaat per 1 januari 2019 met 789.000 euro. Dit (negatieve) verschil is de opsomming van de mutaties van alle grondexploitaties, zowel positieve als negatieve. Omvangrijke negatieve mutaties zijn zichtbaar bij de grondexploitaties Hogeland III, Molenblok, Slingerbos, Hondsgemet-Noord en Hondsgemet-Zuid. Voor Molenblok en Slingerbos geldt dat dit onder andere wordt veroorzaakt door een andere invulling van de Dijkzone, wat leidt tot hogere uitgaven voor bouwen en woonrijp maken en plankosten. Voor Hondsgemet-Noord geldt dat dit hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door het toerekenen van een lagere indexatie aan de grondopbrengsten vanuit het voorzichtigheidsprincipe. De reden voor de 'verslechtering' bij Hogeland III en Hondsgemet-Zuid betreft het (verplicht) nemen van tussentijdse winst. Bij de grondexploitatie Hogeland III van 774.000 euro, bij de grondexploitatie Hondsgemet-Zuid van 185.000 euro. In feite is tussentijdse winst geen kostenpost, maar het voortijdig toerekenen van winst, waardoor het boekhoudkundig een minpost is. Anderzijds profiteert de grondexploitatie De Plantage van de stijgende VON-prijzen in de regio, waardoor (onder andere) de grondexploitatie verbetert met 203.000 euro. Ook Centrumplan Vuren laat een positieve ontwikkeling zien. Dit positieve verschil wordt veroorzaakt door enkele meevallers met betrekking tot civiele werkzaamheden. Voor een uitgebreidere toelichting per grondexploitatie wordt verwezen naar de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) 2020.

Resultaat	<i>Eindjaar</i>	<i>Boek waarde</i> <i>1-1-2019</i>	<i>Verminderen en</i> <i>vermeerderingen</i>	<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2019</i>	<i>Te realiseren</i> <i>kosten</i>	<i>Te realiseren</i> <i>Opbrengsten</i>	<i>Resultaat</i> <i>Eind waarde</i>	<i>Resultaat</i> <i>Netto contante waarde</i>
Woningbouw								
Achter het Dorpshuis, Spijk	2022	20.000	0	20.000	-543.000	659.000	135.000	128.000
Centrumplan, Vuren	2021	-920.000	-389.000	-1.309.000	-669.000	1.487.000	-491.000	-472.000
De Eng II, Asperen	2020	-462.000	-32.000	-494.000	-34.000	568.000	41.000	40.000
De Plantage, Geldermalsen	2036	-47.476.000	2.951.000	-44.525.000	-51.362.000	71.574.000	-24.313.000	-17.364.000
Haaften Noord, Haaften	2021	-1.039.000	-6.000	-1.045.000	-91.000	524.000	-612.000	-588.000
Herwijnen-Oost, Herwijnen	2022	-3.062.000	-97.000	-3.159.000	-1.217.000	4.939.000	562.000	530.000
Hogeland III, Heukelum	2021	206.000	186.000	392.000	-221.000	309.000	479.000	461.000
Klingenberg Noord, Tuil	2026	-933.000	-45.000	-978.000	-437.000	1.170.000	-245.000	-213.000
Mackaylaan, Ophemert	2020	-115.000	-2.000	-117.000	-45.000	346.000	184.000	181.000
Molenblok, Varik	2028	-3.368.000	-88.000	-3.456.000	-2.658.000	3.901.000	-2.213.000	-1.852.000
Slingerbos, Ophemert	2028	-2.636.000	-139.000	-2.775.000	-2.477.000	5.094.000	-159.000	-228.000
Bedrijventerrein								
Homburg-Noord, Beesd	2020	-565.000	-20.000	-585.000	-162.000	433.000	-314.000	-307.000
Hondsgemet-Noord, Geldermalsen	2029	-13.927.000	-331.000	-14.258.000	-14.303.000	29.680.000	1.119.000	918.000
Hondsgemet-Zuid, Geldermalsen	2021	-5.394.000	-314.000	-5.708.000	-1.745.000	8.948.000	1.494.000	1.436.000
Totaal		-79.671.000	1.674.000	-77.997.000	-75.964.000	129.632.000	-24.333.000	-17.330.000

Bij de verliesvoorzieningen voor de verliesgevende complexen is gekozen voor de netto contante waarde van het verlies per 1 januari 2020. Dit houdt in dat jaarlijks ten laste van het resultaat er een dotatie van 2% aan de verliesvoorzieningen zal moeten plaatsvinden zodat aan het eind van de looptijd van het betreffende plan de voorziening zodanig is dat deze het verlies aan het eind van de looptijd precies kan opvangen. Voor 2020 gaat het om een toe te voegen bedrag van 420.482 euro (2% over 21.024.110 euro).

Jaarrekening

Jaarrekening overzicht

Overzicht van baten en lasten

De lasten en baten conform BBV per programma zijn hieronder weergegeven.

Programma	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen (x € 1.000)			
Lasten			
Bestuur en Ondersteuning	-8.252	-9.218	-7.863
Veiligheid	-4.820	-5.226	-5.228
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-10.100	-13.105	-10.840
Economie	-7.333	-8.086	-1.133
Onderwijs	-5.972	-5.537	-5.072
Sport, Cultuur en Recreatie	-7.700	-8.675	-8.888
Sociaal Domein en Volksgezondheid	-39.780	-40.888	-41.981
Duurzaamheid en Milieu	-13.670	-13.753	-12.570
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	-10.271	-19.461	-14.891
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	-3.524	-4.774	-3.448
Overhead	-11.710	-12.445	-12.070
Vennootschapsbelasting	0	0	49
Onvoorzien	-250	0	0
Totaal lasten	-123.379	-141.166	-123.934
Baten			
Bestuur en Ondersteuning	679	671	730
Veiligheid	28	28	48
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	675	1.475	3.209
Economie	7.112	7.721	1.059
Onderwijs	985	763	868
Sport, Cultuur en Recreatie	554	774	1.076
Sociaal Domein en Volksgezondheid	8.931	9.146	8.665
Duurzaamheid en Milieu	13.954	13.957	12.066
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	7.048	16.728	13.207
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	84.143	85.840	87.189
Overhead	86	61	825
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0
Totaal baten	124.196	137.165	128.943
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	817	-4.000	5.010
Toevoegingen aan reserves	-9.844	-12.975	-12.731
Onttrekkingen van reserves	10.252	16.975	12.712
Gerealiseerd resultaat	1.225	0	4.991

Binnen het programma Bestuur en Ondersteuning zijn de bedragen van overhead uitgezonderd en binnen Financiering en Algemene dekkingsmiddelen zijn de bedragen van heffing VPB en onvoorzien uitgezonderd.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 2 januari 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Harmonisatie beginbalans per 1 januari 2019

De grondslagen van de balansen van de 3 voorgaande gemeenten zijn bij het inbrengen naar de nieuwe gemeente West Betuwe geharmoniseerd. In beginsel heeft dit geen effect op het gepresenteerde en vastgestelde resultaat 2018. Bij twee onderdelen is er achteraf nog wel een verschil in het resultaat over 2018, namelijk bij de volgende balansposten:

Verliesvoorzieningen grondexploitatie voormalig Neerijnen

In de voormalige gemeenten Geldermalsen en Lingewaal was de eerste aanleg van riolering in het GRP/WRP opgenomen en niet in de grondexploitatie. Door de toekomstige uitgaven voor riolering uit de exploitatieopzetten te halen, worden de verliesvoorzieningen vanuit Neerijnen 352.434 euro lager en het te verdelen resultaat 2018 met hetzelfde bedrag hoger.

Verliesvoorziening Centrumplan Vuren

In de voormalige gemeenten Geldermalsen en Neerijnen waren de verliesvoorzieningen voor de verlieslatende complexen gebaseerd op de netto contante waarde per 1 januari 2019, terwijl dit in Lingewaal was gebaseerd op de eindwaarde. Door de wijziging valt de voorziening voor Lingewaal 33.972 euro lager uit en wordt het te verdelen resultaat 2018 met hetzelfde bedrag hoger.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Resultaten uit de jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen worden als bate of last genomen op het moment waarop de jaarrekeningen worden vast gesteld door de algemene besturen van de betreffende regelingen.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling. In de jaarrekening 2019 is rekening gehouden met het accres volgens de septembercirculaire 2019.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op

basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dan wordt er wel een verplichting opgenomen.

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verdeling taakvelden over de programma's

In beginsel wordt een taakveld aan slechts één programma toegerekend. Een uitzondering hierop is taakveld 0.10 (mutaties reserves). Dit taakveld wordt toegerekend aan de programma's waarop de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves betrekking hebben.

Opbouw programma's

In overzicht 1.1 worden de onderdelen/taakvelden Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien apart in beeld gebracht. In de overige tabellen maken de lasten en baten van het taakveld Overhead onderdeel uit van programma 1 (Bestuur en Ondersteuning). De lasten en baten van de taakvelden Vennootschapsbelasting en Onvoorzien maken onderdeel uit van programma 10 (Financiering en Algemene dekkingsmiddelen).

Overhead

De kosten van overhead worden in beginsel niet meer verdeeld over de andere taakvelden en daarmee ook niet over de programma's, maar worden gepresenteerd in een afzonderlijk overzicht.

Een uitzondering betreft de toerekening van de overhead aan de grondexploitatie (taakveld 3.2 en 8.2). Vanuit taakveld 0.4 (Overhead) wordt in 2019 een bedrag van 296.076 euro aan de grondexploitatie toegerekend.

De directe personeelskosten van medewerkers die direct aan een programma/taakveld werken worden wel aan dat betreffende programma/taakveld toegerekend.

Toelichting op de financiële afwijkingen

Bestuur en Ondersteuning

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Bestuur en Ondersteuning	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x € 1.000)			
0.1 Bestuur	-6.867	-7.383	-6.016
0.2 Burgerzaken	-1.385	-1.835	-1.847
0.4 Overhead	-11.710	-12.445	-12.070
Totaal Lasten	-19.962	-21.663	-19.933
Baten (x € 1.000)			
0.1 Bestuur	33	5	-17
0.2 Burgerzaken	646	666	747
0.4 Overhead	86	61	825
Totaal Baten	765	732	1.555
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-19.197	-20.931	-18.377
Totaal toevoegingen	-4.115	-3.870	-3.872
Totaal onttrekkingen	3.907	4.328	2.189
Gerealiseerd resultaat	-19.405	-20.473	-20.061

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 1 Bestuur en Ondersteuning	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen	I		808.000
Vergoeding raads- en commissieleden	I	51.000	
Accountantskosten	I		68.000
Wethouderspensioenen	I	781.000	
Bijdrage Regio Rivierenland	I	45.000	
Basisadministratie persoonsgegevens	I		32.000
Producten burgerzaken	I		34.000
Overheadkosten	I/S		340.000
Diverse kleine verschillen	I		7.000
Subtotaal		877.000	1.289.000
Totaal saldo verschillen			412.000

Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen

Vanuit de voormalige gemeenten zijn er diverse voorzieningen gevormd om de lasten van (groot) onderhoud van diverse kapitaalgoederen over een aantal jaren te egaliseren. Deze voorzieningen zijn ingesteld op basis van een beheerplan van het betreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan moet actueel zijn en er moet een directe relatie zijn tussen de financiële onderbouwing van het beheerplan en de omvang van de voorziening. Vanwege de fusie zijn we bezig met het harmoniseren van de diverse beheerplannen. Dit betekent dat we voor de onderbouwing van de huidige voorzieningen nog gebruik maken van de oude beheerplannen. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31-12-2019 moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, stellen we voor om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve. Na vaststelling van de nieuwe beheerplannen worden de gelden vanuit de reserve weer gestort in de betreffende voorziening. In Programma 1 betreft dit de vrijval van het saldo in de voorziening voor de gebouwen Kuipershof 2 en 4.

Vergoeding raads- en commissieleden

Bij de raads- en commissieleden is er sprake van ongeveer 51.000 euro aan hogere lasten. Voor 3.000 euro wordt dit veroorzaakt door hogere presentiegelden voor de burgerleden en het restant wordt veroorzaakt door de vergoedingen die zijn verstrekt op basis van de nieuw vastgestelde Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019 door de raad op 26 november 2019.

Accountantskosten

In 2019 hebben we 91.500 euro uitgegeven aan accountantskosten, waarvan 36.500 euro controlekosten over het jaar 2018 betrof. De controle over het boekjaar 2019 wordt in de eerste helft van 2020 afgerond. Ten opzichte van de begroting ontstaat daardoor een voordeel van 67.670 euro.

We verwachten voor de controle over het boekjaar 2019 in 2020 nog minimaal 65.000 euro te moeten betalen. Omdat we in het dekkingsplan van de begroting 2020 het budget voor de controlekosten vanaf 2020 verlaagd hebben, is dit niet toereikend.

Daarom stellen we voor het restantbudget van 67.670 euro over 2019 over te hevelen naar 2020.

Wethouderspensioenen

Het tekort van 781.000 euro wordt vooral veroorzaakt doordat er aanzienlijke extra stortingen hebben plaatsgevonden voor de voormalige wethouders. Deze stortingen worden veroorzaakt door de lage rekenrente waarmee moet worden gerekend en de toegenomen levensverwachtingen. De extra lasten bestaan uit de volgende onderdelen:

	Begroting na wijziging	Realisatie 2019	Verschil
Opbouw pensioenverplichtingen huidige wethouders	-176.000	-172.000	4.000
Opbouw pensioenverplichtingen vm Geldermalsen	-93.000	-343.000	-250.000
Opbouw pensioenverplichtingen vm Neerijnen	-24.000	-486.000	-462.000
Opbouw pensioenverplichtingen vm Lingewaal	-13.000	-86.000	-73.000
Totaal	-306.000	-1.087.000	-781.000

De extra lasten voor voormalig Lingewaal zijn relatief laag omdat er alleen een (spaar)voorziening is voor de op 31 december 2018 in dienst zijnde wethouders. De pensioenlasten voor de overige wethouders zijn in de exploitatie opgenomen, waardoor hier geen voorziening aanwezig hoeft te zijn. Voor de begroting 2021 zal op basis van de Nota reserves en Voorzieningen geharmoniseerd worden en de financiële effecten inzichtelijk worden gemaakt.

Regio Rivierenland

Het betreft hier een afrekening van 45.000 euro over 2018, welke na het vaststellen van de jaarrekening 2018 bekend is geworden. Het gaat hierbij om een btw bedrag van 28.000 euro die niet in de jaarrekening 2018 van Lingewaal was opgenomen en een lagere uitkering van het resultaat 2018 aan de deelnemende gemeenten.

Basisadministratie persoonsgegevens

Dit jaar zijn de kosten (incidenteel) sterk achtergebleven ten opzichte van de ramingen. Van het geraamde budget van 36.000 euro is ruim 32.000 euro (nog) niet besteed. Vooralnog wordt dit voordeel als incidenteel aangemerkt, omdat er nog geen referentiekader is.

Producten burgerzaken

Door onder andere een toename van het aantal werkzaamheden voor de burgerlijke stand alsook voor reisdocumenten en tariefaanpassingen is er een voordeel op dit onderdeel. Vooralnog wordt dit voordeel als incidenteel aangemerkt, omdat er nog geen referentiekader is.

Overheadkosten

Bij de overheadkosten is er sprake van een voordeel van 340.000 euro. Dit voordeel bestaat uit de volgende onderdelen:

Overhead	Vershil
Onderhoud vm gemeentehuis Lingewaal	108.000
Kantoorkosten	63.000
Werkkostenregeling	148.000
Cursussen en conferenties	178.000
Communicatie en voorlichting	33.000
Interne kwaliteitszorg	54.000
ICT	-322.000
Overige lasten	78.000
Totaal	340.000

Onderhoud voormalig gemeentehuis Lingewaal

De kosten van onderhoud van dit kantoorpand laten een financiële meevaller zien van ongeveer 108.000 euro. Dit komt vooral doordat wij geen planmatig onderhoud meer hebben uitgevoerd. Dit vanwege het feit dat we de verkoop van het voormalige gemeentehuis in Asperen voorbereiden. Deze lagere uitgaven leiden bij programma 10 overigens tot een nadeel doordat er minder onderhoudslasten uit de onderhoudsvoorziening worden onttrokken.

Kantoorkosten

De kosten van drukwerk en portokosten vallen eveneens lager uit. De besparing van ongeveer 52.000 euro is grotendeels toe te schrijven aan de gemeentelijke samenvoeging. Minder portokosten als gevolg van minder verstuurde gemeentelijke correspondentie, verdergaande digitalisering en minder kopieerkosten zijn hier debet aan. Op andere onderdelen is er nog een onderuitputting van 11.000 euro. De inschatting is dat het budget structureel met 26.000 euro verlaagd kan worden.

Werkkostenregeling:

Van de fiscus mogen wij bepaalde onkosten tot 1,2 procent van de loonsom belastingvrij vergoeden aan het bestuur en de medewerkers. Van de onkosten die boven de drempel van 1,2 procent uitkomen betalen we 80 procent belasting. In het verleden is gebleken dat de drempel van 1,2 procent erg laag is en dat extra kosten jaarlijks voorkomen. De drie oude gemeenten hebben hiervoor een budget opgenomen in hun begrotingen. Deze budgetten zijn samengevoegd tot het huidige budget van ruim 195.000 euro. Een groot onderdeel van de extra kosten zijn de vergoedingen aan het bestuur. Elke gemeente heeft hiermee te maken. De verhouding totale loonsom versus onkostenvergoeding bestuur valt bij een kleinere gemeente nadeliger uit dan bij een grotere gemeente. West Betuwe heeft hierdoor een voordeel ten opzichte van de drie oude gemeenten. Het voordeel is ruim 148.000 euro. De werkkostenregeling is een open einde regeling, de uitgaven verschillen elk jaar. We hebben nog weinig ervaringscijfers maar we verwachten dat circa 130.000 euro hiervan structureel is.

Cursussen en conferenties

In het jaar 2019 zat veel tijd en energie in het vormen van de nieuwe teams en met elkaar ontdekken wat er nodig is om de teams te kunnen door ontwikkelen. Daardoor is er over de gehele linie in 2019 minder tijd geïnvesteerd in functionele en ontwikkelgerichte opleidingen. Dit met uitzondering van het Publieke Domein en het Sociale Domein omdat in deze domeinen veel nieuwe medewerkers zijn gestart waarvoor aanvullende opleidingen en trainingen noodzakelijk waren. In de tweede helft van 2019 starten we met het opstellen van een organisatie ontwikkelplan dat in 2020 en volgende mede richting moet geven aan een organisatie breed en individueel opleidingsplan. Het voordeel voor 2019 van 178.000 euro valt incidenteel vrij.

Communicatie en voorlichting

Als gevolg van lagere kosten voor drukwerk, advertentiekosten, vallen de (externe) kosten voor communicatie en voorlichting in 2019 circa 33.000 euro lager uit. Dit structurele voordeel is vanaf 2020 meegenomen bij de ombuigingsoperatie.

Interne kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg is er sprake van de volgende (incidentele) voordelen:

	Begroting na wijziging	Realisatie 2019	Verschil
Kosten vraaggerichte dienstverlening	-36.000	-2.000	34.000
Risicomangement	-5.000	0	5.000
Klanttevredenheidsonderzoek (2 jaarlijks budget)	-15.000	0	15.000
Totaal	-56.000	-2.000	54.000

ICT

Voor de toekomstige uitgaven in de ICT omgeving (vervanging van apparatuur infrastructuur en software) is bij de voormalige gemeente Geldermalsen een reserve ingesteld om de lasten van de investeringen te kunnen dekken. Deze reserve is overgegaan naar West Betuwe (saldo van de reserve op 1-1-2019: 1.160.452 euro). De gemeenten Neerijnen en Lingewaal beschikten niet over een soortgelijke reserve; deze gemeenten hadden stelposten in de exploitatie opgenomen.

In 2019 is de ICT omgeving verder geharmoniseerd en hiervoor zijn eenmalige kosten gemaakt. Omdat de kosten van de uitwerking van de harmonisatie bestaan uit diverse soorten kosten (gelijkschakeling van licenties, inzet van personeel en uitgaven aan infrastructuur) en de budgetten voor de dekking zowel uit de exploitatie als ook uit de bestemmingsreserve komt zijn er in 2019 geen aanpassingen op de exploitatiebegroting van West Betuwe aan de raad aangeboden.

In 2019 is er per saldo door de harmonisatie 322.256 euro meer uitgegeven aan ICT gerelateerde kosten. Deze meerkosten willen we bij de resultaatbestemming 2019 onttrekken aan de Bestemmingsreserve dekking afschrijvingslasten ICT.

Veiligheid

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Veiligheid	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-4.063	-3.991	-3.972
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-757	-1.235	-1.256
Totaal Lasten	-4.820	-5.226	-5.228
Baten (x 1.000)			
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0
1.2 Openbare orde en Veiligheid	28	28	48
Totaal Baten	28	28	48
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.791	-5.197	-5.180
Totaal toevoegingen	0	0	0
Totaal onttrekkingen	66	66	66
Gerealiseerd resultaat	-4.725	-5.131	-5.114

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 2 Veiligheid	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Toezicht en handhaving	I	30.000	
Precario opbrengsten standplaatsen	I		21.000
Oud en nieuwwiering	I		19.000
Diverse kleine verschillen	I		7.000
Subtotaal		30.000	47.000
Totaal saldo verschillen Programma 2			17.000

Toezicht en handhaving

Het tekort van ruim 30.000 euro is grotendeels te verklaren door de kosten voor de verbinding van de BOA's met het C2000 netwerk en voor extra inhuur voor het opnieuw inmeten van standplaatshouders in het kader van nieuw beleid en zwerfafvalbestrijding.

Precario opbrengsten standplaatsen

De vergoedingen voor de standplaatsen vallen in 2019 21.000 euro hoger dan geraamd. Deels zal dit een structureel karakter hebben. Vooralsnog wordt dit voordeel als incidenteel aangemerkt, omdat er nog geen referentiekader is.

Oud- en Nieuwwiering

Er is in 2019 een overschot van 19.000 euro te zien op het budget Oud- en Nieuwwiering. Dit overschot is te verklaren doordat er dit jaar geen cameratoezicht door de gemeente is gefaciliteerd.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
0.63 Parkeerbelasting	-2	-2	0
2.1 Verkeer, wegen en water	-6.154	-8.950	-7.500
2.2 Parkeren	-56	-79	-71
2.3 Recreatieve Havens	-63	-112	-112
2.5 Openbaar vervoer	-3.825	-3.962	-3.157
Totaal Lasten	-10.100	-13.105	-10.840
Baten (x 1.000)			
0.63 Parkeerbelasting	326	222	184
2.1 Verkeer, wegen en water	323	1.227	2.994
2.2 Parkeren	21	21	24
2.3 Recreatieve Havens	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	5	5	7
Totaal Baten	675	1.475	3.209
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-9.424	-11.630	-7.631
Totaal toevoegingen	-1.033	-842	-842
Totaal onttrekkingen	4.186	5.099	3.322
Gerealiseerd resultaat	-6.271	-7.373	-5.152

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan	I		1.640.000
Fietspaden onder de Waalbruggen (t.l.v. algemene reserve)	I		410.000
Parkeergelden	S	37.000	
Verkeersregelinstallatie (VRI)	I/S		25.000
Waterschapsheffingen Wegen	I	94.000	
Openbare Verlichting	I		25.000
Gladheidsbestrijding	I		45.000
Straatreiniging	I		123.000
Onkruidbestrijding	I		37.000
Clandestiene stortingen	I	24.000	
Legesopbrengsten nutsbedrijven	S		40.000
Diverse kleine verschillen	I		29.000
Subtotaal		155.000	2.374.000
Totaal saldo verschillen Programma 3			2.219.000

Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan

Vanuit de voormalige gemeenten zijn er diverse voorzieningen gevormd om de lasten van (groot) onderhoud van diverse kapitaalgoederen over een aantal jaren te egaliseren. Deze voorzieningen zijn ingesteld op basis van een beheerplan van het betreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan moet actueel zijn en er moet een directe relatie zijn tussen de financiële onderbouwing van het beheerplan en de omvang van de voorziening. Vanwege de fusie zijn we bezig met het harmoniseren van de diverse beheerplannen. Dit betekent dat we voor de onderbouwing van de huidige voorzieningen nog gebruik maken van de oude beheerplannen. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31-12-2019 moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, stellen we voor om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve. Na vaststelling van de nieuwe beheerplannen worden de gelden vanuit de reserve weer gestort in de betreffende voorziening. Voor Programma 3 is de voorziening Wegen vrijgevallen (1,2 mln euro), de voorziening civiele kunstwerken (93.000 euro) en de voorziening openbare verlichting (315.000 euro).

Fietspaden onder de Waalbruggen

Dit project uit de voormalige gemeente Neerijnen wordt gedekt uit de algemene reserve. Doordat dit project pas net is gestart, is er hierdoor binnen dit programma een voordeel van 410.000 euro en op Programma 10 een nadeel aangezien dit bedrag niet onttrokken wordt aan de algemene reserve.

Opbrengsten parkeergelden

Het nadeel van 37.000 euro bestaat hoofdzakelijk uit minder opbrengst fiscalisering parkeergelden (boetes). Dit is veroorzaakt door structureel vermindering van de inzet van uren bij handhaving. We onderzoeken nog in hoeverre deze afwijking een structureel karakter heeft.

Beheer en onderhoud verkeersregelininstallaties en bollard Geldersestraat (Geldermalsen)

In 2019 waren er weinig storingen in de verkeersregelininstallaties en de bollard in de Geldersestraat in Geldermalsen waardoor de onderhoudskosten lager waren dan begroot. Dit geeft een incidenteel voordeel van 17.000 euro.

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage voor het beheer en onderhoud in de verkeersregelininstallatie van de Rijksweg- Provincialeweg N327 is afgekocht bij Provincie Gelderland. Dit geeft een structureel voordeel van 8.000 euro.

Waterschapsheffingen Wegen

Het nadeel van 94.000 euro is opgebouwd uit een aantal componenten. Enerzijds zit er een incidenteel nadeel op van de opgelegde aanslagen van 2017 en 2018 van 171.000 euro. Deze zijn door de BSR pas in mei 2019 verstuurd. De aanslag 2019 laat een structureel voordeel zien van 12.000 euro. Daarnaast constateerden we dat de kosten van de Waterschapsheffing ongebouwd (groen) ook op deze post zijn begroot, terwijl de kosten zijn geboekt in programma 6. Dit zorgt voor een structureel voordeel van 65.000 euro. De post Waterschapsheffingen Openbaar groen (programma 6) heeft hierdoor een structureel tekort van 65.000 euro.

Minder energiebesparing gerealiseerd bij de openbare verlichting

Op de post electra van de openbare verlichting (OV) is een tekort ontstaan van 65.000 euro doordat het project "verleiding" in de voormalige gemeente Geldermalsen" vertraging heeft opgelopen. Deze vertraging is ontstaan doordat het contract met het betreffend bedrijf (regionaal) in 2019 is opgezegd wegens het niet nakomen van afspraken. Led lampen verbruiken een stuk minder energie maar dit voordeel was al ingeboekt. De verwachting is dat dit ook nog het geval zal zijn in 2020 en (deels) in 2021. Het streven is namelijk om het verledingsproject eind 2021 afgerond te hebben. Op de onderhoudskosten van de OV is minder geld uitgegeven, te weten 90.000 euro, doordat minimaal onderhoud is uitgevoerd. Enerzijds door andere prioriteiten en anderzijds doordat een nieuw contract met een nieuwe partij moest worden opgesteld in 2019. Dit voordeel is eenmalig.

Warm winterseizoen

Een winterseizoen is erg moeilijk te voorspellen en daarom is de post gladheid gebaseerd op een gemiddeld winterseizoen. Afgelopen winter is het extreem warm geweest wat een duidelijk effect op het strooien heeft gehad. Er zijn in totaal 9 uitrukken geweest tegenover 26 uitrukken vorig seizoen. Gevolg is dat er geen pekewater en zout besteld hoefde te worden, weinig tot geen onderdelen kapot zijn gegaan en bijna geen inhuur heeft hoeven plaatsvinden. Dit extreme verschil heeft geresulteerd in een positief voordeel van 25.407 euro op de post gladheid en 22.911 euro op de post DVO AVRI. Doordat het weer zich lastig laat voorspellen, is het voordeel incidenteel.

Vegen van verhardingen

In 2019 is de DVO met de Avri van start gegaan. Daar is ook het vegen van verhardingen in onder gebracht. Het vegen is onlosmakelijk verbonden aan onkruidbestrijding op verhardingen. Doordat deze werkzaamheden integraal zijn opgepakt heeft dit geleid tot een efficiëntere werkwijze. Ook heeft de Avri een nieuwe veegmachine ingezet, waarmee data-gestuurd geveegd kan worden. Dit houdt in dat er alleen geveegd wordt waar het vuil is, op basis van ervaringen uit voorgaande veegondes. Deze ontwikkelingen hebben aanvankelijk geleid tot een incidenteel voordeel van 123.000 euro. Omdat de werkwijze en de inzet van materieel en arbeid voor vegen, onkruidbestrijding en bladruimen elkaar overlappen is door de Avri de begroting 2020 meer toegespitst op de activiteiten en de daaraan verbonden kosten als gevolg van de ervaringen en werkelijke kosten in 2019. Daardoor is dit structureel voordeel nu in de DVO 2020 verwerkt in de post openbaar groen (waarmee ook het ook het structureel nadeel op de post onderhoud groen als gevolg van bladruimen kan worden opgevangen).

Onkruidbestrijding (op verhardingen)

In 2019 is de DVO met de Avri van start gegaan. Daar is ook het onkruid bestrijden op verhardingen in onder gebracht. Het onkruidbestrijden is onlosmakelijk verbonden aan het vegen op verhardingen.

De Avri heeft een nieuwe veegmachine ingezet, waarmee data-gestuurd geveegd kan worden.

Dit houdt in dat er alleen geveegd wordt waar het vuil is, op basis van ervaringen uit voorgaande veeg-rondes. Efficiënter vegen leidt tot minder onkruidgroei op verhardingen.

Doordat het vegen en de onkruidbestrijding integraal zijn opgepakt heeft dit geleid tot een efficiëntere werkwijze. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een incidenteel voordeel van 37.000 euro.

Omdat de werkwijze en de inzet van materieel en arbeid voor vegen, onkruidbestrijding en bladruimen elkaar overlappen is door de Avri de begroting 2020 meer toegespitst op de activiteiten en de daaraan verbonden kosten als gevolg van de ervaringen en werkelijke kosten in 2019. Daardoor is dit structureel voordeel nu in de DVO 2020 verwerkt in de post openbaar groen (waarmee ook het ook het structureel nadeel op de post onderhoud groen als gevolg van bladruimen kan worden opgevangen).

Toename grote dumpingen

In 2019 zijn er aanzienlijk meer dumpingen van drugs en asbest geweest dan verwacht.

Normaal betreft het kleine hoeveelheden en dit is ook begroot, maar door enkele grote zaken zijn er substantieel meer kosten gemaakt. De zaken die een grote overschrijding hebben veroorzaakt zijn een drugsdump aan de Hoogmeerweg in Meteren à 12.300 euro, een asbestdumping in Haaften à 3.200 euro en reiniging van het wegdek na brand drugsafval in Heukelum à 9.000 euro.

Het incidentele nadeel bedraagt hierdoor 23.573 euro.

Economie

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Economie	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
3.1 Economische ontwikkeling	-294	-218	-209
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-6.908	-7.583	-676
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-53	-49	-44
3.4 Economische promotie	-78	-236	-204
Totaal Lasten	-7.333	-8.086	-1.133
Baten (x 1.000)			
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	1
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.866	7.472	784
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	72	75	70
3.4 Economische promotie	174	174	204
Totaal Baten	7.112	7.721	1.059
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-220	-365	-72
Totaal toevoegingen	-84	-38	-38
Totaal onttrekkingen	29	30	2
Gerealiseerd resultaat	-274	-373	-108

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 4 Economie	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Budgetoverheveling Toerisme	I		22.000
Kwaliteitsimpuls Centrum Geldermalsen	I		26.000
Grondexploitatie - bedrijventerreinen (tussentijdse winstneming)	I		185.000
Grondexploitatie - bedrijventerreinen (niet toerekenbare kosten)	I	18.000	
Toeristenbelasting	I/S		30.000
Diverse kleine verschillen	I		20.000
Subtotaal		18.000	283.000
Totaal saldo verschillen Programma 4			265.000

Budgetoverheveling Toerisme

De planning was om het beleid met uitvoeringsagenda in 2019 vast te stellen. Dit heeft vertraging opgelopen. In 2020 stellen we het beleid op. Het resterend budget van 22.300 euro wordt na vaststelling van deze Jaarrekening 2019 overgeheveld naar 2020.

Kwaliteitsimpuls Centrum Geldermalsen

De kapitaallasten van de projecten vanuit het kwaliteitsimpuls Centrum Geldermalsen (Vernieuwing Geldersestraat en Herinrichting Lingeoever/Jachthaven) laten een incidenteel voordeel zien ten opzichte van de begroting van 26.000 euro. Abusievelijk is bij de actualisatie van de kapitaallasten de onttrekking aan de bestemmingsreserve niet aangepast.

Grondexploitatie - bedrijventerreinen (tussentijdse winstneming)

In 2019 is er sprake van de volgende tussentijdse winstneming:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Hondsgemet Zuid	€	- € 184.599	€ 184.599
Totaal	€	- € 184.599	€ 184.599

Bij een winstgevend complex schrijft het BBV voor dat op basis van de voortgang van de gemaakte kosten en opbrengsten er tussentijds winst moet worden genomen. Voor dit complex wordt in totaliteit een winst verwacht van ruim 5.400.000 euro. Omdat de voortgang ongeveer 70,7 procent is, moet er tussentijds een winst worden genomen van 3.832.535 euro. In de jaren 2016 t/m 2018 heeft reeds een winstneming plaatsgevonden van 3.647.936 euro, zodat de tussentijdse winstneming in 2019 184.599 euro bedraagt.

Grondexploitatie - bedrijventerreinen (niet toerekenbare kosten)

Niet alle (ambtelijke) kosten die gemaakt worden voor de grondexploitatie kunnen worden toegerekend aan de complexen, omdat er binnen deze complexen onvoldoende ruimte hiervoor is. In 2019 kunnen de volgende lasten niet worden toegerekend aan de complexen:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Salarissen en sociale lasten	€ -48.920	€ -49.020	€ -100
Overheadkosten	€ -	€ -18.277	€ -18.277
Totaal	€ -48.920	€ -67.297	€ -18.377

Toeristenbelasting

Bij de opgelegde aanslagen toeristenbelasting is er het volgende verschil:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Toeristenbelasting 2019	€ 151.530	€ 171.828	€ 20.298
Toeristenbelasting 2018	€ -	€ 9.673	€ 9.673
Totaal	€ 151.530	€ 181.501	€ 29.971

Het voordeel wordt veroorzaakt doordat het aantal overnachtingen hoger is uitgevallen dan geraamd.

Onderwijs

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Onderwijs	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
4.1 Openbaar basisonderwijs	-211	-258	-259
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.736	-2.467	-2.423
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-3.025	-2.812	-2.390
Totaal Lasten	-5.972	-5.537	-5.072
Baten (x 1.000)			
4.1 Openbaar basisonderwijs	10	18	1
4.2 Onderwijshuisvesting	200	87	196
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	775	658	671
Totaal Baten	985	763	868
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.987	-4.774	-4.203
Totaal toevoegingen	-298	-232	-232
Totaal onttrekkingen	772	431	592
Gerealiseerd resultaat	-4.513	-4.574	-3.842

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 5 Onderwijs	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen	I		287.000
Bestemmingsreserve Manifest van Lingewaal	I		180.000
Leerlingenvervoer	I		188.000
Peuterspeelzaalwerk	I		70.000
Diverse kleine verschillen	I		7.000
Subtotaal			732.000
Totaal saldo verschillen Programma 5			732.000

Toelichting programma 5

Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen

Vanuit de voormalige gemeenten zijn er diverse voorzieningen gevormd om de lasten van (groot) onderhoud van diverse kapitaalgoederen over een aantal jaren te egaliseren. Deze voorzieningen zijn ingesteld op basis van een beheerplan van het betreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan moet actueel zijn en er moet een directe relatie zijn tussen de financiële onderbouwing van het beheerplan en de omvang van de voorziening. Vanwege de fusie zijn we bezig met het harmoniseren van de diverse beheerplannen. Dit betekent dat we voor de onderbouwing van de huidige voorzieningen nog gebruik maken van de oude beheerplannen. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31-12-2019 moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, stellen we voor om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve. Na vaststelling van de nieuwe beheerplannen worden de gelden vanuit de reserve weer gestort in de betreffende voorziening. In Programma 5 betreft dit de vrijval van het saldo in de voorziening voor de gebouwen huisvesting peuterspeelzalen en de gymlokalen.

Opbrengsten gymlokalen

Betreft in hoofdzaak nog te ontvangen huren voor de brede scholen. Dit op basis van de afronding van deze projecten.

Leerlingenvervoer

De uitgaven voor 2019 zijn voor leerlingenvervoer per saldo 188.000 euro lager dan begroot. Leerlingenvervoer is een open eind regeling waarbij de verwachting is dat het gebruik zal toenemen. De komende twee jaren wordt verwacht dat, met behulp van de nieuwe centrale inkoop, inzicht ontstaat in de ontwikkeling van de kosten van het leerlingenvervoer voor de nieuwe gemeente West Betuwe.

Peuterspeelzaalwerk

De berekening van de subsidie peuterspeelzaalwerk bestaat uit verschillende componenten. Als er minder ouders zijn die in aanmerking komen voor een subsidieplaats, is de subsidie lager. De verhouding tussen ouders op een subsidieplaats en ouders die in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag maakt dat de subsidie jaarlijks kan fluctueren. Voor 2019 heeft geresulteerd in een overschot van 42.000 euro.

Sport, Cultuur en Recreatie

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sport, Cultuur en Recreatie	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
5.1 Sportbeleid en activering	-573	-542	-518
5.2 Sportaccommodaties	-1.131	-1.065	-1.025
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-466	-377	-386
5.4 Musea	-512	-538	-523
5.5 Cultureel erfgoed	-327	-399	-364
5.6 Media	-1.047	-1.025	-973
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.644	-4.729	-5.099
Totaal Lasten	-7.700	-8.675	-8.888
Baten (x 1.000)			
5.1 Sportbeleid en activering	0	6	0
5.2 Sportaccommodaties	171	77	90
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0
5.4 Musea	5	5	5
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	169
5.6 Media	59	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	319	686	812
Totaal Baten	554	774	1.076
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-7.146	-7.901	-7.812
Totaal toevoegingen	-621	-576	-475
Totaal onttrekkingen	483	408	414
Gerealiseerd resultaat	-7.284	-8.069	-7.873

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan	I		268.000
Subsidies sport	I		19.000
Kunst en cultuur	I	18.000	
Cultureel erfgoed	I		63.000
Bibliotheken	I		52.000
Onderhoud Openbaar groen	I	269.000	
Baggeren	I		70.000
Werkplaatsen buitendienst	I/S	36.000	
Afstoten snippergroen	I		63.000
Waterschapsheffingen Openbaar groen	I	65.000	
Diverse kleine verschillen	I		49.000
Subtotaal		388.000	584.000
Totaal saldo verschillen Programma 6			196.000

Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan

Vanuit de voormalige gemeenten zijn er diverse voorzieningen gevormd om de lasten van (groot) onderhoud van diverse kapitaalgoederen over een aantal jaren te egaliseren. Deze voorzieningen zijn ingesteld op basis van een beheerplan van het betreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan moet actueel zijn en er moet een directe relatie zijn tussen de financiële onderbouwing van het beheerplan en de omvang van de voorziening. Vanwege de fusie zijn we bezig met het harmoniseren van de diverse beheerplannen. Dit betekent dat we voor de onderbouwing van de huidige voorzieningen nog gebruik maken van de oude beheerplannen. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31-12-2019 moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, stellen we voor om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve. Na vaststelling van de nieuwe beheerplannen worden de gelden vanuit de reserve weer gestort in de betreffende voorziening. In Programma 6 betreft dit de vrijval van het saldo in de voorziening voor de gebouwen gemeentewerf en de gemeentelijke torens/monumenten voor een bedrag van 268.000 euro. In dit programma is ook de vrijval van de voorziening beschoeiing van 103.000 verantwoord.

Subsidies sport

In 2019 zijn de budgetten uit 2018 van de voormalige gemeenten samengevoegd. Het is gebleken dat de ramingen in de begrotingen 2018 in de voormalige gemeenten te hoog waren, waardoor in 2019 een voordeel ontstaat van 19.000 euro. Dit voordeel is in 2020 ingezet voor dekking van totale subsidieprogramma 2020. In 2020 moet de harmonisatie van sport nog plaats vinden, waar ook de subsidies een onderdeel van zijn.

Kunst en cultuur

Het nadeel van 18.000 euro ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt doordat de bijdrage aan het Programma Cultuur- en Erfpactgoed Rivierenland 2018-2020 in 2019 7.000 euro hoger was dan de samengevoegde begrotingsbudgetten van de voormalige gemeenten. Dit wordt in de begroting van 2020 gerepareerd. Daarnaast zijn er in 2019 een tweetal incidentele subsidies verleend voor de herdenkingsactiviteiten voor 75 jaar bevrijding in 2020. Deze subsidies zijn al in 2019 betaald, vanwege de voorbereidingskosten.

Cultureel erfgoed

Het voordeel op dit taakveld wordt veroorzaakt door de volgende onderwerpen:

	Verschil	
Harmoniseren Erfgoedbeleid	€	32.000
Verstekte onderhoudssubsidies monumenten	€	-18.000
Onderhoud torens en walmuur vm Lingewaal	€	-12.000
Bijdrage Nationaal Restauratiefonds	€	20.000
Provinciale subsidies	€	44.000
Overige lasten en baten	€	-3.000
Totaal	€	63.000

Bij de eerste bestuursrapportage 2019 is een budget van 31.500 euro beschikbaar gesteld voor het harmoniseren van het Erfgoedbeleid. In 2019 zijn hiervoor geen kosten gemaakt. Dit budget wordt na vaststelling van deze Jaarrekening 2019 overgeheveld naar 2020.

De hogere lasten voor het onderhoud aan de torens en walmuur resulteren bij programma 10 overigens in een voordeel doordat er meer onderhoudslasten uit de onderhoudsvoorziening worden onttrokken.

Het resterende voordeel wordt vooral veroorzaakt door hogere (niet geraamde) bijdragen van derden.

Bibliotheken

De gemeente heeft in 2019 van het Rijk een doeluitkering ontvangen voor het voorkomen van onderwijsachterstanden. Over een doeluitkering moet de gemeente verantwoording afleggen. De niet bestede middelen moeten terug betaald worden aan het Rijk. In 2019 was er bij de doeluitkering voor Onderwijsachterstandenbeleid ruimte om het programma educatie dat door de bibliotheek wordt uitgevoerd te verantwoorden. Hierdoor ontstaat er een voordeel van 52.000 euro bij bibliotheken. In 2020 is er ook nog ruimte om het programma educatie ten laste van de doeluitkering te brengen, maar vanaf 2021 geeft de doeluitkering Onderwijsachterstandenbeleid geen ruimte voor de uitgaven van het programma educatie, waardoor er keuzes gemaakt moeten worden in programma educatie van de bibliotheek.

Onderhoud openbaar groen

Onderhoud Groen

In de loop van het jaar zijn er 2 locaties naar voren gekomen die niet in de standaard onderhoudsbudgetten waren opgenomen. Het beheer van deze percelen lag bij externen waar voor de fusie al afspraken mee gemaakt waren en waar al werkzaamheden waren uitgevoerd. Het betreft hier de wapenplaats in Asperen en het waterretentiegebied in Waardenburg, de uitvoeringskosten hiervoor waren respectievelijk 4.200 euro en 8.800 euro.

In 2019 zijn een tweetal maaibestekken aanbesteed. De totale aanbesteding van de twee bestekken viel hoger uit dan de beschikbare budgetten. Er is in de loop van het jaar gestuurd op het zo kosten-efficiënt mogelijk uitvoeren van de bestekken, dit door overleg met de aannemer en strakke sturing. De meerkosten konden hiermee beperkt worden tot 68.000 euro.

De laatste periode van het jaar is het lang warm en nat gebleven. Deze weersomstandigheden hebben ervoor gezorgd dat het onkruid langer doorgroeide dan gebruikelijk. Hierdoor liep het onderhoud langer door dan gebruikelijk en zijn de kosten 35.700 euro hoger uitgevallen.

Deze extra kosten van genoemde oorzaken bedragen in totaal 116.000 euro.

Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Avri

De post groenvoorziening DVO Avri bestaat uit verschillende onderdelen. Op onderstaande onderdelen zijn afwijkingen geweest:

	Verschil	
Groenonderhoud	€	-12.000
Ledigen afvalbakken	€	-50.000
Onderhoud bomen	€	4.000
Bladruimen	€	-87.000
Monitoring en advies	€	-7.000
Totaal	€	-152.000

Het groenareaal en het aantal afvalbakken bleek bij de samenvoeging van de 3 gemeenten groter dan bij het opstellen van de werkbegroting van Avri (najaar 2018). Hierdoor waren de onderhoudskosten hoger voor het groenonderhoud (12.000 euro) en het ledigen van de afvalbakken (50.000 euro voor ledigen en stortkosten). Om het ledigen van de afvalbakken zo efficiënt mogelijk uit te voeren is kritisch gestuurd op het aantal noodzakelijke ledigingen. De afvalbakken bij de zwemplassen zijn in verband met de lange warme zomer vaker geleegd. Door het invoeren van de ondergronds containers voor restafval is veel afval in of bij de afvalbakken geplaatst waardoor de stortkosten hoger zijn. Het areaal van de bomen was iets kleiner waardoor de kosten voor het onderhoud van de bomen 4.000 euro lager zijn.

De werkwijze en de inzet van materieel en arbeid voor vegen, onkruidbestrijding op verharding en bladruimen overlappen elkaar. In 2019 is ervaring opgedaan in de meest efficiënte werkwijze en kostenverdeling. De begroting en DVO avri is in 2020 meer toegespitst op de activiteiten en de daaraan verbonden kosten als gevolg van de ervaringen en werkelijke kosten in 2019. Het structureel voordeel op vegen en onkruidbestrijding is in de DVO 2020 verwerkt op de post openbaar groen ten behoeven van het bladruimen. Hiermee wordt het structureel nadeel op de post onderhoud groen als gevolg van bladruimen binnen het DVO opgevangen.

In verband met de nieuwe werkwijze (DVO) en het nieuwe gebied is door avri het eerste jaar geïnvesteerd in het zo efficiënt mogelijk uitvoeren van bovenstaande werkzaamheden. Hierdoor is de post monitoring en advies 7.000 euro hoger uitgevallen.

De extra kosten van genoemde onderdelen komen ten laste van de algemene middelen. Bovenstaande onderdelen zijn in het DVO 2020 aangepast en geactualiseerd.

De DVO avri Ibor bestaat uit 8 verschillende onderdelen. Op de totale bijdrage van de DVO avri Ibor 2019 is een incidenteel voordeel behaald van 25.000 euro.

Baggeren

Het budget van ruim 90.000 euro is voor het baggeronderhoud van voormalig Lingewaal en Neerijnen. In beide gebieden was in 2019 geen groot onderhoud noodzakelijk. Dit zorgt voor een voordeel van 70.000 euro. De budgetten van de drie voormalige gemeenten zijn op dit onderdeel nog niet samengevoegd.

Werkplaatsen buitendienst

Verbouwing werf Geldermalsen

In 2019 zijn er extra kosten gemaakt voor de verbouwing van de (kantoor)functies op de gemeentewerf (de voormalige brandweerkazerne) te Geldermalsen. Deze verbouwing had enerzijds te maken met uitbreiding van de werfcapaciteit (de gebiedsbeheerders), de huisvesting van de melddesk en de teamcoaches en anderzijds met de verhuizing van de begraafplaatsadministratie van Asperen naar Geldermalsen. Deze extra kosten zijn niet geraamd, maar zijn het gevolg van het collegebesluit uit augustus 2018 (voormalige gemeente Geldermalsen) om de (kantoor)ruimte op de gemeentewerf aan de Rijnstraat maximaal te benutten voor de nieuwe gemeente West Betuwe. De extra kosten geven een incidenteel tekort van 31.000 euro.

Verhoging exploitatiekosten

Door een toename van de hoeveelheid medewerkers en ingebruikname van de voormalige brandweer-garage (inclusief terrein) nemen de kosten structureel toe. Deze kosten zijn toe te schrijven aan extra gas/stroomverbruik, schoonmaak en regulier onderhoud. De extra kosten zijn 5.000 euro structureel.

Afstoten snippergroen

Op de verkoop van snippergroen is een incidenteel voordeel behaald van ongeveer 63.000 euro.

Waterschapsheffingen openbaar groen

Bij de samenvoeging van de budgetten van de 3 individuele gemeenten zijn de waterschapsheffingen ongebouwd (groen) op de post wegen geraamd. Hierdoor ontstaat er op de post openbaar groen een structureel tekort van 65.000 euro en is dit het voordeel op de post wegen bij programma 3.

Sociaal Domein en Volksgezondheid

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sociaal Domein en Volksgezondheid	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.972	-4.482	-4.089
6.2 Wijkteams	-1.872	-1.175	-1.248
6.3 Inkomensregelingen	-11.304	-10.838	-10.335
6.4 Begeleide participatie	-3.755	-3.782	-3.368
6.5 Arbeidsparticipatie	-396	-803	-772
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.268	-1.320	-1.824
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-6.137	-6.762	-7.121
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-5.235	-6.463	-8.263
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-177	-346	-360
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-2.621	-2.658	-2.346
7.1 Volksgezondheid	-2.043	-2.259	-2.255
Totaal Lasten	-39.780	-40.888	-41.981
Baten (x 1.000)			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	734	1.160	1.032
6.2 Wijkteams	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	7.660	7.660	7.357
6.4 Begeleide participatie	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	526	315	272
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	11	11	4
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0
Totaal Baten	8.931	9.146	8.665
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-30.851	-31.742	-33.316
Totaal toevoegingen	-121	-2.658	-2.598
Totaal onttrekkingen	185	1.119	1.091
Gerealiseerd resultaat	-30.787	-33.281	-34.823

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen	I		97.000
Inhuur beleid sociaal domein	I	43.000	
Sociaal cultureel werk	I		27.000
Sociaal cultureel werk jongeren	I		46.000
Buurt- en clubhuizen	I		64.000
MFC De Pluk Geldermalsen	I		20.000
MFC Klokhuis Beesd	I		18.000
Adviesraden Sociaal Domein	I		16.000
Vreemdelingen	I		14.000
Preventie werkbudget	I		26.000
Inhuur derden organisatiekosten 18+	I	29.000	
Bijdrage regio projectbureau Wmo/Jeugd	I	47.000	
Armoede	I		18.000
Kwijtschelding riolering	I		60.000
Stelpost maatwerkdienstverlening 18+	I	137.000	
Inkomensvoorzieningen en participatie	I		564.000
WMO- zorg en Jeugdzorg	I/S	2.273.000	
Diverse kleine verschillen	I		17.000
Subtotaal		2.529.000	987.000
Totaal saldo verschillen Programma 7			-1.542.000

Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen

Vanuit de voormalige gemeenten zijn er diverse voorzieningen gevormd om de lasten van (groot) onderhoud van diverse kapitaalgoederen over een aantal jaren te egaliseren. Deze voorzieningen zijn ingesteld op basis van een beheerplan van het betreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan moet actueel zijn en er moet een directe relatie zijn tussen de financiële onderbouwing van het beheerplan en de omvang van de voorziening. Vanwege de fusie zijn we bezig met het harmoniseren van de diverse beheerplannen. Dit betekent dat we voor de onderbouwing van de huidige voorzieningen nog gebruik maken van de oude beheerplannen. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31-12-2019 moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, stellen we voor om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve. Na vaststelling van de nieuwe beheerplannen worden de gelden vanuit de reserve weer gestort in de betreffende voorziening. In Programma 7 betreft dit de vrijval van het saldo in de voorziening voor de MFC's.

Inhuur beleid sociaal domein

Voor het team beleid is in 2019 voor 43.000 euro meer ingehuurd dan verwacht. Dit komt met name door een krappe arbeidsmarkt voor beleidsmedewerkers, inhuur bij personeelwisselingen en door extra werkzaamheden die voortkomen uit de beleidsharmonisatie.

Sociaal cultureel werk

In de begroting zijn de budgetten van de drie oude gemeenten voor sociaal cultureel werk samengevoegd. In 2019 is er weinig gebruik gemaakt van incidentele subsidies voor sociaal cultureel werk, waardoor een voordeel van 27.000 euro ontstaat. In 2020 is een nieuw subsidieprogramma opgesteld, waarbij de overschotten bij subsidies zijn gebruikt voor dekking van het totale subsidieprogramma.

Sociaal cultureel werk jongeren

Er zijn twee jongerenwerkorganisaties actief in onze gemeente. Eén met als werkgebied de oude gemeenten Geldermalsen en één met als werkgebied de voormalige gemeenten Neerijnen en Lingewaal. Voor het werkgebied van oud Lingewaal zijn we vanaf het 4e kwartaal gaan betalen, waardoor er voor 2019 een voordeel van 18.000 euro ontstaat. Tot en met het 3e kwartaal 2019 kon jongerenwerk binnen de bestaande opdracht voor de voormalige gemeente Neerijnen ook de kernen in de voormalige gemeente Lingewaal bedienen. Vanaf het 4^e kwartaal is extra geld hiervoor beschikbaar gesteld, onder meer om extra in te zetten op preventie.

Ook zijn er in 2019 voor 28.000 euro minder incidentele subsidies verstrekt dan begroot. In 2020 is een nieuw subsidieprogramma opgesteld, waarbij de overschotten bij subsidies zijn gebruikt voor dekking van het totale subsidieprogramma.

Buurt- en clubhuizen, MFC De Pluk en MFC Klokhuis Beesd

De voordelige afwijking is grotendeels te verklaren door het feit dat er minder onderhoudswerkzaamheden zijn verricht dan gepland. Deze onderhoudswerkzaamheden konden worden uitgesteld en zullen in een volgende jaarschijf worden uitgevoerd.

Adviesraden Sociaal Domein

Naast de vaste kosten van presentiegelden voor het bijwonen van de vergaderingen, reiskosten en kosten aanschaf van materialen zijn in 2019 geen kosten gemaakt ten behoeve van deskundigheidsbevordering en organisatie van themabijeenkomsten. Hierdoor blijft een bedrag van 16.000 euro over. Dit komt doordat 2019 als een overgangsjaar beschouwd moet worden om tot een "Adviesraad nieuw" te komen. Vanwege de transformatie en gewijzigde werkwijze sociaal domein zal vanaf 2020 wel gebruik gemaakt moeten worden van dit budget ten behoeve van deskundigheidsbevordering en organisatie van bijeenkomsten.

Vreemdelingen

Jaarlijks ontvangen gemeenten in mei de bijdrage maatschappelijke begeleiding voor alle statushouders van 18 jaar en ouder van het voorgaande jaar. De statushouder telt mee in het jaar dat deze is gehuisvest. Dit bedrag moet worden ingezet om maatschappelijke begeleiding aan deze personen te bieden. We hebben in mei 2019 78.000 euro ontvangen voor het jaar 2018. In de jaarrekeningen 2018 van de drie voormalige gemeenten was rekening gehouden met een te ontvangen bedrag van totaal 64.000 euro waardoor in 2019 incidenteel een voordeel van 14.000 euro ontstaat.

Preventie werkbudget

Dit budget is bedoeld voor preventieve activiteiten, waaronder cursussen van Indigo. De cursussen worden ingezet voor kinderen van ouders met psychische en/of verslavingsproblematiek. In 2019 zijn minder aanvragen binnengekomen, waardoor er een voordeel van 26.000 euro ontstaat. In 2020 geven we via de consultants van Team Sociaal extra aandacht aan deze cursussen.

Inhuur derden organisatiekosten 18+

In 2019 is besloten om tijdelijke financiën vrij te maken voor de inzet van 5 fte binnen het sociaal team. Deze inzet was niet te realiseren via de raamovereenkomst, waardoor de uiteindelijke kosten 29.000 euro hoger zijn uitgevallen.

Bijdrage regio projectbureau Wmo/Jeugd

De overschrijding van 47.000 euro heeft betrekking op extra uitgaven voor een kwaliteitsonderzoek Wmo van een zorgaanbieder en jeugdbeschermingstafels.

Armoede

Het armoedebeleid bestaat uit een aantal voorzieningen. Vooraf is het maken van inschattingen hoeveel inwoners een beroep doen op deze regelingen lastig. Ook betreft het hier open eindregelingen. Het verschil tussen begroting en jaarrekening is 18.000 euro positief. Het betreft een incidentele afwijking, omdat de economische situatie van jaar tot jaar kan verschillen en deze situatie heeft invloed op een positief of een negatief saldo.

Kwijtschelding rioolheffing

De kwijtscheldingen voor de rioolheffing vallen 60.000 euro lager uit dan begroot. Dit geeft een voordeel op dit taakveld. Hier tegenover staat een nadeel op taakveld 7.2 Rioleringsplan (programma 8) als gevolg van een hogere toevoeging aan de voorziening Water en rioleringsplan.

Stelpost maatwerkdienstverlening 18+

In de Maart- en Meicirculaire 2018 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de Wmo. Omdat toen nog niet bekend was welke budgetten opgehoogd moesten worden, zijn deze middelen voorlopig op een (te verdelen) stelpost geraamd. Bij het opstellen van de begroting 2019 zijn de meerkosten 2019 van de GGD voor Veilig Thuis (137.130 euro) ten laste van deze stelpost gebracht. Per saldo resteerde er nog een te verdelen stelpost van 180.664 euro. Bij het verdelen van de stelpost is geen rekening gehouden met de aanwending voor de kosten van Veilig Thuis en is er een bedrag van 317.794 euro verdeeld.

Inkomensvoorzieningen en participatie

In 2019 zijn de inkomensvoorzieningen en participatie uitgevoerd door twee gemeenschappelijke regelingen, namelijk Werkzaam voor de voormalige gemeenten Geldermalsen en Neerijnen en Avres voor de voormalige gemeente Lingewaal. In de begroting van West Betuwe zijn de begrotingsbedragen van de drie voormalige gemeenten samengevoegd.

Het aantal bijstandsgerechtigden was minder dan begroot. Daardoor is op uitkeringen inkomensvoorziening een voordeel van 38.000 euro en op Bijzondere Bijstand Zelfstandigen een voordeel van 81.000 euro ten opzichte van de begroting. Het voordeel van 414.000 euro op begeleide participatie ontstaat grotendeels doordat we in 2019 de afrekening van de Lander-gelden van Werkzaam hebben ontvangen. Het betrof de boekwinst op de verkoop van de Lander panden. Lander deed voor Werkzaam Werk en Participatie voor de voormalige gemeenten Geldermalsen en Neerijnen.

Het voordeel van 31.000 euro bij arbeidgerichte participatie en re-integratie ontstaat grotendeels door minder uitgaven dan begroot voor Kp4-klienten. In 2019 zijn minder gesprekken gevoerd met KP4-klienten dan gepland, mede door de drukte die ontstond na de fusie tot gemeente West Betuwe. De gesprekken die gevoerd zijn waren meer kennismakend van aard, zonder directe noodzaak tot inzet van het beschikbare KP4-budget. Voor 2020 staat een intensivering van de KP4-contacten gepland.

Wmo-2015 en Jeugdzorg (Decentralisatie Sociaal Domein)

NB: de raad is eerder geïnformeerd door middel van een informatienota over de financiële beheersing Sociaal Domein. Er kunnen kleine afwijkingen zijn tussen deze financiële analyse en onderstaande financiële analyse. Dit is te verklaren door een andere ordening van gegevens op kleine onderdelen.

De uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet zijn open-einde regelingen, die de gemeente moet uitvoeren. Zowel het aantal aanvragen alsook de hoogte van de kosten van de gevraagde voorzieningen zijn naar de toekomst moeilijk te voorspellen.

Als wij kijken naar de realisatiecijfers 2019 dan is sprake van een financieel tekort sociaal domein van 2,3 miljoen euro. Dit zonder de al naar boven bijgestelde begroting voor 2020 met ruim 1,5 miljoen euro. Dus het totaal tekort ten opzichte van de primitieve begroting 2019 bedraagt derhalve 3,8 miljoen euro. Momenteel wordt gekeken naar de nieuwe taakstelling, hetgeen zou moeten leiden tot het terugbrengen van het tekort op het sociaal domein op termijn.

Voor wat betreft het aantal toegekende en uitbetaalde maatwerkvoorzieningen Wmo en Jeugdwet is sprake van een toename ten opzichte van 2018 en eerdere jaren.

Voor de Wmo steeg het aantal unieke cliënten van 1.142 in 2018 naar 1.418 in 2019 (+24 procent). Dit betreft het aantal unieke cliënten exclusief woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen.

Een van de belangrijkste oorzaken hiervan is invoering van het wettelijk vastgestelde abonnements-tarief ingaande 1 januari 2019: alle inwoners die een Wmo-voorziening ontvangen betalen een vaste bijdrage in de kosten van maximaal 19 euro per maand. Hierdoor is de drempel lager om een maatwerkvoorziening bij de gemeente aan te vragen.

Een andere oorzaak voor de toename is ook dat ouderen steeds langer thuis (moeten) blijven wonen (sociaal netwerk in de eigen woonomgeving opgebouwd, verhuizen naar een geschikte woning te duur is etc...) en bovendien steeds ouder worden. Hierdoor is sprake van een toenemende behoefte aan ondersteuning en is het niet de verwachting dat deze kosten zullen dalen. Om dit wel te realiseren moeten we inzetten op de (door)ontwikkeling van een collectief voorveld. Denk aan rolstoelpools, laagdrempelige inloop, afspraken met woningcorporaties over levensloopbestendig bouwen.

De begrotingsoverschrijding op de Wmo bedraagt in 2019 circa 780.000 euro. Dit is vooral het gevolg van overschrijdingen bij woningaanpassingen en Wmo-zorg ambulant 18+ en in mindere mate bij vervoer- en hulpmiddelen.

Ook voor de Jeugdhulp stijgt het aantal unieke cliënten: van 1.585 in 2018 naar 1.725 in 2019 (+8,8 procent). Er zijn forse begrotingsoverschrijdingen bij jeugd ambulant (ambulante begeleiding), jeugd GGZ (ambulante behandeling) en jeugdhulp residentieel. Bij jeugd ambulant en jeugd GGZ is sprake van veel cliënten met relatief lage kosten per cliënt. Bij jeugdhulp residentieel gaat het om een relatief gering aantal cliënten met hoge kosten per cliënt. De toename in gebruik heeft geleid tot een budgetoverschrijding 1.493.000 euro.

Door de visitatiecommissie van de VNG is onderzocht welke factoren van belang zijn bij de financiële beheersing sociaal domein. In 2019 lag de nadruk met name op de inrichting van het basiswerkproces, het opvangen van de toename van het aantal ondersteuningsvragen en het implementeren van een nieuwe werkwijze. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat, hoewel de kosten voor de Wmo en Jeugdhulp in West Betuwe in 2019 leidden tot budgetoverschrijdingen de totale kosten en de kosten per inwoner ten opzichte van andere gemeenten relatief laag zijn.

Nadere toelichting op afwijkingen bij een aantal Wmo-voorzieningen

Woningaanpassingen (329.000 euro overschrijding ten opzichte van de begroting):

- Er zijn 12 grote woningaanpassingen gerealiseerd met een waarde van meer dan 10.000 euro. In totaal bedragen deze uitgaven circa 250.000 euro. Deze woningaanpassingen zijn het gevolg van:
 - het feit dat mensen langer zelfstandig blijven wonen;
 - de doorstroom in de sociale huurwoningvoorraad is minimaal;
 - eigen woning bezit is groot in de gemeente.

Als er beperkingen ontstaan in het bewegingsapparaat leidt dit tot een beroep op woningaanpassingen (m.n. trapliften, aanpassingen aan badkamer). Hierbij komt dat het binnen de Wmo niet mogelijk is om de vermogenspositie van de aanvrager te betrekken bij de afhandeling van de aanvraag.

Vervoer- en hulpmiddelen (174.000 euro overschrijding ten opzichte van de begroting):

De overschrijding van deze kostenpost is te verklaren door:

- tot oktober 2017 hadden de drie voormalige gemeenten een overeenkomst met een leverancier die tegen een laag tarief hulpmiddelen leverde. Het huidige contract heeft reële prijzen wat een kostenstijging tot gevolg heeft. Daarnaast was het merendeel van de hulpmiddelen verstrekt door de vorige leverancier aan vervanging toe wat ook extra kosten met zich meebrengt.
- er zit een groot verschil in de prijs van het maandelijkse onderhoud tussen de vorige en de huidige leverancier. De kosten voor het maandelijkse onderhoud is bij de huidige leverancier meer dan verdubbeld.

Hulp bij het huishouden (149.000 euro onderschrijding ten opzichte van de begroting):

De begroting 2019 van West Betuwe is opgesteld op basis van de begrotingen van de drie voormalige gemeenten. Zo zijn ook de budgetten huishoudelijke hulp van de voormalige gemeenten bij elkaar opgeteld. Echter wat bleek: de uitgaven waren in 2018 in de voormalige gemeenten fors hoger dan in de begrotingen opgenomen. Hierop is in de 1^e Bestuursrapportage 2019 een doorrekening gemaakt naar de financiële gevolgen voor West Betuwe waarbij ook is meegenomen dat de invoering van het abonnementstarief zou leiden tot toename van het beroep op deze ondersteuning. Echter de toename in 2019 is minder groot geweest dan verwacht. Vandaar een voordelig verschil van 149.000 euro ten opzichte van de begroting.

Duurzaamheid en Milieu

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Duurzaamheid en Milieu	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
7.2 Riolering	-7.516	-7.127	-5.512
7.3 Afval	-3.483	-3.500	-3.647
7.4 Milieubeheer	-1.240	-1.877	-1.825
7.5 Begraafplaatsen	-1.431	-1.249	-1.586
Totaal Lasten	-13.670	-13.753	-12.570
Baten (x 1.000)			
7.2 Riolering	9.030	8.828	7.154
7.3 Afval	3.895	3.895	4.081
7.4 Milieubeheer	12	290	-75
7.5 Begraafplaatsen	1.017	944	906
Totaal Baten	13.954	13.957	12.066
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	285	205	-504
Totaal toevoegingen	-73	-54	-54
Totaal onttrekkingen	98	305	204
Gerealiseerd resultaat	310	456	-355

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 8 Duurzaamheid en Milieu	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Riolering	I	59.000	
Milieubeheer	I	412.000	
Lijkbezorgingsrechten	I	34.000	
Verhoging toevoeging voorziening beheerplan begraafplaatsen	I	340.000	
Diverse kleine verschillen	I		34.000
Subtotaal		845.000	34.000
Totaal saldo verschillen Programma 8			-811.000

Riolering

Het nadeel van 59.000 euro op het taakveld riolering wordt grotendeels verklaard doordat de werkelijke kwijtschelding lager uitvalt dan begroot. Hierdoor is er een hogere toevoeging aan de voorziening WRP (hogere netto opbrengst) wat een nadeel is. Het voordeel van de lagere kwijtschelding staat op taakveld 6.3 Armoedebeleid (programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid).

Milieubeheer

De negatieve inkomsten betreft een Geluidsaneringsproject uit voormalig gemeente Geldermalsen, gestart in 2013. Hiervoor was toentertijd provinciale subsidie aangevraagd en deels verleend. Het project is echter onvoldoende gedocumenteerd en rapportage over het verleende subsidieel ontbreekt. Pogingen in 2019 om dit alsnog te organiseren heeft de provincie afgeslagen wat resulteerde in de noodzakelijke terugbetaling van totaal 137.000 euro. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de golfbaan in Spijk en het drugslab in Haaften. Getracht wordt deze kosten te verhalen. Voordelen zijn er bij de legesopbrengsten (16.000 euro) en lagere uitvoeringskosten (23.000 euro). Per saldo is er nadeel van 412.000 euro.

Lijkbezorgingsrechten

In 2019 zijn minder mensen overleden en/of minder mensen hebben gekozen voor begraven of asbestemming op de algemene begraafplaatsen in de gemeente West Betuwe dan begroot. Hierdoor is er ruim 34.000 euro minder aan rechten geïnd.

Verhoging toevoeging beheerplan begraafplaatsen

De lasten van het nieuwe beheerplan begraafplaatsen 2019-2023 lieten een aanzienlijke verhoging zien van het benodigde budget. Voorgesteld is om deze keuze aan de nieuwe raad over te laten. In de perspectiefnota 2019 (nieuw beleid 2020) is de structureel hogere toevoeging vanaf 2020 opgenomen. Volgens het BBV moet deze hogere toevoeging al vanaf 2019 plaatsvinden. Dit resulteert in 2019 tot een nadeel van 340.000 en vanaf 2020 in een structureel voordeel van 38.000 euro.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
8.1 Ruimtelijke Ordening	-1.388	-1.336	-1.185
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-6.128	-15.373	-10.390
8.3 Wonen en bouwen	-2.755	-2.752	-3.316
Totaal Lasten	-10.271	-19.461	-14.891
Baten (x 1.000)			
8.1 Ruimtelijke Ordening	259	346	460
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.435	14.914	10.564
8.3 Wonen en bouwen	1.354	1.468	2.183
Totaal Baten	7.048	16.728	13.207
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.223	-2.734	-1.684
Totaal toevoegingen	-225	-175	-146
Totaal onttrekkingen	446	61	238
Gerealiseerd resultaat	-3.002	-2.847	-1.592

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Organisatiekosten taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening	I		74.000
Ruimtelijke ontwikkeling	I		132.000
Vorbereidingskrediet planontw. Heuffterrein (tlv algemene reserve)	I		50.000
Omgevingsvergunningen	I		201.000
Omgevingswet	I	40.000	
Grondexploitatie - woningbouw (tussentijdse winstneming)	I		827.000
Grondexploitatie - woningbouw (vrijval verliesvoorziening)	I		22.000
Grondexploitatie - woningbouw (niet toerekenbare kosten)	I	40.000	
Algemene reserve Grondexploitatie	I		29.000
Diverse kleine verschillen	I		
Subtotaal		80.000	1.335.000
Totaal saldo verschillen Programma 9			1.255.000

Organisatiekosten taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening

Door schaarste op de arbeidsmarkt kon niet altijd naar wens tijdig personeel binnen gehaald worden. Concreet betekent dit dat niet alle geraamde organisatiekosten benut zijn. Voor 2019 levert dit een incidenteel voordeel op van ruim 74.000 euro.

Ruimtelijke ontwikkeling

In 2019 zijn als gevolg van de goede economische omstandigheden meer aanvragen voor een omgevingsvergunning met afwijking van het bestemmingsplan ingediend. Daardoor zijn er voor een bedrag van 35.000 euro meer aan leges ontvangen. Vanwege de opstartfase na de fusie is er in 2019 relatief weinig beleid gemaakt en zijn er nauwelijks ruimtelijke visies opgesteld. Hierdoor zijn de gemaakte kosten 97.000 euro lager dan gebruikelijk.

Dit resulteert in een incidenteel positief saldo van ruim 132.000 euro.

Vorbereidingskrediet planontwikkeling Heuffterrein Vuren

Dit betreft het raadsbesluit van november 2019 om de voorbereidingskosten van 50.000 euro ten laste te brengen van de algemene reserve. Omdat er (nog) geen kosten gemaakt zijn, ontstaat er hierdoor binnen dit programma een voordeel van 50.000 euro en op Programma 10 een nadeel aangezien dit bedrag niet onttrokken wordt aan de algemene reserve. het bedrag blijft beschikbaar binnen de algemene reserve.

Omgevingsvergunningen

Het voordeel van 201.000 euro bij de Omgevingsvergunningen is als volgt te verklaren:

Meer bouwaanvragen hebben geleid tot 168.000 euro meer aan legesinkomsten. Naar aanleiding van handhaving zijn twee (relatief grote) dwangsommen verbeurd en geïnd. Dit levert een meeropbrengst op van 25.000 euro. Daarnaast is er 8.000 euro minder aan kosten gemaakt dan is voorzien in de gewijzigde begroting.

Omgevingswet

Voor 2019 was er nog geen budget opgenomen in de begroting voor de implementatie van de Omgevingswet. Voor de periode vanaf 2020 is wel 2.200.000 euro begroot. Gelet op de invoeringsdatum van de wet kon niet langer gewacht worden met de werkzaamheden. Daarom zijn in 2019 al kosten gemaakt, terwijl hier nog geen dekking voor was in de begroting. Dit resulteert in een incidenteel nadelig saldo van 40.000 euro.

Grondexploitatie - woningbouw (tussentijdse winstneming)

In 2019 is er sprake van de volgende tussentijdse winstneming:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Herwijnen Oost	€	- € 52.855	€ 52.855
Hogeland III	€	- € 774.062	€ 774.062
Totaal	€	- € 826.917	€ 826.917

Bij winstgevende complexen schrijft het BBV voor dat op basis van de voortgang van de gemaakte kosten en opbrengsten er tussentijds winst moet worden genomen. Voor Herwijnen Oost wordt in totaliteit een winst verwacht van ruim 1,2 miljoen euro. Omdat de voortgang ongeveer 51 procent is, moet er tussentijds een winst worden genomen van 632.153 euro. In de jaren 2016 t/m 2018 heeft reeds een winstneming plaatsgevonden van 579.298 euro, zodat de tussentijdse winstneming in 2019

52.855 euro bedraagt. Voor Hoge Land III wordt in totaliteit een winst verwacht van ruim 2,6 miljoen euro. Omdat de voortgang ongeveer 79,7 procent is, moet er tussentijds een winst worden genomen van 2.094.218 euro. In 2018 heeft reeds een winstneming plaatsgevonden van 1.320.156 euro, zodat de tussentijdse winstneming in 2019 774.062 euro bedraagt.

Grondexploitatie - woningbouw (gedeeltelijke vrijval verliesvoorziening)

Vanuit de reeds gevormde verliesvoorzieningen kan er per saldo ongeveer 22.000 euro vrijvallen. Deze vrijval bestaat uit de volgende onderdelen:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Rentetoevoeging aan verliesvoorzieningen	€ -444.035	€ -415.655	€ 28.380
Actualisering complex Homburg Noord (Beesd)	€ -	€ -2.991	€ -2.991
Actualisering complex De Plantage (Meteren)	€ 150.000	€ 554.484	€ 404.484
Actualisering complex Slingerbos (Ophemert)	€ -	€ -227.555	€ -227.555
Actualisering complex Molenblok (Varik)	€ -	€ -222.205	€ -222.205
Actualisering complex Haaften Noord	€ -	€ -9.356	€ -9.356
Actualisering complex Klingenberg Noord (Tuil)	€ 50.000	€ -12.098	€ -62.098
Actualisering complex Centrumplan Vuren	€ -	€ 94.023	€ 94.023
Afbouw complexen vm Geldermalsen	€ -	€ 19.810	€ 19.810
Totaal	€ -244.035	€ -221.543	€ 22.492

De verliesvoorzieningen zijn gebaseerd op de zogenaamde Netto contante waarde (NCW). Dit houdt in dat aan de voorziening jaarlijks 2 procent rente moet worden toegevoegd zodat de voorziening aan het eind van de looptijd van het betreffende complex voldoende is om de resterende nadelige eindwaarde op te vangen. Geraamd was een toevoeging van 444.000 euro, terwijl de werkelijke toevoeging 416.000 euro bedraagt. Vanuit de voormalige gemeente Geldermalsen was nog een voorziening aanwezig voor nog te maken kosten voor reeds afgesloten complexen. Deze voorziening kan vrij vallen ten gunste van het resultaat 2019. De overige verschillen worden veroorzaakt door inhoudelijke aanpassingen van de kosten en opbrengsten van de diverse verliesgevende complexen.

Grondexploitatie - woningbouw (niet toerekenbare kosten)

Niet alle (ambtelijke) kosten die gemaakt worden voor de grondexploitatie kunnen worden toegerekend aan de complexen, omdat er binnen deze complexen onvoldoende ruimte hiervoor is. In 2019 kunnen de volgende lasten niet worden toegerekend aan de complexen:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Salarissen en sociale lasten	€ -151.463	€ -153.823	€ -2.360
Inhuur derden	€ -	€ -24.945	€ -24.945
Overige lasten	€ -2.000	€ -17.865	€ -15.865
Overheadkosten	€ -61.451	€ -58.051	€ 3.400
Totaal	€ -214.914	€ -254.684	€ -39.770

Algemene reserve Grondexploitatie

Aan de algemene reserve Grondexploitatie is een bedrag van ongeveer 146.000 aan rente toegevoegd ten laste van de exploitatie. Deze rente is gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage van de door de gemeente opgenomen geldleningen. Geraamd was een toevoeging van ongeveer 175.000 euro, zodat er sprake is van een voordeel van ruim 29.000 euro.

Financiering en Algemene dekkingsmiddelen

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Taakvelden BBV (excl. reserves)			
Lasten (x 1.000)			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-773	-923	-918
0.5 Treasury	-160	-1.504	-954
0.61 OZB woningen	-368	-369	-353
0.62 OZB niet-woningen	-258	-258	-246
0.64 Belastingen Overig	-6	-6	-159
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	-2.209	-1.714	-818
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	49
Totaal Lasten	-3.774	-4.774	-3.399
Baten (x 1.000)			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	449	542	706
0.5 Treasury	2.056	2.407	2.267
0.61 OZB woningen	7.105	7.115	7.310
0.62 OZB niet-woningen	5.156	5.184	5.166
0.64 Belastingen Overig	4.629	5.026	5.061
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	64.542	65.360	66.108
0.8 Overige baten en lasten	206	206	571
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal Baten	84.143	85.840	87.189
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	80.371	81.067	83.788
Totaal toevoegingen	-3.274	-4.531	-4.474
Totaal onttrekkingen	78	5.128	4.595
Gerealiseerd resultaat	77.175	81.664	83.909

Toelichting

Toelichting afwijkingen Programma 10 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Treasury	I		463.000
OZB	I		126.000
Boekenonderzoeken Belastingdienst	I	71.000	
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	I		747.000
Nog niet verdeelde taakmutaties gemeentefonds	I		920.000
Dubieuze vorderingen	I	63.000	
Stelposten	I		49.000
Voorziening onderhoud gebouwen Lingewaal	I	176.000	
Vennootschapsbelasting	I		49.000
Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen	I		695.000
Lagere aanwending algemene reserve t.b.v. programma 3 en 9	I	542.000	
Diverse kleine verschillen	I		48.000
Subtotaal		852.000	3.097.000
Totaal saldo verschillen Programma 10			2.245.000

Vrijval voorziening groot onderhoud beheerplan gebouwen

Vanuit de voormalige gemeenten zijn er diverse voorzieningen gevormd om de lasten van (groot) onderhoud van diverse kapitaalgoederen over een aantal jaren te egaliseren. Deze voorzieningen zijn ingesteld op basis van een beheerplan van het betreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan moet actueel zijn en er moet een directe relatie zijn tussen de financiële onderbouwing van het beheerplan en de omvang van de voorziening. Vanwege de fusie zijn we bezig met het harmoniseren van de diverse beheerplannen. Dit betekent dat we voor de onderbouwing van de huidige voorzieningen nog gebruik maken van de oude beheerplannen. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31-12-2019 moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, stellen we voor om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve. Na vaststelling van de nieuwe beheerplannen worden de gelden vanuit de reserve weer gestort in de betreffende voorziening. Dit betreft de vrijval van het saldo in de voorziening voor alle (verhuurde) gemeentelijke woon en bedrijfsgebouwen in voormalig Geldermalsen (155.000 euro) en de gehele vrijval van de voorziening onderhoud beheerplan gebouwen voormalig Lingewaal (540.000).

Gemeentelijke eigendommen

Bij de gemeentelijke eigendommen is er sprake van een voordeel van 36.000 euro. Dit voordeel wordt in positieve zin wordt dit vooral veroorzaakt door de verkoop van een groenstrook aan Liander voor de oprichting van een elektriciteitsregelstation bij Vuren (incidentele verkoopopbrengst van 60.000 euro) en in negatieve zin voor de (tijdelijke) exploitatiekosten van het in 2018 aangekochte voormalige politiebureau in Geldermalsen (20.000 euro).

Treasury

Het voordelig verschil is als volgt opgebouwd:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Rentelasten langlopende geldleningen	€ 1.272.200	€ 1.290.176	€ -17.976
Rentelasten kortlopende geldleningen	€ -123.300	€ -87.473	€ -35.827
Boeterente	€ 1.397.798	€ 1.397.798	€ -
Rente- en bankkosten	€ 23.250	€ 24.258	€ -1.008
Toegevoegde rente aan algemene reserve	€ 264.538	€ 207.420	€ 57.118
idem aan voorziening afkoopsom begraafplaatsen	€ 38.404	€ 34.995	€ 3.409
Subtotaal	€ 2.872.890	€ 2.867.174	€ 5.716
Rentebaten verstrekte geldleningen	€ -214.325	€ -239.672	€ 25.347
Subtotaal	€ 2.658.565	€ 2.627.502	€ 31.063
Toegerekende rente aan grondexploitatie	€ -617.809	€ -1.055.500	€ 437.691
Toegerekende rente aan overige taakvelden	€ -1.357.717	€ -1.352.412	€ -5.305
Toegerekende rente aan beheerplannen	€ -530.046	€ -530.046	€ -
Totaal	€ 152.993	€ -310.456	€ 463.449

Het voordeel wordt vooral veroorzaakt door een (incidenteel) hogere toerekening aan de grondexploitatie als gevolg van de versnelde afboeking van de geactiveerde boeterente in de tweede bestuursrapportage 2019. Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 is geconstateerd dat deze extra rente moet en kan worden doorgerekend aan de grondexploitatie.

OZB

Op basis van de door de BSR opgelegde aanslagen en inschattingen wordt in 2019 een hogere (netto) opbrengst verwacht van ruim 126.000 euro ten opzichte van de (gewijzigde) ramingen. Hiervan heeft ongeveer 28.000 euro betrekking op het belastingjaar 2019 en het restant voordeel van ongeveer 98.000 euro heeft betrekking op de oudere belastingjaren van de 3 oude gemeenten.

Boekenonderzoeken Belastingdienst

In 2019 is er een lastenpost van 71.000 euro als gevolg van de afwikkeling van de volgende boekenonderzoeken:

Naheffing Lingewaal (boekenonderzoek 2017)	€ 29.818
Naheffing Neerijnen (boekenonderzoek 2017)	€ 76.846
Naheffing Geldermalsen (boekenonderzoek 2016)	€ -35.682
Totaal	€ 70.982

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Het voordelig verschil is als volgt opgebouwd:

	Begroting 2019 na wijziging		Realisatie 2019		Vershil
West Betuwe (2019)	€	65.293.416	€	65.740.717	€ 447.301
Geldermalsen (voorgaande jaren)	€	40.135	€	267.055	€ 226.920
Neerijnen (voorgaande jaren)	€	40.700	€	2.192	€ -38.508
Lingewaal (voorgaande jaren)	€	-13.900	€	97.628	€ 111.528
Totaal	€	65.360.351	€	66.107.592	€ 747.241

Het voordeel voor 2019 wordt vooral veroorzaakt door de in de Decembercirculaire 2019 beschikbaar gestelde (klimaat)middelen voor de (nog) op te stellen transitievisies en het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie. Bij de resultaatbestemming 2019 wordt voorgesteld deze middelen (322.721 euro) over te hevelen voor de nog te maken kosten. De afrekeningen van de voorgaande jaren worden vooral veroorzaakt door de definitieve vaststelling van de OZB-uitname 2017.

Nog te verdelen taakmutaties gemeentefonds

Via het Gemeentefonds zijn voor 2019 extra middelen voor taakmutaties ontvangen die voor 2019 nog niet zijn toegewezen aan de diverse taakvelden.

Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

Incidentele extra middelen Jeugdzorg	€	865.624
Ambulantisering GGZ	€	32.362
Toezicht/handhaving kinderopvang/PSZ/gastouders	€	22.025
Totaal	€	920.011

Dubieuze vorderingen

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 is een analyse gemaakt van de inbaarheid van de vorderingen. Voor de oninbare vorderingen is in de jaarrekening 2019 een last van 63.000 euro opgenomen als toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren. In dit bedrag zitten niet de oninbare vorderingen van de door BSR opgelegde belastingaanslagen en de oninbare vorderingen van het sociaal domein. Deze zijn respectievelijk bij de OZB-opbrengsten en bij programma 7 verantwoord.

Stelpost prijsstijgingen beheerplannen

Vanuit de voormalige gemeente Geldermalsen was voor de beheerplannen een stelpost prijsstijgingen van 49.000 euro in de begroting 2019 opgenomen. Van deze stelpost is in 2019 geen gebruik gemaakt voor de aanpassing van de betreffende budgetten.

Voorziening onderhoud gebouwen Lingewaal

Aan de voorziening Onderhoud gebouwen Lingewaal is 176.000 euro minder onttrokken dan geraamd. Dit "nadeel" wordt volledig gecompenseerd door lagere onderhoudslasten op diverse taakvelden en programma's.

Vennootschapsbelasting

In 2019 zijn de volgende aanslagen vastgesteld:

Lingewaal (Vpb 2016)	€	-35.754
Geldermalsen (Vpb 2017)	€	-13.961
Neerijnen (Vpb 2018)	€	252
Totaal	€	-49.463

Voor Lingewaal (2016) en Geldermalsen (2017) was er uiteindelijk geen Vpb verschuldigd, zodat de in de jaarrekening 2018 opgenomen verplichtingen volledig zijn vrijgevallen. In de jaarrekening 2018 van Neerijnen is geen rekening gehouden met de nog te betalen belasting over 2018.

Lagere aanwending algemene reserve t.b.v. programma 3 en 9

Het nadelig verschil is als volgt opgebouwd:

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil
Fietspaden onder de Waalbrug (programma 3)	€ 450.000	€ 39.953	€ -410.047
Inhuur RO (programma 9)	€ 82.000	€ -	€ -82.000
Planontwikkeling Heuffterrein (programma 9)	€ 50.000	€ -	€ -50.000
Totaal	€ 582.000	€ 39.953	€ -542.047

Dit nadeel wordt op de programma's 3 en 9 gecompenseerd doordat de uitgaven in 2019 niet gemaakt zijn.

Overzicht aanwending onvoorzien

In de primaire begroting is een post voor Onvoorzien opgenomen van 250.000 euro. De post Onvoorzien is ingezet bij de bestuursrapportages en decemberwijziging.

Inzet welk P&C product	Omschrijving	Jaarrekening 2019
Eerste bestuursrapportage 2019	Beheerplan wegen (opstellen plan)	-70.000
Eerste bestuursrapportage 2019	Kappen van risicovolle bommen	-69.200
Eerste bestuursrapportage 2019	Saneren grond woonwagenlocatie Asperen	0
Decemberwijziging 2019	Vertrouwenscomm. nieuwe burgemeester	-15.000
Eerste bestuursrapportage 2019	Onderwijshuisvestingsverordening	-6.000
Eerste bestuursrapportage 2019	Ophogen budget onvoorzien 2019	242.640
Eerste bestuursrapportage 2019	Opvang zwerfdieren	-55.000
Eerste bestuursrapportage 2019	Fietsroutenetwerk	-63.000
Decemberwijziging 2019	Vrijval restant stelpost onvoorzien	-55.400
Raadsbesluit 2 juli 2019	Tijdelijke oplossing incontinentiemateriaal	-24.600
Eerste bestuursrapportage 2019	Harmoniseren erfgoedbeleid	-31.500
Eerste bestuursrapportage 2019	Opvang zwerfdieren	-20.940
Eerste bestuursrapportage 2019	Harmoniseren recreatiebeleid	-25.000
Eerste bestuursrapportage 2019	Dorpshuis/gymzaal Herwijnen (startbijdr.)	-10.000
Eerste bestuursrapportage 2019	Omgevingsvergunningen (juridische handhaving Lingewaal)	-47.000
Totaal		-250.000

Overzicht incidentele baten en lasten

Hieronder volgt een overzicht van de incidentele lasten en baten over het jaar 2019.

Incidentele lasten > € 50.000	Begroting na wijziging 2019	Begroting voor wijziging 2019	Jaarrekening 2019
Incidentele lasten (exclusief reserves)			
Friciekosten herindeling	4.102	3.493	1.962
Bijdrage Spoortraject Geldermalsen-Tricht	3.900	3.700	3.094
Uitgaven i.h.k.v. Sport en bewegen	79	79	84
Fietspaden onder de Waalbruggen	450	0	40
Overheveling lasten 2018 vm Neerijnen	100	0	18
Vervroegd afschrijven boeterente	1.340	0	1.340
Planontwikkeling Heuffterrein Vuren	50	0	0
Friciekosten vm personeel Neerijnen	70	0	84
Herinrichting openbare ruimte centrum Geldermalsen	966	0	18
Uitgaven Robuust subsidiebeleid	30	0	22
Uitgaven Duurzaamheid	226	0	125
Bijstorten pensioenverplichtingen gewezen wethouders	0	0	787
Hogere rentetoerekening Grex a.g.v. boeterente	0	0	-520
Boekenonderzoeken Belastingdienst voorgaande jaren	0	0	71
Bedrijfsvoeringorganisatie West Betuwe (frictiekosten)	200	0	200
Fietsroutenetwerk	63	0	50
Opstellen beheerplan Wegen/harmonisatie wegenlegger	110	0	110
Kappen risicovolle bomen	69	0	69
Onkruidbestrijding openbaar groen	65	0	65
Golfbaan Spijk en Drugslab Haaften	0	0	314
Totaal incidentele lasten (exclusief reserves)	11.820	7.272	7.933
Incidentele lasten Reserves			
BR Vorming gemeente West Betuwe	3.426	3.493	3.428
Algemene reserve (resultaatbestemming 2e bestuursrapp.)	858	0	858
BR Duurzaamheid (resultaatbestemming 2e bestuursrapp.)	3.382	0	3.382
BR Sociaal domein	2.250	0	2.250
BR Robuust subsidiebeleid	200	0	200
BR Pilot aanpak oneigenlijk gebruik gemeentegrond	162	0	0
Totaal incidentele lasten Reserves	10.278	3.493	10.118
Totaal Incidentele lasten	22.098	10.765	18.051

Incidentele baten > € 50.000	Begroting 2019		Jaarrekening 2019
Incidentele baten (exclusief reserves)			
Vergoeding frictiekosten herindeling	3.426	3.493	3.428
Nacalculatie algemene uitkering 2018	-516	0	-516
Verkoop snippergroen (surplus t.o.v. reguliere verkoop)	162	0	0
OZB opbrengsten voorgaande jaren	0	0	98
Algemene uitkering (opbrengsten voorgaande jaren)	67	0	300
Algemene uitkering (Decembercirc. 2019: Klimaatmiddelen)	0	0	323
Totaal incidentele baten (exclusief reserves)	3.139	3.493	3.633
Incidentele baten Reserves			
BR Vorming gemeente West Betuwe	4.102	3.493	1.962
Bestemmingsreserve Spoorproject Geldermalsen-Tricht	3.900	3.700	3.094
Bestemmingsreserve Sport en bewegen	79	79	84
Algemene reserve (tekorten sociaal domein)	2.250	0	2.250
Algemene reserve (fietspaden onder de Waalbruggen)	450	0	40
Algemene reserve (resultaatbestemming 2018 Neerijnen)	100	0	18
Algemene reserve (vorming BR Robuust subsidiebeleid)	200	0	200
Algemene reserve (vervroegd afschrijven boeterente)	1.340	0	1.340
Algemene reserve (nacalculatie algemene uitkering 2018)	516	0	516
Algemene reserve (planontwikkeling Heuffterrein Vuren)	50	0	0
Algemene reserve (resultaatbestemming dec.wijziging)	86	0	86
BR Frictiekosten vm personeel Neerijnen	70	0	84
BR Herinrichting openbare ruimte centrum Geldermalsen	966	0	18
BR Sociaal domein	1.000	0	1.000
BR Robuust subsidiebeleid	30	0	22
BR Duurzaamheid (restantbudget 2018/kosten De Knop)	226	0	125
Totaal incidentele baten Reserves	15.365	7.272	10.839
Totaal Incidentele baten	18.504	10.765	14.472
Totaal saldo incidentele baten en lasten	-3.594	0	-3.579

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves				
Toevoeging aan de reserves	Begroting 2019 na wijziging	Bedrag structureel begroting	Realisatie 2019	Bedrag structureel realisatie
Programma 1	3.870.035	2.156.936	3.872.334	2.156.936
Programma 2				
Programma 3	842.205	382.572	842.205	323.822
Programma 4	38.000	38.000	38.000	38.000
Programma 5	231.524	231.434	231.524	231.524
Programma 6	575.853	408.777	475.036	408.777
Programma 7	2.657.946	117.946	2.598.476	117.946
Programma 8	54.126	54.126	54.126	54.126
Programma 9	174.508	147.835	145.650	147.835
Programma 10	4.530.627	235.526	4.473.509	235.526
Totaal	12.974.824	3.773.152	12.730.860	3.714.492

Onttrekkingen aan de reserves	Begroting 2019 na wijziging	Bedrag structureel begroting	Realisatie 2019	Bedrag structureel realisatie
Programma 1	-4.327.856	-1.798.140	-2.188.528	-1.798.140
Programma 2	-66.465	-66.465	-66.465	-66.465
Programma 3	-5.099.405	-389.398	-3.321.555	-171.173
Programma 4	-29.979	-578	-1.992	0
Programma 5	-431.162	-725.808	-412.580	-412.580
Programma 6	-407.870	-226.805	-413.997	-119.551
Programma 7	-1.118.802	-1.109.727	-1.091.161	1.082.086
Programma 8	-304.914	-78.634	-203.626	-78.634
Programma 9	-61.009	-4.769	-61.010	-4.679
Programma 10	-5.127.793	-4.754.882	-4.594.635	-4.447.084
Totaal	-16.975.255	-9.155.206	-12.355.549	-6.016.220

Overzicht wet normering topinkomens

Uit hoofde van de Wet Normering Topinkomens (WNT) moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden. Op basis van de WNT is het verplicht om in de jaarrekening melding te maken van:

1. alle topfunctionarissen en hun bezoldiging. Voor gemeenten zijn de functies van gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris aangemerkt binnen de WNT.
2. Uitkeringen aan topfunctionarissen wegens beëindiging van het dienstverband.
3. Overige medewerkers die een bezoldiging boven het toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De maximale bezoldiging voor een topfunctionaris in dienstverband bedraagt volgens de WNT 194.000 euro over 2019 op basis van een fulltime dienstverband. In dit bedrag is inbegrepen de beloning, belastbare onkostenvergoedingen en voorzieningen voor beloning op termijn (m.n. pensioenpremie). Toetsing aan de norm vindt plaats naar rato van omvang fte en duur dienstverband in het jaar.

Wet normering topinkomens 2019			
bedragen x € 1			
Functiegegevens 2019	Gemeentesecretaris	Griffier	Raads-adviseur/ Plv Griffier
	K. Coesmans	A. van den Brink	K. Steenberg
Aanvang en einde functievervulling in 2019	0101-3112	0101-3107	0108-3112
Omvang dienstverband 2019	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging 2019			
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoeding	€ 109.274	€ 53.187	€ 43.269
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.413	€ 9.457	€ 3.539
<i>Bezoldiging</i>	<i>€ 128.686</i>	<i>€ 62.643</i>	<i>€ 46.809</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 112.679	€ 81.321
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet ontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Vergelijkbare gegevens over 2018			
bedragen x € 1			
Functiegegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dienstbetrekking?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2018			
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoeding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Bezoldiging</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	
Functiegegevens 2019	A. van den Brink
Functie bij beëindiging dienstverband	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	0101-3107
Jaar waarin het dienstverband is geëindigd	2019
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen vanwege beëindiging dienstverband	€ 37.358
Individueel toepasselijk maximum	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 37.358
Waarvan betaald in 2019	€ 37.358
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

'Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.'

Er zijn een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de Commissie BBV, ten minste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:

Omschrijving	Onrechtmatig, telt niet mee voor oordeel	Onrechtmatig, telt wel mee voor oordeel
1. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	X	
2. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen	X	
3. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn		X
4. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd		X
5. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend		X
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt		
6a. Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6b. Geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren		
7a. Jaar van investeren		X
7b. Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Op programma niveau is er sprake van de volgende begrotingsafwijkingen:

Programma	Begroting na wijziging			Realisatie 2019			Begrotingsafwijking		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Bestuur en Ondersteuning	671	-9.218	-8.547	730	-7.863	-7.133	-59	-1.355	-1.414
2. Veiligheid	28	-5.226	-5.198	48	-5.228	-5.180	-20	2	-18
3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	1.475	-13.105	-11.630	3.209	-10.840	-7.631	-1.734	-2.265	-3.999
4. Economie	7.721	-8.086	-365	1.059	-1.133	-74	6.662	-6.953	-291
5. Onderwijs	763	-5.537	-4.774	868	-5.072	-4.204	-105	-465	-570
6. Sport, Cultuur en Recreatie	774	-8.675	-7.901	1.076	-8.888	-7.812	-302	213	-89
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	9.146	-40.888	-31.742	8.665	-41.981	-33.316	481	1.093	1.574
8. Duurzaamheid en Milieu	13.957	-13.753	204	12.066	-12.570	-504	1.891	-1.183	708
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	16.728	-19.461	-2.733	13.207	-14.891	-1.684	3.521	-4.570	-1.049
10. Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	85.840	-4.774	81.066	87.189	-3.448	83.741	-1.349	-1.326	-2.675
Subtotaal	137.103	-128.723	8.380	128.117	-111.914	16.203	8.986	-16.809	-7.823
Kosten overhead	61	-12.445	-12.384	825	-12.070	-11.245	-764	-375	-1.139
VPB	0	0	0	0	49	49	0	-49	-49
Totaal saldo baten en lasten	137.165	-141.167	-4.004	128.944	-123.934	5.007	8.222	-17.233	-9.011

Toevoegingen/
onttrekkingen aan reserves

1. Bestuur en Ondersteuning	4.328	-3.870	460	2.189	-3.872	-1.682	2.139	2	2.142
2. Veiligheid	66	0	66	66	0	66	0	0	0
3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	5.099	-842	4.258	3.322	-842	2.480	1.777	0	1.778
4. Economie	30	-38	-8	2	-38	-36	28	0	28
5. Onderwijs	431	-232	199	592	-232	360	-161	0	-161
6. Sport, Cultuur en Recreatie	408	-576	-168	414	-475	-61	-6	-101	-107
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	1.119	-2.658	-1.538	1.091	-2.598	-1.506	28	-60	-31
8. Duurzaamheid en Milieu	305	-54	251	204	-54	150	101	0	101
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	61	-175	-114	238	-146	92	-177	-29	-206
10. Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	5.128	-4.531	598	4.595	-4.474	121	533	-57	476
Subtotaal mutaties reserves	16.975	-12.975	4.004	12.712	-12.731	-16	4.262	-245	4.020
Gerealiseerde resultaat			0			4.991			-4.991

Op programma Sociaal Domein is er overschrijding op de lasten. De overschrijding op Sociaal Domein komt hoofdzakelijk door de extra kosten voor jeugd en WMO. De raad is hierover al veelvuldig over geïnformeerd. De overschrijding valt onder de soort afwijking "Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen" (onderdeel 2).

Conclusie: er zijn geen onrechtmatigheden binnen dit programma geconstateerd.

Balans

In het hierna opgenomen overzicht presenteren we de balans per 1-1-2019 en 31-12-2019.

Activa	1-1-2019	31-12-2019
Vaste activa		
Immateriele vaste activa	2.732.396	1.296.904
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	1.397.798	0
b. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.334.598	1.296.904
Materiële vaste activa	121.242.703	108.832.020
a. Investerings met economisch nut	79.261.850	65.769.378
b. Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.853.210	34.497.641
c. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.127.643	8.565.001
Financiële vaste activa	11.531.344	11.712.723
a. Kapitaal verstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	3.336.856	3.336.856
b. Leningen aan:		
- Woningbouwcoöperaties	42.078	0
c. Overige langlopende leningen	4.521.874	4.745.625
d. Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	3.630.536	3.630.242
Totaal vaste activa	135.506.443	121.841.646
Viottende activa		
Voorraden	44.940.642	57.248.617
a. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	65.743.209	77.999.062
Af: voorzieningen grondexploitatie	-20.802.567	-21.024.110
b. Gereed product en handelsgoederen	0	273.665
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	23.134.364	18.610.677
a. Vorderingen op openbare lichamen	7.207.414	11.197.726
b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist	720.452	374.930
c. Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	910.524	341.395
d. Rekeningen-courant met niet financiële instellingen	30.735	0
e. Overige vorderingen	14.695.798	8.046.106
Af: voorziening dubieuze vorderingen	-430.559	-1.349.480
Liquide middelen	27.659	387.467
a. Banksaldi	27.659	387.467
Overlopende activa	5.295.541	1.268.415
a. De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese overheidslichamen		
- Rijk		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	100.694	0
b. Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	5.194.847	1.268.415
Totaal viottende activa	73.398.206	77.515.177
Totaal activa	208.904.648	199.356.823
Recht op verliescompensatie VPB krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969		

Passiva	1-1-2019	31-12-2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen	73.649.712	78.659.223
a. Algemene reserve	29.903.053	32.144.823
b. Bestemmingsreserves	38.889.704	41.523.743
c. Gerealiseerde resultaat	4.856.955	4.990.657
Voorzieningen	12.239.980	10.880.147
a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.341.900	2.849.518
b. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	7.132.496	7.354.996
c. Overige voorzieningen	2.765.584	675.633
Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	94.117.954	93.260.058
a. Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	94.056.523	93.195.452
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
b. Waarborgsommen	61.430	64.606
Totaal vaste passiva	180.007.646	182.799.428
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	21.147.202	10.066.195
a. Kasgeldleningen aangegaan bij binnenlandse banken en financiële instellingen	4.000.000	0
b. Overige kasgeldleningen	4.000.000	0
c. Banksaldi	5.960.302	5.566
d. Overige schulden	7.186.900	10.060.629
Overlopende passiva	7.749.800	6.491.198
a. Verplichtingen vanuit begrotingsjaar die in volgend jaar tot betaling komen	6.381.037	5.675.642
b. De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel		
- Europese overheidslichamen		
- Rijk		245.451
- Overige Nederlandse overheidslichamen	632.513	499.849
c. Overige vooruit ontvangen bedragen die ten laste komen van het volgende begrotingsjaar	736.251	70.256
Totaal vlottende passiva	28.897.003	16.557.393
Totaal passiva	208.904.648	199.356.823
Borg/garantstellingen	107.490.628	126.120.000

A. Vaste activa

Artikel 62 BBV

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden de bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief op de waardering daarvan in mindering gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering gebracht worden op de investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Afschrijvingsbeleid vaste activa gemeente West Betuwe

- Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan 10.000 euro worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
- Groot onderhoud wordt niet afgeschreven maar ten laste van de exploitatie of de betreffende onderhoudsvoorziening gebracht.
- Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
- De afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van ingebruikname, met uitzondering van investeringen die ineens worden afgeschreven, daarvan vindt de afschrijving plaats in het jaar van de investering.
- Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
- Er wordt geen rekening gehouden met restwaarde, met uitzondering van nieuwbouw van gebouwen (0-30%).
- De afschrijvingsmethode is bij voorkeur lineair. Bij investeringen waarbij een directe relatie kan worden gelegd met de opbrengst voor de gemeente en de hierbij te hanteren tarieven kan de annuïtaire methode worden toegepast.
- Aan investeringen worden geen interne uren toegerekend, met uitzondering van investeringen die geheel of gedeeltelijk gefinancierd worden door derden en waarbij het mogelijk is interne uren toe te rekenen
- Aan lopende investeringen die groter zijn dan 1.000.000 euro wordt rente toegerekend. Deze rente wordt berekend over de boekwaarde aan het begin van het betreffende jaar.

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform het raadsbesluit geactiveerd als ze individueel een bedrag van 10.000 euro te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Immateriele activa	Boekwaarde 1-1-2019	Investe ringen	Desinves teringen	Afschrij vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde ringen	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	1.397.798	0		1.397.798	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.334.598	0	0	37.694	0	0	1.296.904
Totaal immateriële vaste activa	2.732.396	0	0	1.435.492	0	0	1.296.904

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd. Op investeringen wordt jaarlijks op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde afgeschreven.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2019 worden gedaan.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven

De volgende materiële vaste activa worden afgeschreven in:

Automatisering

- 3-7 jaar: automatiseringsapparatuur

Inventaris

- 10 jaar: telefooninstallaties
- 10 jaar: meubilair

Vervoermiddelen

- 7-10 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen

Gebouwen

- 50 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen
- 50 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen (restwaarde 0-30%)
- 50 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
- 50 jaar: sporthallen/gymzalen
- 25 jaar: renovatie, sporthallen/gymzalen
- 15 jaar: technische installaties in gebouwen
- 10 jaar: zonnepanelen

Terreinen

- 10-30 jaar: speelvoorzieningen
- 12 jaar: kunstgrasvelden toplaag
- 40 jaar: kunstgrasvelden onderlaag
- 30 jaar: sportterreinen
- 10-50 jaar: groenvoorzieningen

Infrastructuur

- maximaal 60 jaar: rioleringen; in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden de termijnen vastgelegd
- maximaal 50 jaar: wegen, pleinen en rotondes
- 25 jaar: bruggen, hout
- 60 jaar: bruggen, beton/staal
- 40 jaar: openbare verlichting, masten
- 30 jaar: openbare verlichting, led-panels, led-armaturen
- 20 jaar: openbare verlichting, armaturen (geen led), kabels (bovengronds)
- 10 jaar: openbare verlichting, led-drivers, lampen (geen PL)
- 4 jaar: openbare verlichting, PL-lampen
- 15 jaar: pompen en gemalen (mechanisch)
- 45 jaar; pompen en gemalen (bouwkundig)
- 45 jaar; drainage
- 45 jaar: randvoorzieningen rioleringen
- 45 jaar: mechanische riolering (leidingen)

Aankoop bestaande activa: restant levensduur.

De investeringen voor 1 januari 2019 schrijven we af conform de richtlijnen van de voormalige gemeenten. Investeringen na 1 januari 2019 schrijven we lineair af.

Afwijking van het afschrijvingsbeleid en/of de tabel geschiedt o.b.v. een raadsbesluit in het betreffende investeringsvoorstel.

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	21.067.997	500.659	13.927.107	0	0	0	7.641.549
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	-
Bedrijfsgebouwen	51.008.559	3.708.843	571.047	1.726.946	887.974	0	51.531.435
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	3.798.011	105.715	0	252.085	0	0	3.651.641
Vervoermiddelen	309.327	0	0	56.094	0	0	253.232
Machines, apparaten en installaties	1.029.773	92.672	27568	304.057	0	0	790.820
Overige materiële vaste activa	2.048.183	84.205	39.466	192.222	0	0	1.900.700
Totaal materiële vaste activa	79.261.850	4.492.095	14.565.188	2.531.404	887.974	0	65.769.378

Investeringen met een economisch nut (heffing)	Boekwaarde 1-1-2019	Investeren- ingen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	34.853.210	2.106.893	1.188.162	1.274.300	0	0	34.497.641
Totaal	34.853.210	2.106.893	1.188.162	1.274.300	0	0	34.497.641

Investeringen met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2019	Investeren- ingen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken voor 2017	384.611	0	0	24.908	0	0	359.703
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken vanaf 2017	6.743.032	1.944.772	194.840	287.665	0	4	8.205.299
Totaal	7.127.643	1.944.772	194.840	312.573	0	4	8.565.001

Afschrijvingen 4.118.277 euro

De afschrijvingen zijn op basis van de voorgeschreven termijnen per activasoort verwerkt.

Strategische gronden

Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld opgenomen onder de materiële vaste activa. Dergelijke gronden worden in de regel aangeduid als 'warme gronden'. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan. Onder de Materiële vaste activa zijn de volgende strategische gronden opgenomen.

Strategische gronden	Bruto investering	Voorziening	Netto investering	Aantal m2	Prijs per m2
Hoogeinde Noord	101.431	-80.066	21.365	4.273	5,00
Proeftuinen	289.731	-135.330	154.401	42.500	3,63
Burgemeester Venedelaan 4	2.652	0	2.652	900	2,95
Burgemeester Von Gesauweg 18	2.652	0	2.652	1.500	1,77
Hondsgemet-Noord	0	0	0	0	0,00
Garstkampen woningbouw	3.080.632	-2.957.357	123.275	24.655	5,00
Schakelzone	805.589	-705.524	100.065	20.013	5,00
Overige gronden	1.242.427	-558.396	684.031	136.806	5,00
Totaal	5.525.114	-4.436.673	1.088.441	230.647	4,72

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs, dan wordt de lagere marktwaarde aangehouden.

In de hieronder gepresenteerde tabellen wordt een specificatie gegeven van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en Leningen. Verder is in de balans bij overige uitzettingen een bedrag opgenomen van 3.630.242 euro. Dit betreft een belegging van de voormalige gemeente Neerijnen bij de ABN/AMRO bank.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Aandelen Alliander	2.661.733	2.661.733
Aandelen Stedin	475.016	475.016
Aandelen BNG bank	136.713	136.713
Aandelen Eneco	16.882	16.882
Aandelen Vitens	5.037	5.037
Inschrijvingen Grootboek Nationale Schuld	41.476	41.476
Totaal	3.336.856	3.336.856

Leningen aan	Stand per 1-1-2019	Verstrekking	Aflossing	Vermindering	Stand per 31-12-2019
Deelnemingen					0
Vitens NV achtergestelde lening	322.234	0	107.414	0	214.820
Subtotaal deelnemingen	322.234	0	107.414	0	214.820
Overige langlopende leningen					
TV De Waalrackets	48.750	0	2.500	0	46.250
Rijvereniging Tielerwaard West	26.250	0	1.500	0	24.750
Paardensport Waddensteijnruiters	45.000	0	2.500	0	42.500
D'n Oude Wiel Herwijnen	5.000	0	5.000	0	0
VV Vuren	28.500	0	1.500	0	27.000
VV Heukelum	47.500	0	2.500	0	45.000
VV Herovina	43.750	0	2.500	0	41.250
VV Vuren	14.000	0	2.000	0	12.000
Startersleningen	1.818.834	355.310	233.797	0	1.940.347
Duurzaamheidsleningen	664.002	564.914	108.460	0	1.120.456
VV WNC Waardenburg	110.126	0	3.315	0	106.811
Leningen aan ambtenaren	1.347.929	0	223.487	0	1.124.442
Subtotaal langlopende leningen	4.199.640	920.224	589.059	0	4.530.805
					0
Totaal	4.521.874	920.224	696.473	0	4.745.625

B. Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De voorraden (onderhanden werk grondexploitatie) betreft de boekwaarde van in exploitatie genomen complexen. De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.

In het verloopoverzicht zijn de verwachte resultaten voor de opbrengsten gebaseerd op de naar verwachting te realiseren verkoopprijzen, terwijl de nog uit te geven bedragen zijn ontleend aan de kostprijsberekeningen. Waar sprake is van verwachte exploitatieverliezen wordt de waardering gecorrigeerd door middel van een voorziening voor exploitatietekorten. Deze voorzieningen zijn gebaseerd op de netto contante waarde per 1 januari 2020.

Verloopoverzicht grondexploitaties	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings 2019	Opbrengsten 2019	Winstuitname 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening verlieslatende complexen	Boekwaarde 31-12-2019
Hondsgemet Zuid	5.393.864	351.139	105.675	68.531	5.707.859		5.707.859
Hondsgemet Noord	0	14.271.411	13.092	0	14.258.319		14.258.319
Homburg Noord	565.100	20.134	0	0	585.234	307.398	277.836
De Plantage (Meteren)	47.475.543	3.336.186	6.286.419	0	44.525.310	17.363.703	27.161.607
Molenblok (Varik)	3.367.584	191.034	102.181	0	3.456.437	1.852.130	1.604.307
Slingerbos (Ophemert)	2.636.744	138.785	0	0	2.775.529	227.555	2.547.974
Haaften Noord	1.039.236	209.215	203.317	0	1.045.134	587.966	457.168
Klingelenberg Noord (Tuil)	932.975	45.510	0	0	978.485	213.252	765.233
A. Mackaylaan (Ophemert)	114.511	2.372	0	0	116.883		116.883
De Eng 2 (Asperen)	461.860	31.643	0	0	493.503		493.503
Herwijnen Oost	3.061.700	223.329	178.547	52.855	3.159.337		3.159.337
Hoge Land III (Heukelum)	-205.688	19.371	979.280	774.062	-391.535		-391.535
Centrumplan Vuren	919.734	1.247.443	858.333	0	1.308.844	472.106	836.738
Spijk achter Dorpshuis	-19.954	-323	0	0	-20.277		-20.277
Totaal	65.743.209	20.087.249	8.726.844	895.448	77.999.062	21.024.110	56.974.952

Verloopoverzicht grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2019	Geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Hondsgemet Zuid	5.707.859	1.745.374	8.947.505	1.494.272	1.436.246
Hondsgemet Noord	14.258.319	14.302.705	29.680.000	1.118.976	917.950
Homburg Noord	585.234	161.787	433.475	-313.546	-307.398
De Plantage (Meteren)	44.525.310	51.362.004	71.573.940	-24.313.374	-17.363.703
Molenblok (Varik)	3.456.437	2.658.464	3.901.434	-2.213.467	-1.852.130
Slingerbos (Ophemert)	2.775.529	2.473.713	5.090.560	-158.682	-227.555
Haaften Noord	1.045.134	90.763	524.176	-611.721	-587.966
Klingelenberg Noord (Tuil)	978.485	436.678	1.170.203	-244.960	-213.252
A. Mackaylaan (Ophemert)	116.883	45.242	346.296	184.171	180.562
De Eng 2 (Asperen)	493.503	33.839	568.000	40.658	39.861
Herwijnen Oost	3.159.337	1.216.325	4.937.916	562.254	529.823
Hoge Land III (Heukelum)	-391.535	209.804	297.521	479.252	460.642
Centrumplan Vuren	1.308.844	669.001	1.486.667	-491.178	-472.106
Spijk achter Dorpshuis	-20.277	543.205	658.253	135.325	127.520
Totaal	77.999.062	75.948.904	129.615.946	-24.332.020	-17.331.506

De resultaten tegen netto contante waarde per 1 januari 2020 zijn berekend op basis van de in het BBV voorgeschreven disconteringspercentage van 2%. Voor de plannen met een negatief resultaat wordt ter dekking van dit verlies conform het BBV een bedrag opgenomen in de verliesvoorziening grondexploitatie. Bij de nog te maken kosten is rekening gehouden met een kostenstijging van 2,5% voor de middellange termijn (2020-2023) en 2% voor de lange termijn (2024 en verder). Bij de nog te realiseren

opbrengsten is rekening gehouden met een opbrengstenstijging van 1,5% voor de middellange termijn (2020-2023) en 1% voor de lange termijn (2024 en verder). Voor De Plantage wordt hiervan afgeweken met geraamde opbrengstenstijgingen in 2022-2022 van 2% en 0% vanaf 2023. Voor de aan de complexen toe te rekenen rente wordt rekening gehouden met 1,25%. Dit bedrag is gelijk aan het verwachte resultaat tegen contante waarde. In totaal gaat het om een verliesvoorziening van 21.024.110 euro.

Gereed product en handelsgoederen

Dit betreft de boekwaarde per 31 december 2019 van het voormalig gemeentehuis in Asperen. We zijn voornemens tot verkoop van dit pand. Vanwege BBV voorschriften moeten we deze investering daarom opnemen onder de categorie Voorraden.

Uitzettingen korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

De regeling schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een grensbedrag van 0,75 procent het begrotingstotaal, te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het storten gebeurt dagelijks via het afkomen van het saldo van de BNG rekening.

Het saldo schatkistbankieren per 31-12-2019 bedraagt 374.190 euro.

Rekening-courant verhoudingen met het Rijk

Het saldo op de balans per 31-12-2019 van 341.394 euro heeft betrekking op de rekening courant verhouding met de SVn. (Stimuleringsregeling Volkshuisvesting)

Overige Vorderingen

De overige vorderingen (exclusief openbare lichamen) zijn per saldo per 31-12-2019 8.080.781 euro. Hierop is een voorziening dubieuze debiteuren in mindering gebracht van 1.353.211 euro.

Vorderingen op openbare lichamen	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Ministeries	34.243	46.492
Provincies	0	0
Gemeenten	0	214.854
Waterschappen	0	282.879
Gemeenschappelijke regelingen	562.439	2.213.002
Belastingdienst	6.610.732	8.440.499
Totaal	7.207.414	11.197.726

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Schatkistbankieren	720.452	374.930
Totaal	720.452	374.930

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

		Verslagjaar 2019			
(1) Drempelbedrag	Drempelbedrag	999			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.457	2.078	526	601
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder drempelbedrag	0	0	474	399
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding drempelbedrag	1.458	1.079	0	0

(1) Berekening drempelbedrag	Verslagjaar	
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	133.222
(4b)		133.222
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat € 500 miljoen te boven gaat	0
(1) = (4b) * 0,0075 + (4c) * 0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	999

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	221.125	189.130	48.349	55.259
(5b)	Dagen in kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.457	2.078	526	601

Overige vorderingen	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Debiteuren algemeen (inclusief belastingen)	14.960.322	5.883.451
Debiteuren sociale zaken	-264.523	2.162.655
Subtotaal Debiteuren	14.695.798	8.046.106
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-430.560	-1.349.480
Totaal	14.265.239	6.696.626

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Liquide middelen	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Banksaldi en kruisposten	27.659	387.467
Totaal	27.659	387.467

Overlopende activa

Onderstaande posten zijn opgenomen tegen nominale waarde

Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	Stand per 1-1-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand per 31-12-2019
Provincie				
ISV Lingewaarden	100.694	0	100.694	0
Totaal	100.694	0	100.694	0

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Nog te ontvangen wegens levering goederen en diensten	3.496.006	1.038.092
Vooruitbetaalde bedragen	1.128.114	194.224
Te verrekenen met Veiligheidsregio	166	266
Voorschotten Avri	547.883	0
Werkzaam afrekening 2019	0	32.166
Overige posten	22.679	3.667
Totaal	5.194.847	1.268.415

C. Reserves

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende bestanddelen:

Reserves

De reserves worden gevormd conform de door de gemeenteraad genomen besluiten. Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves worden gedaan conform de daartoe strekkende raadsbesluiten. In het jaar 2019 is aan de twee vrije reserves 1,25 procent rente toegevoegd.

Algemene Reserve	Stand per 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand per 31-12-2019
Algemene reserve (risicobuffer)	16.593.612	5.514.474	4.490.861	17.617.225
Algemene reserve Grondexploitatie	11.652.008	1.218.156	0	12.870.164
Algemene res. pref. aandelen Vitens	1.592.396	0	0	1.592.396
Algemene res.bonusaandelen BNG	65.038	0	0	65.038
Totaal	29.903.053	6.732.630	4.490.861	32.144.823

Algemene reserve (risicobuffer)

De algemene reserve is bedoeld als risicobuffer voor het opvangen van incidentele of structurele ontwikkelingen. Anderzijds worden meevallers toegevoegd aan de reserve. Aan deze reserve wordt het gewogen gemiddelde van de rente van de aangetrokken financieringsmiddelen toegevoegd (via resultaatbestemming).

Algemene reserve Grondexploitatie

De algemene reserve Grondexploitatie is gevormd ter voorkoming van fluctuaties in het resultaat als gevolg van de grondexploitatie. Hiermee wordt een solide buffer gecreëerd voor toekomstige risico's. Aan deze reserve wordt het gewogen gemiddelde van de rente van de aangetrokken financieringsmiddelen toegevoegd (via resultaatbestemming).

Algemene reserve Bonusaandelen BNG en preferente aandelen Vitens

In het verleden zijn door de BNG bonusaandelen uitgegeven ten laste van het resultaat. Bij Vitens zijn aandelen verkocht. De aandelen BNG zijn op de balans als bezitting opgenomen. Omdat er voor deze aandelen geen betaling heeft plaatsgevonden, is deze reserve gevormd. Voor de aandelen Vitens is het dividend komen te vervallen.

Bestemmingsreserves	Stand per 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand per 31-12-2019
Programma 1				
Herindelingsbudget West Betuwe	675.594	3.428.497	1.961.529	2.142.562
Vervangingsinvesteringen ICT	1.160.452	364.991	158.986	1.366.456
Vervangingsinvesteringen Facilitaire zaken	214.627	69.346	12.362	271.611
Revolverende fonds MVI en duurzaamheid	45.972	9.500	0	55.472
Duurzaam (taakveld 0.3)	2.385.245	3.382.146	0	5.767.391
Precariobelasting	11.470.980	0	0	11.470.980
Dekking afschrijving noodstroomv.	63.598	0	7.850	55.748
Frictiekosten voormalig personeel Neerijnen	0	167.000	83.681	83.319
Onderhoud gebouwen	308.438	254.236	146.834	415.841
Programma 2				
Bijdrage huisvesting Veiligheidsregio	1.861.026	0	66.465	1.794.561
Programma 3				
Mobiliteitsplan	45.000	0	0	45.000
Herinrichting Rijksweg Meteren/GDM	464.056		37.965	426.091
Herinrichting OR Centrum Geldermalsen	965.621		18.454	947.167
Dekking kap.lasten openbare verlichting	173.431	73.822	892	246.361
Bijdrage spoorproject Geldermalsen-Tricht	3.700.000	200.000	3.093.963	806.038
Dekking kap.lasten K+R fietspad Leeuwenstein	90.746	0	3.022	87.723
Dekking kap.lasten Dorpsplein Beesd	266.802	0	7.696	259.107
Dekking kap.lasten R&R wegen	1.171.302	518.383	0	1.689.685
Dekking kap.lasten Herman Kuijkstraat Oost	227.000	0	0	227.000
Dekking kap.lasten parkeerplaatsen De Pluk	150.000	0	0	150.000
Rondweg Tuil Waardenburg	600.000	0	0	600.000
Rehabilitatie wegen	459.408	250.000	159.563	549.845

Programma 4				
Economisch actieplan	30.000	0	1.992	28.008
Gebiedsfonds	1.401.537	38.000	0	1.439.537
Dekking kap.lasten Revitalisering BT Homburg	757.580	0	0	757.580
Programma 5				
Vervanging inventaris gymlokalen	108.470	0	0	108.470
Onderhoud buitenkant schoolgebouwen	888.260	115.000	196.551	806.709
Dekkingsreserve MFC Haaften	738.958	0	21.113	717.845
Dekking afschrijving inventaris gymlokalen	0	14.440	4.332	10.108
Manifest van Lingewaal	1.818.459	77.000	370.416	1.525.043
Programma 6				
Pilot aanpak oneigenlijk gebruik gemeentegrond	15.539	0	0	15.539
Dekking kap.lasten sportterreinen	1.274.412	191.236	39.849	1.425.799
Sport en bewegen	93.501	0	93.501	0
Landschapsontwikkelingsplan	215.160	12.500	0	227.660
Renovatie groen	31.000	0	31.000	0
Opstellen beheerplan groen	43.560	4.840	28.534	19.866
Vervanging tractie	555.116	92.051	88.984	558.182
Buitensportaccommodaties	217.288	37.650	14.410	240.528
Biodiversiteit LOP	258.653	51.000	85.859	223.793
Programma 7				
Leefbaarheid	213.156	30.530	0	243.686
Sociaal Domein	1.087.055	2.250.000	2.031.109	1.305.946
Dekking kap.lasten MFC De Pluk	817.800	0	22.103	795.697
Robuust subsidiebeleid	0	200.000	22.000	178.000
Programma 8				
Bodemsanering	100.000	0	0	100.000
Duurzaamheid (taakveld 7.4)	322.463	0	124.992	197.471
Groenonderhoud begraafplaatsen	514.604	54.126	78.634	490.096
Programma 9				
BGT	28.010	0	28.010	0
Herziening/actualisering bestemmingsplan	33.000	0	33.000	0
Dekking kap.lasten Skaeve Huse	87.721	0	0	87.721
Afbouw diverse complexen	176.556	0	176.556	0
Bovenwijkse voorzieningen	562.548	0	0	562.548
Totaal	38.889.704	11.886.294	9.252.207	41.523.743

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn de voor een specifiek doel afgezonderde bestanddelen van het eigen vermogen opgenomen. De aard en reden van de reserves en de toevoegingen en onttrekkingen worden per programma toegelicht:

Bestemmingsreserve voor dekking kapitaallasten:

Voor een efficiënte bedrijfsvoering en ten behoeve van de continuïteit van de vervanging van de bedrijfsmiddelen zijn vervangingsreserves in het leven geroepen. Deze reserves worden vanuit de jaarlijkse exploitatie gevoed. De kapitaallasten komen ten laste van deze vervangingsreserve.

Dit betreft reserves voor:

1. Vervanging ICT en facilitaire zaken
2. Noodstroomvoorziening
3. Revolverend fonds Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
4. Openbare verlichting
5. Reconstructies en rehabilitaties wegen
6. Kiss en Ride fietspad Leeuwenstein
7. Herinrichting Dorpsplein Beesd
8. Herinrichting Herman Kuijkstraat Oost
9. Aanleg parkeerplaatsen De Pluk
10. Revitalisering bedrijventerrein Homburg
11. Skaeve Huse
12. Sportterreinen
13. Buitenkant schoolgebouwen
14. Manifest van Lingewaal
15. MFC Haaften
16. Tractiemiddelen buitendienst
17. MFC De Pluk
18. Inventaris gymlokalen

Herindelingsbudget West Betuwe

Voor de vorming van de gemeente West Betuwe wordt via het Gemeentefonds een tijdelijke bijdrage in deze kosten gegeven. De niet uitgegeven middelen worden in deze reserve gestort.

Bestemmingsreserve onderhoud gemeentelijke gebouwen

Deze bestemmingsreserve van de voormalige gemeente Neerijnen is bedoeld om de kosten van de gemeentelijke gebouwen gelijkmatig over de jaren te verdelen. In 2020 zal deze reserve betrokken worden bij het op te stellen gebouwenbeheersplan. De reserve bedraagt ultimo 2019 415.000 euro.

Bestemmingsreserve Duurzaamheid taakveld 0.3

Bij de resultaatbestemming 2017 van voormalig Geldermalsen is een bedrag van 3.382.146 euro beschikbaar gesteld. De gereserveerde bedragen zijn gelabeld aan duurzaamheid. De reserve bedraagt ultimo 2019 5.767.000 euro.

Bestemmingsreserve Precariobelastingen

In 2013 is de bestemmingsreserve Precariobelastingen ingesteld op basis van het raadsbesluit van 24 september 2013 van de voormalige gemeente Geldermalsen. Besloten is de gehele opbrengst voor 2013 te storten in deze (nieuwe) reserve en deze pas aan te wenden als algemeen dekkingsmiddel nadat de belastingen ontvangen zijn en de aanslagen onherroepelijk zijn geworden. Vanaf het belastingjaar 2014 worden alleen de opgelegde aanslagen voor het elektriciteitsnetwerk aan de reserve toegevoegd.

Bestemmingsreserve bijdrage huisvesting veiligheidsregio

Als gevolg van de verkoop van de brandweerkazernes in Geldermalsen en Beesd wordt het saldo van deze reserve niet meer ingezet voor de (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van de brandweerkazernes, maar is deze reserve voor de gedeeltelijke dekking van de vergoeding van de huisvestingslasten door de gemeente aan de veiligheidsregio. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 1.794.561 euro.

Bestemmingsreserve Mobiliteitsplan

Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 45.000 euro en is gelabeld voor het sluijverkeer in Beesd.

Bestemmingsreserve herinrichting Rijksstraatweg Meteren/Geldermalsen

Dit project bestaat uit meerdere deelprojecten. Bij de vaststelling van de Eindejaarsnota 2008 in Geldermalsen is besloten de gemeentelijke bijdrage in dit project van 1.500.000 euro te storten in deze bestemmingsreserve. In 2019 is afgerond 38.000 euro onttrokken. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 426.000 euro, waarvan 55.000 euro gelabeld is voor het sluijverkeer in Beesd.

Bestemmingsreserve herinrichting openbare ruimte centrum Geldermalsen

Voor de herinrichting van openbare gebieden in het centrum zijn in het verleden (deel)budgetten geoormerkt. Alle deelbudgetten zijn toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 947.000 euro. Afronding in 2020.

Bestemmingsreserve rondweg Tuil/Waardenburg

Bestemmingsreserve voor de gemeentelijke bijdrage voor de rondweg. De bijdrage is maximaal 600.000 euro.

Bestemmingsreserve Bijdrage Spoorproject Geldermalsen - Tricht

Voor het project Spoorverbreding Tricht is in de overeenkomst met het ministerie van Infrastructuur en Milieu d.d. 17 februari 2016 een gemeentelijke bijdrage van 3.500.000 euro afgesproken.

In de Bloesemrapportage 2016 van voormalig Geldermalsen is besloten om voor de reservering van de (geïndexeerde) bijdrage van 3.700.000 euro de bestemmingsreserve Bijdrage Spoorproject Geldermalsen – Tricht te vormen. In 2019 is de reserve voor 3.093.000 euro aangewend en bedraagt de reserve nog 806.000 euro voor het realiseren van het gestelde doel. Dit is voldoende.

Bestemmingsreserve Gebiedsfonds centrum Geldermalsen

Het Gebiedsfonds Centrum is in 2016 ingesteld om financiële middelen te reserveren waarmee een aantal deelprojecten in het centrum van Geldermalsen kunnen worden uitgevoerd. Door het reserveren van deze middelen is er een financiële basis om de voorbereiding van projecten te kunnen starten. Het gaat daarbij vooral om de deelprojecten Vernieuwing Geldersestraat en Kwaliteitsslag jachthaven en Lingepark. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 1.440.000 euro.

Bestemmingsreserve economisch actieplan

Deze bestemmingsreserve voormalig Geldermalsen is ter stimulering van economische activiteiten.

Bestemmingsreserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen Gymlokalen

De jaarlijkse budgetten en de aanvragen voor de vervanging en aanpassing van de inventaris van gymnastieklokalen lopen niet altijd parallel. Daarom is destijds besloten om de overschotten in een bestemmingsreserve te storten. De jaarlijkse storting in deze bestemmingsreserve wordt berekend op basis van de normeringen van de Koninklijke Vereniging Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO). Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 108.000 euro.

Bestemmingsreserve sport en bewegen

Bij het vaststellen van de nota kunstgrasbeleid is besloten om het niet bestede budget voor de totale visie sport en bewegen te storten in deze bestemmingsreserve. Het saldo is in 2019 geheel aangewend.

Bestemmingsreserve opstellen/actualisatie beheerplan groen

Met ingang van 2010 wordt jaarlijks een bedrag van 4.840 euro toegevoegd aan deze bestemmingsreserve, die is bestemd voor de kosten van het opstellen van het beheerplan groen. De stand van de bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 20.000 euro.

Bestemmingsreserve renovatie groen

Het saldo van 31.000 euro is in 2019 geheel aangewend voor de houtkap in verband met de essentaksterfte.

Bestemmingsreserve Landschapsontwikkelingsplan/biodiversiteit

In 2008 is de bestemmingsreserve Landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgericht. Daarin is geld gereserveerd voor plannen, die het (cultuurhistorisch) landschap versterken en ontsluiten en voor plannen om mensen te mobiliseren, die zich voor dit landschap in willen zetten. De provincie, die bijdraagt aan de meeste projecten, wordt ook betrokken bij het opstellen van de plannen. Uit deze reserve worden de kosten van de jaarlijkse uitvoeringsplannen bekostigd. Het saldo van de voormalige gemeente Geldermalsen bedraagt ultimo 2019 228.000 euro en van Neerijnen 223.793 euro.

Bestemmingsreserve Sociaal Domein

De reserves was voor egalisatie in de budgetten van het sociaal Domein. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 1.305.000 euro. In 2020 en 2021 wordt er respectievelijk 1.000.0000 euro en 250.000 euro aangewend voor de (gedeeltelijke) dekking van de tekorten van het sociaal domein.

Bestemmingsreserve leerbaarheid

Voor leefbaarheidsinitiatieven zijn er ultimo 2019 de volgende bestemmingsreserves. Van voormalig Geldermalsen 72.292 euro, van voormalig Neerijnen 140.863 euro en in 2019 van West Betuwe een reserve gevormd van 30.530 euro.

Bestemmingsreserve duurzaamheid(taakveld 7.4)

In de Bloesemrapportage 2015 in GDM is besloten om de bestemmingsreserve duurzaamheid in te stellen. Er was geen geld gereserveerd voor duurzaamheid, terwijl daar wel de behoefte aan is (dekking kosten uitvoeringsprogramma zoals onderzoek zonnepanelen, elektrische laadpalen voor auto's en fietsen, etc.). Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2019 afgerond 197.000 euro.

Bestemmingsreserve bodemsanering

Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2018 100.000 euro en is gelabeld om kosten gelijkmatig te verdelen over de jaren.

Bestemmingsreserve herziening/actualisatie bestemmingsplannen

Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2018 afgerond 33.000 euro en is gelabeld voor de verbetering van de kwaliteit van de Lingelandjes. De reserve is in 2019 geheel aangewend.

Bestemmingsreserve groenonderhoud begraafplaatsen

Deze bestemmingsreserve van de voormalige gemeente Neerijnen heeft als doel egalisatie van het saldo van de lasten van beheer en onderhoud en de baten uit begraafplaatsen. De reserve bedraagt afgerond ultimo 2019 490.000 euro.

Bestemmingsreserve bovenwijkse investeringen

Deze reserve van de voormalige gemeente Neerijnen is bedoeld om de kosten van bovenwijkse voorzieningen te dekken uit bijdragen uit gemeentelijke en particuliere grondexploitaties. De reserve bedraagt ultimo 2019 562.548 euro.

Bestemmingsreserve BGT

Deze bestemmingsreserve is voor de egalisatie van de kosten van de Basisregistratie Grootchalige Topografie. De reserve is in 2019 geheel aangewend.

Bestemmingsreserve Pilot aanpak oneigenlijk gebruik gemeentegrond

Deze reserve is voor de dekking van de kosten voor de pilot voor het oneigenlijk gebruik van gemeentegrond

Bestemmingsreserve Robuust subsidiebeleid

Deze reserve is voor het stimuleren en activeren van een evenwichtig subsidiebeleid

Bestemmingsreserve Rehabilitatie Wegen

Deze bestemmingsreserve heeft het doel de realisatie van projecten op het gebied van wegen mogelijk te maken, of de jaarlijkse kosten van onderhoud wegen te egaliseren.

Bestemmingsreserve Afbouw diverse complexen

Deze bestemmingsreserve is om de resterende kosten van gemeentelijke grondexploitaties te dekken. Deze is in 2019 geheel overgeboekt naar de overlopende passiva onder nog te maken kosten civiele werken. De reserve is in 2019 geheel aangewend.

Bestemmingsreserve Buitensportaccommodaties

Deze reserve is om de renovatie van buitensportaccommodaties mogelijk te maken.

Bestemmingsreserve Friciekosten voormalig personeel Neerijnen

Deze reserve is bij de resultaatbestemming 2018 gevormd voor de dekking van de frictiekosten van voormalig personeel uit Neerijnen als gevolg van de herindeling per 1 januari 2019.

D. Voorzieningen

De voorzieningen zijn als volgt te specificeren:

Voorzieningen	Stand per 1-1-2019	Toevoegingen	Vrijval t.g.v. resultaat	Aanwendingen	Stand per 31-12-2019
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Wethouderspensioenen	2.341.900	638.104	0	130.486	2.849.518
Subtotaal	2.341.900	638.104	0	130.486	2.849.518
Voorzieningen voor egalisatie kst					
Beheerplannen gebouwen (vm Geldermalsen)	1.160.259	393.218	1.510.960	42.517	0
Beheerplannen gebouwen (vm Lingewaal)	433.171	137.507	570.678	0	0
Beheerplannen wegen	627.066	1.243.625	1.231.654	639.038	0
Beheerplannen civiele kunstwerken	49.759	51.750	92.859	8.650	0
Beheerplannen openbare verlichting	272.996	89.009	315.015	46.990	0
Beheerplannen onderwijsgebouwen	15.876	0	15.876	0	0
Beheerplannen baggeren	19.859	146.685	0	1.650	164.894
Beheerplannen beschoeiing	80.198	44.010	103.322	20.886	0
Beheerplannen begraafplaatsen	106.400	898.267	0	493.928	510.740
Subtotaal	2.765.584	3.004.071	3.840.364	1.253.657	675.634
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Zwerfafval	106.277	43.814	0	58.047	92.045
Afkoop onderhoud begraafplaatsen	1.095.995	260.908	162.265	0	1.194.637
Riolering (GRP)	5.840.838	227.472	0	0	6.068.310
GRP spaarvoorziening	89.387	1.098.775	0	1.188.162	0
Subtotaal	7.132.496	1.630.969	162.265	1.246.209	7.354.991
Totaal	12.239.980	5.273.144	4.002.630	2.630.352	10.880.143

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- bestaande risico's van te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- verplichtingen tot het maken van kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of in een voorgaand boekjaar en de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren. Bijvoorbeeld voorzieningen voor onderhoud.

Voorzieningen mogen slechts worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen, die op de balansdatum werkelijk bestaan.

Alleen de dotaties aan de voorzieningen worden functioneel verantwoord. De feitelijke uitgaven (realisatie) worden ten laste van de voorziening verantwoord. Indien de hoogte van de gevormde voorziening afwijkt van het benodigde bedrag wordt de vrijval of extra storting eveneens functioneel verantwoord.

De aard en reden van de voorzieningen en de toevoegingen en onttrekkingen worden hieronder nader toegelicht. De vermeerderingen bestaan uit dotaties ten laste van de gewone dienst. De belangrijkste uitgaven zijn gedaan ten laste van de voorzieningen voor de diverse beheerplannen. Deze worden hierna afzonderlijk toegelicht.

Voorziening ouderdoms- en nabestaandenpensioenen (ex) wethouders

Gemeenten hebben op grond van de wet APPA (Algemene Pensioenwet voor Politieke Ambtsdragers) de plicht om toekomstige pensioenverplichtingen van wethouders en ex-wethouders financieel verantwoord af te dekken. Deze voorziening is gevormd om de in de toekomst te claimen rechten uit hoofde van ouderdoms- en nabestaandenpensioenen voor ex-wethouders op te kunnen vangen. De verschuldigde pensioenrechten worden rechtstreeks betaald uit deze voorziening. De opbouw van de pensioenrechten van de actieve wethouders, evenals de risico's ten aanzien van de mogelijke rechten betreffende nabestaandenpensioenen, zijn voor de voormalige gemeente Geldermalsen met ingang van 1 augustus 2003 ter uitvoering overgedragen aan verzekeraar Loyalis. De jaarlijkse lasten voor de uitvoering van de APPA-wet door Loyalis worden rechtstreeks in de exploitatie van de algemene dienst meegenomen. In 2019 is ten gunste van de exploitatie een bedrag van afgerond 130.000 euro uit de voorziening aangewend. Het saldo ultimo 2019 bedraagt afgerond 2.850.000 euro.

Voorziening zwerfafval

Het bedrijfsleven draagt jaarlijks 20.000.000 euro bij aan de extra aanpak van zwerfafval in Nederland (nieuwe Raamovereenkomst). Elke gemeente heeft recht op deze vergoedingen, mits zij daarvoor plannen indient. Deze vergoeding wordt elk jaar bepaald aan de hand van het aantal inwoners. Op basis van de gemaakte kosten wordt er jaarlijks een eindverantwoording ingediend. Het saldo ultimo 2019 bedraagt afgerond 92.000 euro.

Beheerplannen

Voorziening beheerplan gebouwen en wegen

Op basis van de opgestelde plannen voor de voormalige gemeente Geldermalsen en Lingewaal worden middelen toegevoegd aan de voorzieningen terwijl de werkelijk uitgaven aan de voorziening onttrokken worden. De voorziening wegen bedraagt ultimo 2019 1.231.000 euro en gebouwen 2.050.000 euro. Van de voormalige gemeente Neerijnen is er een bestemmingsreserve. In het kader van de harmonisatie zal dit bedrag bij het opstellen van het plan betrokken worden. De voorziening wegen komt aan de orde in het nieuw op te stellen beheerplan wegen in 2020.

Voorziening beheerplan civiele kunstwerken

Met ingang van 2011 is een beheerplan voor het onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen e.d.) vastgesteld. De dotatie bedraagt 52.000 euro. Voor een bedrag van 8.650 euro is er onderhoud uitgevoerd aan de civiele kunstwerken. Ultimo 2019 bedraagt het saldo afgerond 93.000 euro.

Voorziening beheerplan openbare verlichting

In 2017 is voor de voormalige gemeente Geldermalsen het nieuwe beheerplan voor het onderhoud van de openbare verlichting ingegaan. De dotatie bedraagt 89.009 euro. Voor een bedrag van 47.000 euro is er onderhoud uitgevoerd aan de openbare verlichting. Ultimo 2019 bedraagt het saldo afgerond 315.000 euro.

Voorziening beheerplan baggeren

De jaarlijkse dotatie aan het beheerplan baggeren 2015-2019 bedraagt afgerond 147.000 euro. In 2019 was er geen baggeropgave in West Betuwe. Er zijn kosten gemaakt voor het beheersysteem, calamiteiten baggeren en onderzoek voor een baggeropgave in 2020. De voorziening bedraagt ultimo 2019 165.000 euro.

Voorziening beheerplan beschoeiingen

Met ingang van 2011 is een beheerplan voor het onderhoud van de beschoeiingen vastgesteld. De jaarlijkse dotatie bedraagt 44.010 euro. Voor een bedrag van 21.000 euro is er onderhoud uitgevoerd aan de beschoeiingen. Ultimo 2019 bedraagt het saldo afgerond 103.000 euro.

Voorziening beheerplan onderwijsgebouwen

Vanaf 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het groot onderhoud van de scholen waardoor aan deze voorziening niet meer wordt toegevoegd. Het saldo van de voorziening beheerplan onderwijsgebouwen bedraagt ultimo 2018 afgerond 16.000 euro. In 2019 is het bedrag in zijn geheel gebruikt. Deze voorziening is derhalve per 31 december nihil.

Voorziening beheerplan begraafplaatsen

In het beheerplan begraafplaatsen van de voormalige gemeente Geldermalsen is een plan vastgesteld op 31 mei 2016. Het saldo van de voorziening beheerplan begraafplaatsen bedraagt ultimo 2019 afgerond 170.000 euro.

Van derden beklemde middelen

Voorziening beheerplan GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan)

Het beheerplan (v)GRP geeft de invulling weer van de gemeentelijke watertaken. Conform de notitie Riolering van de commissie BBV is de voorziening gesplitst in een algemeen deel (art 44.2) en een deel voor de spaarcomponent (art 44.1d). De voeding voor deze voorziening bestaat uit de algemene component in de opbrengst rioolheffing (minus kwijtscheldingen). Ultimo 2019 bedraagt het saldo afgerond 6.084.000 euro.

GRP spaarvoorziening

Het beheerplan (v)GRP geeft de invulling weer van de gemeentelijke watertaken. Conform de notitie Riolering van de commissie BBV is de voorziening gesplitst in een algemeen deel (art 44.2) en een deel voor de spaarcomponent (art 44.1d). De voeding voor deze voorziening bestaat uit de spaarcomponent in de opbrengst rioolheffing (minus kwijtscheldingen). Ultimo 2019 is deze voorziening nihil doordat de voorziening volledig is ingezet ten behoeve van de gedane investeringen.

Voorziening afkoop onderhoudsrechten begraafplaatsen

Vanaf 2011 kunnen in de voormalige gemeente Geldermalsen de jaarlijkse onderhoudsrechten van de begraafplaatsen op verzoek worden afgekocht. In de legestarieven voor de eerste grafuitgifte en de verlengingen zijn deze onderhoudsrechten vanaf 2011 inbegrepen. De afgekochte onderhoudsrechten van beide categorieën worden jaarlijks ten gunste van de voorziening gebracht en jaarlijks valt een evenredig bedrag ten gunste van de exploitatie vrij, ter dekking van de jaarlijkse kosten. Vanaf 2019 worden ook de afkoopbedragen bij de eerste uitgifte of verlengingen van Neerijnen en Lingewaal aan deze voorziening toegevoegd. Het saldo van de voorziening bedraagt ultimo 2019 afgerond 1.194.000 euro. Aan deze voorziening wordt rente toegevoegd omdat deze gewaardeerd wordt tegen contante waarde.

E. Vaste schulden

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan een jaar over het jaar 2019. De rentelast van de vaste schulden bedraagt over 2019 1.405.768 euro.

Flottende schulden met een rente-typische looptijd van > één jaar	Stand per 1-1-2019	Vermeerde ring	Aflossingen	Stand per 31-12-2019
Onderhandse leningen binnenlandse banken	94.056.523	25.000.000	25.861.071	93.195.452
Waarborgsommen	61.430	30.650	27.474	64.606
Totaal	94.117.953	25.030.650	25.888.545	93.260.058

F. Flottende passiva

Netto flottende schulden korter dan één jaar

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Netto flottende schulden met looptijd korter dan één jaar	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Kasgeldleningen	8.000.000	0
Banksaldi, rekening courant	5.960.302	5.566
Overige schulden	7.186.900	10.060.629
Totaal	21.147.202	10.066.195

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten in volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	Stand per 1-1-2019	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Stand per 31-12-2019
Rijk				
Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK)	0	40.168	0	40.168
Onderwijsachterstandenbeleid	0	205.283	0	205.283
Provincie				
Subsidie gemeentelijke monumenten 2017-2018	23.991	0	4.305	19.686
Subsidie gemeentelijke monumenten 2013	0	10.252	10.252	0
Subsidie gemeentelijke monumenten 2019	0	21.900	13.083	8817
Subsidie Steengoed benutten	400.000	0	400.000	0
ISV Centrumplan Geldermalsen	84.277	0	84.277	0
Uitkering geluidssanering ISV	14.899	0	14.899	0
Subsidie fietsvoorziening	81.346	0	0	81.346
Depotstorting planschade	28.000	0	28.000	0
Verduurzaming buitenruimte en schoolgebouwen	0	1.140.000	750.000	390.000
Subsidie gemeentelijke monumenten 2014	0	10.766	10.766	0
Subsidie gemeentelijke monumenten 2018	0	4.116	4116	0
Totaal	632.513	1.187.034	1.319.697	745.300

De op de balans opgenomen nog te betalen bedragen en vooruit ontvangen bedragen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Specificatie nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen

Nog te betalen en vooruitontvangen bedragen	Stand per 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Nog te betalen		
Nog te betalen inz. levering goederen en diensten	4.999.565	3.374.042
Minimaregelingen	927.474	0
WMO/Jeugd	150.651	1.726.531
Personeelsvereniging	697	697
Loonheffing	244.087	8.003
Salarissen	13.568	0
Door te berekenen aan derden	44.703	0
Penvoederschap Netwerk Waterketen regio Rivierenland	0	46.326
Penvoederschap samenwerkende netwerken Rivierenland waterketen	0	42.106
Gelden Stichting Variks Belang	0	59.326
Te betalen rente	291	404.167
Overige	0	14.444
Subtotaal nog te betalen	6.381.037	5.675.643
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen bank	616.524	0
Overige vooruitontvangen bedragen	119.726	70.256
Subtotaal vooruitontvangen bedragen	736.251	70.256
Totaal	7.117.287	5.745.898

G. Borgstellingen en garantstellingen

De borg- en garantstellingen zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Voor de garantstelling van de hypothecaire leningen die onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) vallen, is het eindsaldo per 31 december 2018 opgenomen. Aangezien de NHG de cijfers medio het kalenderjaar verschaft, kunnen de gegevens ultimo het verslagjaar niet in de rapportage mee worden genomen.

Voor de overige garantstellingen geldt dat de betalingen tot en met het eind van het verslagjaar zijn meegenomen.

Gegarandeerde geldleningen	Oorspronkelijk bedrag	% garantstelling	Stand per 1-1-2019	Opname 2019	Aflossing 2019	Stand per 31-12-2019
Particuliere woningbouw		50-100%	42.527.000	34.109.819	-	76.636.819
Woningbouwcorporaties	101.955.000	50%	52.094.165	-	6.680.731	45.413.434
Gemeente als achtervang			94.621.165	34.109.819	6.680.731	122.050.253
Vitens	162.018.070	100%	249.398	185	-	249.583
Stichting Avondlicht	2.400.000	100%	780.000	-	180.000	600.000
Sporthal De Wiel	2.684.000	100%	2.546.651	-	44.673	2.501.978
Leningen personeel	943.166	100%	718.355	-	-	718.355
Gemeente als directe risicodragers			4.294.404	185	224.673	4.069.916
Totaal gegarandeerde geldleningen			98.915.569	34.110.004	6.905.403	126.120.169

H. Overig

Langlopende niet uit de balans blijvende financiële rechten en verplichtingen

We zijn voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële rechten en verplichtingen.

Verplichtingen

Per 31 december 2019 was het bedrag aan langlopende verplichtingen 230.815 euro.

Dit bedrag bestaat o.a. uit kosten voor beveiliging, energie, servicekosten lift, kantoorartikelen.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2019 is de gemeente West Betuwe opgericht. Voor deze nieuwe gemeente dient vastgesteld te worden of zij voor wat het grondbedrijf betreft door de ondernemerspoort gaat.

Van de voormalige gemeenten Neerijnen en Geldermalsen is vastgesteld dat zij niet door de ondernemerspoort gingen met haar grondbedrijf activiteiten. Lingewaal gaf wel een voordelige grondexploitatie aan (en gaat dus door de ondernemerspoort), maar tot en met 2017 heeft dit nog niet tot betalen geleid. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2019 was de aangifte over het jaar 2018 van de gemeente Lingewaal nog niet definitief ingediend. Voorzichtige schattingen gaven aan dat er ook over 2018 nog geen afdracht hoeft plaats te vinden. Een doorrekening voor 2019 gaf aan dat er over 2019 winst wordt gemaakt en vermoedelijk 20.000 euro belasting dient te worden betaald. Dit is het geval als we de grondexploitaties van voormalig Lingewaal als een aparte ondernemingsactiviteit zien. Er kan ook voor gekozen worden alle grondexploitaties tot één nieuwe onderneming te rekenen. In dat geval moet er een nieuwe (Post) Quick scan opgestart worden. De exacte uitkomst hiervan is op dit moment nog niet te bepalen, de inschatting is dat dit geen materieel effect heeft op de jaarrekening.

Ontwikkelingen na balansdatum

Corona

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna.

Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020								
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 03</i>			
			€ 180.063	€ 112.923	€ 59.440			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 07</i>		
			1	€ 0		€ 0		
			2					
			3					
			4					
			5					
6								
7								
8								
9								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>			
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			

SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>
				1 060236 Gemeente Geldermalsen	€ 13.318	€ 0	€ 7.873	€ 67.643	€ 19.955
				2 060733 Gemeente Lingewaal	€ 9.147	€ 63.000	€ 0	€ 7.459	€ 2.890
				3 060304 Gemeente Neerijnen	€ 34.322	€ 41.500	€ 4.023	€ 23.279	€ 9.631
				4					
				5					
				6					
				7					
				8					
				9					
						Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>				
		1 060236 Gemeente Geldermalsen	€ 0	€ 0	€ 0				
		2 060733 Gemeente Lingewaal	€ 0	€ 0	€ 0				
		3 060304 Gemeente Neerijnen	€ 0	€ 0	€ 0				
		4							
		5							
		6							
		7							
		8							
		9							

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	1 € 220.007	GVV renovatie hoofdveld	€ 1.567	€ 1.567		
			2	Kunstgras VV Tricht	€ 12.487	€ 12.487		
			3	Trainingsveld 1 VV Tricht	€ 1.821	€ 1.821		
			4	Trainingsveld 2 VV Tricht	€ 851	€ 851		
			5	Gymzaal Heukelum	€ 788.425	€ 788.425		
			6	Verv inventaris gymlok Nassastraat	€ 39.837	€ 39.837		
			7	Aanpassing toestellenberging gymzaal Leliestraat	€ 44.368	€ 44.368		
			8	Binnensport accommodaties	€ 23.582	€ 9.952	€ 13.630	
			9	Buitensport accommodaties	€ 10.882		€ 10.882	
			10	Verhuur groene grasvelden	€ 56.817		€ 56.817	
			11	MFC Klokhuis Beesd	€ 19.425		€ 19.425	
			12	Mengpercentage agv sport	€ 28.261			€ 28.261
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					
				Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11
			1	GVV renovatie hoofdveld	1567	0,71%	0	-€ 808.316
			2	Kunstgras VV Tricht	12487	5,68%		
			3	Trainingsveld 1 VV Tricht	1821	0,83%		
			4	Trainingsveld 2 VV Tricht	851	0,39%		
			5	Gymzaal Heukelum	788425	358,36%		
			6	Verv inventaris gymlok Nassastraat	39837	18,11%		
			7	Aanpassing toestellenberging gymzaal Leliestraat	44368	20,17%		
			8	Binnensport accommodaties	23582	10,72%		
			9	Buitensport accommodaties	10882	4,95%		
			10	Verhuur groene grasvelden	56817	25,83%		
			11	MFC Klokhuis Beesd	19425	8,83%		
			12	Mengpercentage agv sport	28261	12,85%		
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					

Overzicht per taakveld

Taakveld Bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2019			Begroting na wijziging 2019			Rekening 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	33	6.867	-6.834	5	7.383	-7.378	-17	6.016	-6.032
0.2 Burgerzaken	646	1.385	-739	666	1.835	-1.169	747	1.847	-1.100
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	449	773	-324	542	923	-381	706	918	-213
0.4 Overhead	86	11.710	-11.624	61	12.445	-12.384	825	12.070	-11.245
0.5 Treasury	2.056	160	1.897	2.407	1.504	903	2.267	954	1.313
0.61 OZB woningen	7.105	368	6.737	7.115	369	6.746	7.310	353	6.958
0.62 OZB niet-woningen	5.156	258	4.898	5.184	258	4.926	5.166	246	4.920
0.63 Parkeerbelasting	326	2	325	222	2	221	184	0	184
0.64 Belastingen Overig	4.629	7	4.623	5.026	7	5.020	5.061	159	4.901
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	64.542	0	64.542	65.360	0	65.360	66.108	0	66.108
0.8 Overige baten en lasten	206	2.209	-2.002	206	1.714	-1.507	571	818	-248
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	-49	49
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	4.063	-4.063	0	3.991	-3.991	0	3.972	-3.972
1.2 Openbare orde en Veiligheid	28	757	-728	28	1.235	-1.206	48	1.256	-1.208
2.1 Verkeer, wegen en water	323	6.154	-5.831	1.227	8.950	-7.723	2.994	7.500	-4.506
2.2 Parkeren	21	56	-35	21	79	-59	24	71	-47
2.3 Recreatieve Havens	0	63	-63	0	112	-112	0	112	-112
2.5 Openbaar vervoer	5	3.825	-3.820	5	3.962	-3.957	7	3.157	-3.150
3.1 Economische ontwikkeling	0	294	-294	0	218	-218	1	209	-209
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.866	6.908	-42	7.472	7.583	-111	784	676	109
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	72	53	19	75	49	26	70	44	27
3.4 Economische promotie	174	78	97	174	236	-62	204	204	1
4.1 Openbaar basisonderwijs	10	211	-201	18	258	-239	1	259	-257
4.2 Onderwijshuisvesting	200	2.736	-2.536	87	2.467	-2.380	196	2.423	-2.227
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	775	3.025	-2.250	658	2.812	-2.155	671	2.390	-1.719
5.1 Sportbeleid en activering	0	573	-573	6	542	-536	0	518	-518
5.2 Sportaccommodaties	171	1.131	-960	77	1.065	-988	90	1.025	-935
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	466	-466	0	377	-377	0	386	-386
5.4 Musea	5	512	-507	5	538	-533	5	523	-519
5.5 Cultureel erfgoed	1	327	-327	1	399	-399	169	364	-195
5.6 Media	59	1.047	-988	0	1.025	-1.025	0	973	-973
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	319	3.644	-3.325	686	4.729	-4.043	812	5.099	-4.286
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	734	4.972	-4.238	1.160	4.482	-3.322	1.032	4.089	-3.057
6.2 Wijkteams	0	1.872	-1.872	0	1.175	-1.175	0	1.248	-1.248
6.3 Inkomensregelingen	7.660	11.304	-3.645	7.660	10.838	-3.178	7.357	10.335	-2.979
6.4 Begeleide participatie	0	3.755	-3.755	0	3.782	-3.782	0	3.368	-3.368
6.5 Arbeidsparticipatie	0	396	-396	0	803	-803	0	772	-772
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	1.268	-1.268	0	1.320	-1.320	0	1.824	-1.824
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	526	6.137	-5.611	315	6.762	-6.446	272	7.121	-6.849
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	11	5.235	-5.225	11	6.463	-6.453	4	8.263	-8.258
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	177	-177	0	346	-346	0	360	-360
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	2.621	-2.621	0	2.658	-2.658	0	2.346	-2.346
7.1 Volksgezondheid	0	2.043	-2.043	0	2.259	-2.259	0	2.255	-2.255
7.2 Riolering	9.030	7.516	1.515	8.828	7.127	1.701	7.154	5.512	1.642
7.3 Afval	3.895	3.483	412	3.895	3.500	395	4.081	3.647	434
7.4 Milieubeheer	12	1.240	-1.228	290	1.877	-1.586	-75	1.825	-1.900

7.5 Begraafplaatsen	1.017	1.431	-414	944	1.249	-305	906	1.586	-680
8.1 Ruimtelijke Ordening	259	1.388	-1.129	346	1.336	-991	460	1.185	-725
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.435	6.128	-693	14.914	15.373	-459	10.564	10.390	174
8.3 Wonen en bouwen	1.354	2.755	-1.401	1.468	2.752	-1.284	2.183	3.316	-1.133
Saldo taakvelden	124.196	123.379	817	137.165	141.166	-4.000	128.943	123.934	5.010
0.10 Mutaties reserves	10.252	9.844	408	16.975	12.975	4.000	12.712	12.731	-19
Gerealiseerd resultaat	134.447	133.222	1.225	154.141	154.141	0	141.655	136.665	4.991

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Overhead

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Salarislasten	-5.123	-3.481	-3.462
Bijdragen aan verbonden partijen	-2.935	-4.674	-4.774
Materiële kosten	-3.547	-4.219	-3.775
Kapitaallasten	-526	-367	-356
Doorbelasting met Grex/GRP	420	296	296
Verrekening met reserves	-622	-444	-444
Totaal lasten	-12.332	-12.889	-12.514
Bijdragen van derden	86	61	825
Verrekening met reserves	414	226	227
Totaal baten	500	287	1.052
Saldo	-11.832	-12.602	-11.462

Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente West Betuwe

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente West Betuwe gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente West Betuwe op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2019.
- De balans per 31 december 2019.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door de gemeenteraad op 6 november 2019 vastgestelde normenkader en het Controleprotocol WNT 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente West Betuwe zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19

Het Coronavirus heeft ook invloed op de gemeente West Betuwe. Wij wijzen op de toelichting die is opgenomen onder de "gebeurtenissen na balansdatum" in de toelichting op de jaarrekening (pagina 180) waarin het college van burgemeester en wethouders de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (COVID-19) op de organisatie en op de omgeving waarin de gemeente opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. Zij geven aan dat er onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten op de financiële resultaten en financiële positie van de gemeente West Betuwe in te schatten. Naar verwachting zijn er veel financiële gevolgen voor veel beleidsterreinen van de begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Ons oordeel bij de jaarrekening 2019 is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.350.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 BADO en de controleverordening van gemeente West Betuwe.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Overige gegevens, waaronder de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeente van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening gemeente West Betuwe, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties en het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 7 juli 2020

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Bijlage 1: Restantkredieten

Kredieten	Restant krediet per 1-1-2019	Werkelijke inkomsten/uitgaven 2019	Nog te besteden	Raming inkomsten	Raming uitgaven	Saldo	Krediet afsluiten in 2019 ja/nee
Rotonde Hellouw	1.006.460	30.290	976.170	0	976.170	0	nee
8 Parkeerautomaten	15.629	9.371	6.259	0	0	6.259	ja
Lingeever - openbare ruimte (park/boulevard)	723.787	15.934	707.853	0	707.853	0	nee
Lingeever - Jachthaven	1.043.955	12.994	1.030.961	0	1.030.961	0	nee
WRP 2019 Klimaatmaatregelen	248.000	10.796	237.204	0	237.204	0	nee
Gymzaal Herwijnen 2016	141.042	90.932	50.110	0	50.110	0	nee
IHP huisvesting basisonderwijs vm Geldermalsen	2.390.131	13.714	2.376.417	0	2.376.417	0	nee
IKC De Plantage BF 0 / Planvorming nieuwbouw	10.692	149.354	-138.662	0	0	-138.662	ja
IKC De Plantage BF 1 / Grondkosten	508.578	0	508.578	0	508.578	0	nee
IKC De Plantage BF 1 / Bouwkosten	6.024.916	0	6.024.916	0	5.886.254	138.662	nee
IKC De Plantage BF 1 / Eerste inrichting PO	367.840	0	367.840	0	367.840	0	nee
Brede School Herwijnen 2015 - aankoop grond	48.418	23.332	25.086		25.086	0	nee
Brede School Vuren 2015	281.161	0	281.161	0	281.161	0	nee
Brede School Asperen 2016	510.181	287.516	222.665	0	222.665	0	nee
Brede School Heukelum incl. gymzaal 2016	2.712.966	2.167.074	545.892	0	125.000	420.892	nee
Brede School Spijk 2016	1.296.327	32.431	1.263.896	0	1.263.896	0	nee
Verv.inv. gymlokaal Oranje Nassaustraat 2018 (20 jr)	12.800	32.865	-20.065	0	0	-20.065	ja
Aanpassing toestellenberging gymzaal Leliestraat GDM	63.000	36.604	26.396	0	26.396	0	nee
Watersysteemmaatregelen 2019	50.000	12.662	37.338	0	37.338	0	nee
Aanpak waterproblematiek Laageindseweg Gellicum 2019	350.000	1.425	348.575	0	348.575	0	nee
Aanleg ijsbaan/speeltuin Asperen 2018	10.651	15.839	-5.188	0	0	-5.188	ja
Meubilair 2016	163.720	0	163.720	0	163.720	0	ja
Automatische deuren 2016	21.000	0	21.000	0	21.000	0	ja
Vloerbedekking 2016	85.000	0	85.000	0	85.000	0	ja
Paternoster 2018	10.000	0	10.000	0	10.000	0	ja
Vervanging koffieautomaten 2018	15.000	0	15.000	0	15.000	0	ja
Draadloos discussiesysteem 2018	22.000	0	22.000	0	22.000	0	ja
GVV renovatie hoofdveld	6.368	1.567	4.801	0	0	4.801	ja
Kunstgrasveld VV Tricht	310.000	12.487	297.513	0	297.513	0	nee
Renovatie trainingsgrasveld 1 VV Tricht	25.000	1.821	23.179	0	23.179	0	nee
Renovatie trainingsgrasveld 2 VV Tricht	38.000	5.134	32.866	0	32.866	0	nee
Drainage veld III Herwijnen	0	0	0	0	0	0	nee
Drainage hoofdveld Heukelum	37.000	0	37.000	0	37.000	0	nee
Aanpassing/herinrichting Dorpsplein Beesd	24.000	19.820	4.180	0	4.180	0	nee
Verkeersveiligheid H. Kwijkstraat Oost	227.000	2.976	224.024	0	224.024	0	nee
Buurthalte en parkeerplaatsen De Pluk	144.665	119.568	25.097	0	25.097	0	nee
Renoveren rioolgemalen Mierastr/De Wieken (2019)	150.000	84.127	65.873	0	65.873	0	nee
Inc. afkoppelkansen Zijtak Buurmalsen (2014)	125.000	160.044	-35.044	0	15.000	-50.044	nee
Drukriolering Meterense Mark (afkoppelen HWA-2017)	50.000	0	50.000	0	50.000	0	nee
Revitalisering Homburg Beesd (Beesd N-B2)	100.000	0	100.000	0	100.000	0	nee
Extra waterberging aan noordzijde Schuttersweg Beesd	180.000	0	180.000	0	180.000	0	nee
GRP Grex Hondsgemet (uitbreidingsinvesteringen)	108.861	0	108.861	0	108.861	0	nee
GRP Grex De Plantage(uitbreidingsinvesteringen)	681.770	745.802	-64.032	0	0	0	nee
GRP Grex vm Neerijnen (uitbreidingsinvesteringen)	0	46.605	-46.605	0	0	0	nee
Gemeentelijk rioleringsplan 2017	24.664	0	24.664	0	24.664	0	nee

Gemeentelijk rioleringsplan 2018	222.587	0	222.587	0	222.587	0	nee
Bhp OVL fietsverbinding Tiel masten(40jr)	73.858	39.470	34.388	0	0	34.388	nee
Bhp OVL fietsverbinding Tiel armaturen (20jr)	25.011	13.157	11.854	0	0	11.854	nee
Bhp OVL armaturen 2017(20jr)	106.057	100.000	6.057	0	0	6.057	ja
Bhp Wegen R&R Rijnstraat 2017(32jr)	247.818	247.818	0	0	0	0	nee
Kapelstraat Ophemert (2018)	275.058	0	275.058	0	275.058	0	nee
Revitalisering bedrijventerrein Homburg	915.636	840.995	74.641	0	74.641	0	nee
IMP Kapelstraat Ophemert (WRP 2019)	300.000	47.181	252.819	0	252.819	0	nee
Afk. en verv riolering Nieuwe Steeg Herwijnen	50.000	9.580	40.420	0	40.420	0	nee
Aanpak Mildijk (Centrumplan) Vuren	725.000	725.000	0	0	0	0	ja
Afk. HWA Brede school Asperen en Heukelum	40.000	40.000	0	0	0	0	ja
Vorbereidingskrediet De Klingelenberg		33.389	-33.389	0	0	-33.389	ja
Reconstructie standplaatsen Asperen 2018	230.010	167.874	62.136	0	62.136	0	nee
Buitenzijde gemeentehuis 2015	16.367	0	16.367	0	16.367	0	nee
Screens buitenzijde nieuwbouw	10.000	0	10.000	0	10.000	0	nee
Luchtbehandelingsstelsel	14.000	0	14.000	0	14.000	0	nee
Noodstroom aggregaat 2018	15.000	0	15.000	0	15.000	0	nee
Bhp Wegen R&R Randweg (incl Rotonde) 2017 (32jr)	0	3.805	-3.805	0	-3.805	0	nee
Calamiteitenroute Zeiving-Zuid 2017	185.301	0	185.301	0	185.301	0	nee
Calamiteitenroute De Oven 2017	25.374	0	25.374	0	25.374	0	nee
Rotonde kruising Graaf Reinaldweg/Nieuwesteeg	374.510	311.588	62.922	0	62.922	0	nee
Korte Woerden (2018)	468.000	0	468.000	0	468.000	0	nee
Bhp Wegen R&R Dr A. Kuiperweg 2017 (32jr)	396.734	2.339	394.395	0	394.395	0	nee
Waterafv: Wadi Tricht T2.1	220.000	28.010	191.990	0	191.990	0	nee
Vernieuwing Geldersestraat	65.609	60.947	4.662	0	4.662	0	nee
Vorbereidingskrediet IKC Jan Harmenshof/Oranje Nassau (IHP)	600.000	3.764	596.236	0	596.236	0	nee
Vorbereidingskrediet IKC Buurmalsen	230.000	3.764	226.236	0	226.236	0	nee
138 Zonnepanelen Klokhuis Beesd	46.500	49.750	-3.250	0	0	-3.250	ja
Zonnepanelen De Pluk Geldermalsen	65.000	26.023	38.977	0	38.977	0	nee
Vervanging materialen gemeentewerken 2017	18.737	0	18.737	0	18.737	0	nee
Vervanging materialen gemeentewerken 2018	66.000	0	66.000	0	66.000	0	nee

Toelichting

Krediet IKC De Plantage planvormingsfase

De planvormingsfase van IKC de Plantage ronden we met het afsluiten van dit krediet af. Het tekort op dit krediet verrekenen we met een overschot voor hetzelfde bedrag op het krediet voor de bouwfase van IKC De Plantage. Per saldo betreft dit een budgetneutrale wijziging.

Krediet Klingelenberg

Dit betreft een vordering van voor 2019 van voormalig Neerijnen die in 2019 niet invorderbaar bleek te zijn.

Kredieten gemeentehuis(voormalig gemeentehuis Lingewaal)

De kredieten voor het gemeentehuis:

- Meubilair 2016
- Automatische deuren 2016

- Vloerbedekking 2016
- Paternoster 2018
- Vervanging koffieautomaten 2018
- Draadloos discussiesysteem 2018

laten geen saldo zien. De bedragen zijn echter niet uitgegeven. De begrote kapitaallasten nemen we op als stelpost in de begroting en betrekken we bij de verbouwing van het gemeentehuis.

Toelichting stand van zaken structurele projecten Manifest voormalig Lingewaal

Project		Beschikbaar gestelde kredieten	Uitgaven tot en met april 2020	Restant
1	Brede school Asperen	3.326.530	-3.458.865	-132.335
2	Brede school Heukelum	3.533.858	-3.564.940	-31.082
3	Brede school Vuren	1.850.000	-1.568.838	281.162
4	Brede school Spijk	1.500.000	-242.335	1.257.665
5	Dorpshuis Asperen	325.000	-325.084	-84
6	Gymzaal Herwijnen	1.500.000	-1.449.889	50.111
Totaal		12.035.388	-10.609.951	1.425.437

Het financieel overzicht toont aan dat de projecten in totaliteit zich houden binnen de door de raad beschikbaar gestelde kredieten. Dit was destijds ook de nadrukkelijke voorwaarde van de raad. Dit met het doel om de voorzieningen te realiseren, maar ook om binnen de dekking van de beschikbare reserve te blijven.